

ԳԻՐԻՔ ՅՈՒՐԱՅ

ՅԱԳՈՑ ԳՂԿՐ

# ԳԻՐԳ ՅՈՒԱՅ

ՏԱՂԱԶՍՓԵԱԼ ԵՒ ԼՈՒՍԱԲԱՆԵԱԼ

Ի ԶԵՌՆ Տ. ԵԴՈՒԱՐԴԱՅ Վ. ՀԻՒՐՄԻԻԶ

ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՇԻՐԱԿԱՅ

Ի ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՈՒԽՏԷՆ



ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶՍՐՈՒ

1862—ՌՅԺԱ.

Յ Ա Ռ Ա Չ Ա Ր Ա Ն

**Ա**յսին Աստուծոյ Յօր յիշատակի յԵղեկիելէ (ԺԳ. 19) ընդ Նոյի և ընդ Գանիելի, Երեքին ևս որպէս օրինակք արդարութեան կացեալ 'ի դարս իւրեանց, և արժանաւորք վասն անձնիւր առաքինութեան ընդունելոյ 'ի Տեառնէ զամենայն խնդրուածս իւրեանց: Եւ առաքեալն Յակովբոս յիշատակէ զնա (Ա. 11) որպէս Համբերողաց նախատիպ: Տօնախմբեն զյիշատակ սորա արեւմտեան և արեւելեան եկեղեցիք, և անուն նորա յիշատակի 'ի Հնազոյն իսկ Յայսմաւուրս Յունաց և Ղատինաց և մեր ընդ սուրբս, ընդ մարգարէս և ընդ վկայս. և անգստին յեօթներորդ դարէ կանգնեալ կայր 'ի Աոստանդնուպօլիս եկեղեցի 'ի պատիւ նորա, որպէս և ցարգ իսկ ուրեք ուրեք կան յԵւրոպա:

Յամենայնէ աստի 'ի միտ առնուլ է քանի յանդգնութեամբ Համարին ոմանք կեղծիս դանուն, և զպատմութիւն նորա իբր առ 'ի խրատ այլաբանեալ: Զի եթէ այսպէս էր, չէր օրէն աստուածային գրոց տալ զնա յօրինակ առաքինութեան և 'ի նախատիպ Համբերութեան: Վասն որոյ և 'ի Հին և 'ի նոր օրէնս յամենայն ժամանակի ընդ ճշմարիտ պատմութիւնս ընդունելի եղեն զիրքս այս, և յամենայն Ժողովս ընդ աստուածաշունչ զիրս Համարեցան:

Ըստ Հասարակաց կարծեաց արեւելեան և արեւմտեան Հարց' էր Յօր յազգէ Եսաւայ, և 'ի նախադրութեան գրոցս Համարի նոյն ընդ Յօբաբայ' որ յիշատակի յԱ. Մնացորդս (Ա. 44) և 'ի Ծնունդս (1, 2. 33) որդի Զարեհի: Ըստ այսմ'

գտանի Յոր ժամանակակից Մովսիսի, և իրք նորայն զոր-  
դուցն Խորայելի յԵզրիպտոսէ երեխն անցեալ:

Եւ եկեաց Յոր և թագաւորեաց յԱւսիդ յաշխարհին Եզով-  
մայեցւոյ յարեւելս, մերձ յԱրաբիա: Եւ էր նա աստուածա-  
պաշտ, հաւատացեալ յարարիչն երկնի և երկրի. ըստ այնմ՝  
ժամանակի պարզ և անապակ կրօնից կենցաղավարեալ  
անմեղութեամբ, կատարելով զառաքինութիւն ըստ բնա-  
կան օրինաց և ըստ աստուածայայտնութեան: Այլ Աս-  
տուած, առ ՚ի կրթել զնա և ևս յառաքինութիւն և ՚ի սըր-  
բութիւն, թոյլ ետ զիւին ամել ՚ի վերայ նորա զամենայն  
դժնդակ փորձանս. զկործանումն տանց և ապարանից,  
զսատակումն որդւոց և ծառայից և անդէոց, և զկորուստ  
ընչից և մեծութեանց: Այսու ամենայնիւ ոչ կարացեալ  
զիւին դրդուել զհաստատութիւն նորա, յաւել հարկանել  
և զմարմին նորա ախտիւք և կեղովք յոտից մինչև ցգլուխ:  
Եւ մինչդեռ յայսպիսի վիշտս տառապէր զտիւ և զգիշեր,  
տրամութեամբ և զարհուրելի տեսեամբք, լուռ և անմը-  
տունչ յաղբւս անկեալ՝ զթարախս վիրացն կոշտիւք երկրի  
քերելով, ՚ի լրումն վշտաց նորա թոյլ ետ Աստուած սինը-  
քոր և անարգ մարդկան նախատել զնա, և կնոջ նորա  
ոտնհար լինել նմա, և բարեկամաց իսկ նորա իշխանաւո-  
րաց իմաստնոց և երկիւղածաց՝ որք ՚ի սփոփումն նորա ե-  
կեալ էին՝ մեղադրել զնա որպէս թէ վասն մեղաց իւրոց  
պատուհասեալ:

Խօսք երկից ՚ի բարեկամաց նորա, և պատասխանիք իւր,  
և պատգամք Տեառն՝ որ զերկաքանչիւր կողմանս խրատէ,  
են պատճառք գրոցս՝ որ կոչին Յորայ: Ըստ նախնեացն  
կարծեաց, զոր և նախադրութիւն գրոցս ընդունելի համա-  
րի, Մովսիսի է զրեալ զգիրս զայս ՚ի խրատ Խորայելի ՚ի  
յանապատին: Այլ հայեցեալ յաննմանութիւն ոճոյ գրոցս  
ընդ տիպս բանիցն Մովսիսի, և ՚ի ձեւ և ՚ի նմանութիւնս՝  
որ յԱրաբիոյ առեալ առ հասարակ օտարք յեզրիպտական  
մտածութեանց նորին, համարին այլք յեզովմայեցւոյ ու-  
մեմնէ քերթողէ ՚ի համազգւոյ առնն Աստուծոյ Յորայ և  
թերեւս ՚ի միովէ յերեցունց բարեկամաց նորա զգիրս զայս  
արձանագրեալ ասորերէն. և ՚ի տիրել Գաւթի աշխարհին  
Եզովմայեցւոց՝ ամեալ զսա ՚ի Հրէաստան և թարգմանեալ  
ինքնին կամ ՚ի ձեռն այլոյ ուրուք. և ՚ի վերջին սաղմոսս

իւր ՚ի նմանութիւն մեծավայելուչ կերպարանաց բանից սու-  
րա նկրտեալ: Այսմ երաշխաւորեն և տիպք երբայական  
բարբառոյն, որ զժամանակի թագաւորացն բերեն զնմանու-  
թիւն ոճոյ ըստ հմուտ երբայագիտաց: Արդ ՚ի սմա երեքին  
բարեկամքն Յորայ վիճեալ պնդին աստուածախնամ տեսչու-  
թեան ոչ միայն յանտի կեանս վարձատրել զարդարս, այլ  
և աստ բարեկենդանութեամբ ըստ աղցաւոր կենացս պայ-  
մանի: Իսկ Յոր հաստատէ ՚ի հակառակէն զի վարձք ար-  
դարոյ ՚ի հանդերձեալսն պահին, և բազում այն է զի յերկ-  
րի աստ յաջողէ ամպարշտաց, իսկ արդարք կրեն վիշտս,  
ուստի տայ ՚ի միտ առնուլ զի սխալեն բարեկամք իւր պա-  
տուհաս մեղաց իւրոց զվիշտան դատելով:

Են որք գայթակղին իմն ընդ ձե տրանջական բանից ինչ  
գրոցս, անպատեհս զայնոսիկ համբերողի առն համարե-  
լով: Այլ պարտ է զանաղանել զգղացումն բնութեան ՚ի  
կամաց, որպէս զլալիս սգաւորի՝ որ կամակար ՚ի ձեռանէ  
Տեառն ընդունի զմահ սիրելոյ: Ար զնոյն վիշտս որ և զա-  
ղէտս յանձին իւրում սարասիցէ, զիտէ կարեկից լինել և  
խեղամուտ ձեոյ բանիցն Յորայ. և այն զի ընդդէմ դառն  
զրպարտութեան բարեկամացն և ընդդէմ դիւին փորձողի  
պատշաճին տրանջանացն նորա դէմք բանից. վասն որոյ ի-  
մաստութեամբ յաւելու գրիչ նախադրութեան գրոցս թէ  
«Պարտ է ամենայն զգուշութեամբ դիտել զխոշորութիւն  
բանիցս՝ թէ առ ո՛վ ունի զգիտումնն, և մի ընկղմել յան-  
հասութիւնն. զի գրողն կամելով ցուցանել զբաղմահնար  
փորձանս Յորայ ՚ի սատանայէ, առ Աստուած բանիւքն  
տպաւորէր զտրտունջ դատախազութեանն»:

Յեօթանասներորդի երկրորդի ամի կենացն Յորայ եկին  
՚ի վերայ նորա հարուածքն. եօթն ամ հարուածքն, և յետ  
հարուածոցն կեցեալ նորա այլ ևս հարիւր և եօթանասուն  
ամ, ամենայն ամբ կենաց նորա լինին երկերիւր քառասուն  
և ութ. ընդ կրկնապատիկ կենաց կրկին ընկալեալ ՚ի  
Տեառնէ և զամենայն բարութիւնս երկրաւորս՝ զորս կո-  
րոյս, առ ՚ի խրախոյս համբերութեան վշտացելոց. որդիս  
և եթ նոյնքանիս ընկալեալ, որ ընդ առաջինսն լինին և նո-  
քա կրկնապատիկ՝ կելով և վախճանելոցն առ Աստուած  
ըստ տէրունական բանին, զի ամենեքին նմա կենդա-  
նիք են:

Ըստ քերթողական տեսութեան զգիրս զայս նկատեալ մարթ է համարել կրկին տեսարանս, մի յերկինս և մի յերկրի. անդ սահմանեալ ամենայն ինչ և վճռեալ, և աստ յարդիւնս եկեալ, ուր յանգէտս վճռոցն երկնայնոց առնին դատաստանք:

Դիւցազնն 'ի ամա է այր որ վշտակիր՝ որ կրէ իսկապէս, այլ անպարտակիր. ողբք և հեծութիւնք նորա, մարդկեղէն բնութեանս արգասիք և արիագունից իսկ զիւցազանց անհրաժեշտք, շարժեն զկարեկցութիւն: Նկատէ նա ակն յանդիման զմահ, և ստիպի ցանկալ այնմ. կրէ 'ի փառս Աստուծոյ զվիշտս սահմանեալս 'ի նմանէ վասն իւր, և Աստուած վասն հաւատարմութեան նորա գողցես իմն գրաւդնէ: Այս են զլիաւոր պատճառք գրոցս. իսկ յարակից պատճառք և իւր դրուազք 'ի ներքս ածեալ խօսք բարեկամացն երեցունց: Սորա ոչ միայն չկարացեալ սփոփել զնա, այլ և ևս զայրացուցանեն: Բնգունայն խնդրին յերկրի աստ պատճառք արկածից, յերկինս խնդրելի է զայնս. այլ ո՛վ անդր ելանել կարիցէ: Աչ որ 'ի բարեկամացն Յորայ դուշակել կարէ զպատճառս աղետից նորա, զոր աստուածեղէն զիւր անդատին 'ի սկզբանէ յայտ առնեն: Քրիստոսի շնորհքն և եթ խելամուտ արարին զմարդիկ՝ զի յառաւելութիւն յաւիտեանական փառաց ամենայն վիշտք ժամանակաւոր կենացս սակաւք են. և ոչ բաւականապէս 'ի հին օրէնս էր ծանուցեալ զի « Չեն արժանի չարչարանք ժամանակիս հանդերձերց փառացն »: Աչ միայն ուամիկն յայնժամ, այլ և բազումք 'ի զիտնոց զտառապանս վշտակիր մարդկան 'ի պատուհաս մեղաց նոցա համարէին, և պարտս աստուածային արդարութեան վարձատրել աստատին զարդարս: Վասն որոյ և իմաստնոցն Թեմանայ դժուարահաս թուեցեալ իմաստք բանիցն Յորայ՝ յերկարեն 'ի զուր զվէճն, ոչ կարացեալ հասու լինել աստուածային անտեսութեանն 'ի յաճախութիւն փառաց տառապելոյն:

Քանի՛ փառաւորեալ մոխիրն՝ յորոյ վերայ այրն Աստուծոյ բազմէր. հրեշտակք շուրջանակի պար առեալ, ինքն հաւատարիմ կացեալ Արարչին, և պսակ փառաց 'ի Տեառնէ պատրաստեալ նմա զգլխով: Այս կրկին տեսարանք, և հանդիսատեսք աներևոյթք վկայք առաքինութեան նորա յաղէտսն, կացուցանեն զսրբազան ողբերգութիւն գրոցս:

Յոր, որ նախատիպ համբերութեան կալոցն էր, հանդիսանայ 'ի փորձանս անդ ընդդէմ՝ մարդկեղէն իմաստութեան. և առաքինանայ, որչափ մարդոյ մահականացուի է առաքինել: Ըստ աշխոյժ և եռանդուն բնաւորութեանն յառաջմէ իսկ վիճաբանութենէն Եղիփաղայ զայրանայ. և այն զայրոյթ յաւելու եռանդն յառաքինութիւն նորա, և 'ի գրուցատրութիւնսն՝ որ ապաքէն տաղտկալի լինէին և ոչ այնպէս օգտակարք, եթէ հեծէր և եթ և հառաչէր Յոր, և եթէ մտիթարէին և եթ զնա բարեկամք իւր:

Չուցատրութեանցս այսոցիկ է բնական իմն կապակցութիւն ընդ իրեարս: Բարեկամքն իմաստունք խօսին ըստ իւրաքանչիւր բնաւորութեան և հանճարոյ. Յոր զլէ զնոսս և իմաստութեամբ և ըստ քերթողականին: Եղիփաղ չափաւորագոյն քան զայլս 'ի վիճաբանել, թէպէտ և յառաջամատոյց 'ի խօսս՝ այլ ոչ իբրև յիւրմէ տայ նմա խրատս, այլ իբր 'ի տեսլենէ ազդեալ (ՊԼ. Գ.): Բազդաս սաստկազոյնս յարձակի 'ի նա, և Սովիար յաւելու և ևս 'ի բանս Բազդասայ:

Յերիս ճակատս բաժանի բանակուութիւն նոցա. յառաջնումն Յոր գրեթէ լի տարեալ 'ի գլուխ զյաղթութիւն, և կակոչէ զոտխս իւր յատեան Բարձրելոյն (ՊԼ. ԺԳ): Յերկրորդումն մնայ երկուստեք մարտն ընդ երկար անպարտելի. Եղիփաղ հնարի շրջել ճարտարութեամբ զիսոսս. զայրանան ոգիք, և Յոր վիճեալ պնդի 'ի բանս իւր: Բազդատ տկարանայ, Սովիար ափ 'ի բերան լինի, և Յոր տանի զյաղթութիւն. տայ վճիռս՝ զորս մարթ է համարել պսակ գրոցս այսոցիկ (ՊԼ. ԻԷ. ԻԸ):

Վիճաբանութիւնքս այսոցիկ յարաձայնք յերևմանն, բերեն յար փոփոխմունս. կորանք և խռովութիւն յաջորդեն միմեանց, Յորայ զփաստս ոտխացն 'ի գլուխս նոցա շրջելով, և հեաղհեաղ զէնքնկէցս զնոսս առնելով, մինչև զիջեալ ամօրի զայրոյթ նորա՝ յանգեալ գրեթէ միշտ 'ի սրտաուռչ եղերերգութիւնս, որ հանգոյն պարուց ողբերգութեան զիւցազինն համառօտեալ զխօսս՝ առնեն հանուրց իմանալի:

Ի յաղթանակել Յորայ 'ի վերայ երեցունցն՝ մտանէ ապա յասպարէզ անդր կրտսերագոյն որ քան զնոսս, այլ յանդրզնագոյն և վստահացեալ յիմաստութիւն իւր (ՊԼ. ԼԲ):

Նկարագրէ պատկերս մեծավայելուչս, այլ 'ի դուր . և ոչ  
ընկալեալ յուժեքէ պատասխանի, մնայ որպէս ընդ օգս  
բանակուեալ: Աստուած 'ի վերայ հասանէ, և ապիկար  
Չատագով նորին լինի որպէս ստուեր աներևոյթ: Երևի  
Տէր անակընկալ, ուր նայն անհնարին զայն ասացեալն էր .  
և ոչ երեսս ինչ արարեալ իմաստնոցն՝ որ իբր թէ Չատա  
գովք նորա կային, առ Յոբ և եթ բարբառի, ոչ որպէս  
Տէր, այլ որպէս մի յիմաստնոց . և այնմ, որ յաղթողն լեալ  
էր ոտխեալ ընդ իմաստունսն և սպառեալ զիմաստու  
թիւն մարդկեղէն, առաջարկէ խնդիրս զարարչութենէ և  
զտեսչութենէ աշխարհի, և ափ 'ի բերան առնէ զնա: Ան  
ցուցանէ 'ի հանդիսի զազգի ազգի կենդանիս, և կատարէ  
նկարագրութեամբ երկուց ահազին նհանդաց ծովու՝ զորս  
ստեղծ և խնամէ . և հարցանէ ցՅոբ զպատճառս ստեղծա  
նելոյն զնոսա, որ անպիտանքն իսկ թուին մարդկան . և ի  
մաստութիւն մարդկեղէն խոնարհեալ ափ 'ի բերան լինի:  
Զի այսպէս և եթ հնար է պատասխանել առ Ամենակալն՝  
որոյ բանք մրրիկք են, և վկայք տիեզերք առ հասարակ,  
խոնարհել առաջի ամբառ զօրութեան նորա և անքնին տես  
չութեան՝ որով վարէ զաշխարհ, և հայրենի գթոյն՝ որով  
կերակրէ և զձագս ագռաւուց որ կարդան առ նա: Այսու  
օրինակաւ լուէ Տէր Յոբայ զպատճառս ծանունց փորձա  
նացն, և հատուցանէ և եթ նմա ընդ ամենայնի որ ինչ կո  
րոյսն և որ ինչ կրեաց: Իսկ կարծեցեալքն Չատագովք աս  
տուածպետականին ոչ միայն փոխարէնս ինչ ընդ ճոռով  
ճառիցն ոչ ընկալեալ, այլ և կարօտին աղօթից առնն Աս  
տուծոյ 'ի թողութիւն մեղաց իւրեանց՝ որովք զանպարտն  
կշտամբեցին:

Այսու օրինակաւ աստուածեղէն զիրքս այս, որպէս  
քերթուած իմն սրբազան, յանդիման առնելով զազցաւոր  
կենցաղ մահկանացուացս, և զաստուածպաշտութիւն ոչ  
բանիւք՝ այլ արդեամբք ցուցանելով, զուարճախառն տրբտ  
մալեօք խրատեն և սփոփեն զոգիս սքանչելապէս: Այսր  
աղագաւ խորհեցայ ամել զայն 'ի չափ տաղի բաց 'ի պատ  
մական մասանցն, որպէս և բնագիրն երբայական է գրեալ,  
և 'ի տաղաչափել անդ՝ լուսաւորել ևս զայն 'ի մթութենէ՝  
բաղդաստութեամբ այլոց թարգմանութեանց՝ որք զանազա  
նին յոյժ 'ի միմեանց: Եւ պատճառք այսբանեաց զանազան

ընթերցուածոց՝ որով հարկ է ինձ բաղում ուրեք 'ի տաղա  
չափութեանս հեռանալ 'ի մերմէս՝ այն է, զի բնագիր զրոյցս  
ասորերէն չափաբերեալ ինքնին իսկ մթին քան զարձակ  
բան, ևս քան զևս մթազնեալ է յերբայական թարգմանու  
թեանն վասն չափոյ ոտիցն և բաղմանչանակ բառիցն և  
յոգնադիմի իմաստից: Վասն որոյ և թարգմանիչն մեր և  
այլոց ազգաց տարածայնին յիմացուած նոցին, և հարկ լինի  
զյարմարագոյնս յայնցանէ ընտրել, խոսորելով ոչ դուն  
ուրեք 'ի մերմէ թարգմանութենէս:

## Գ Ի Ր Ք Յ Ո Ւ Ա Յ

### Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

**Ա**յլ ոմն էր յԱւսիզ աշխարհի, որում անուն էր Յոբ. և էր այրն այն շնորհա, անարատ, արդար, աստուածապաշտ, մեկնեալ յամենայն իրաց չարութենէ մեղաց: Եղեն նորա ուստերք եօթն և դասերք երեք. և էին խաշնք նորա եօթն հազար ոչխար, ու դոք երեք հազարք, լուծք եղանց հինգ հարիւր, և էջք մաստիկք արօտականք հինգ հարիւր, և սպաք բազում յոյժ, և գործք մեծամեծք էին նորա ՚ի վերայ երկրի. և էր այրն այն ազնուական (1) քան զամենայն արեւելեայն: Միաբանեալ գային որդիք նորա (2) առ միեանս, առնէին խրախուժիւն զօրհանապազ, առեալ ընդ իւրեանս և զերեսին քորան իւրեանց՝ ուսել և ըմպել ընդ նոսա: Եւ իբրև յանդ եղանէին աւուրք խրախուժեանն, աւաքէր Յոբ և սրբէր (3) զնոսա յարուցեալ ընդ աւաւօտս մասուցանէր վանն նոցա զօհս բառ թուոյ նոցա, և զուարակ մի վանն մեղաց ընդ ոգւոց նոցա. քանզի ասէր Յոբ, թէ գուցէ որդիքն իմ ՚ի միտս իւրեանց խնացան չարութիւն զԱստուծոյ. այսպէս առնէր Յոբ զամենայն աւուրս նոցա:

Եւ եղև իբրև օրս այս, և ասա եկին հրեշտակք Աստուծոյ կալ ա-

(1) Սուրբ Հարք գրեթէ առհասարակ թագաւոր զՅոբ համարին, տիրեալ յերկրի իւրում: Այսմ երաշխաւորէ և ինքն յասերն ՚ի Գլ. Թ. Թ. 9. « վերացոյց զըլտասին ՚ի գլխոյ իմեմ ». և ՚ի Գլ. Ի. Թ. 7. « Արկանէր ՚ի հրապարակս ամու իմ ». և այլ ուրեք ուրեք այսպիսի բանս: Եւ դարձեալ այցելութիւն երեցունց արքայից բարեկամաց նորա առ ՚ի սփոփել զնա:

(2) Եթմանեքին որդիք Յոբայ, որոց էին և ընտանիք խրախուժիւր և ընակուժիւն ուրոյն, առնէին երեք երեք խրախուժս ՚ի միտսին հանդերձ երեքումբ քերքն իւրեանց: Եւ ուր մերս ասէ զօրհանապազ, այլք ՚ի թարգմանութեանց ասին « խրախուժիւր յաւուր իւրում ». այսինքն յաւուր տարեգարձի ծնողեան իւրեանց, զոր օրինակ ասի և ՚ի Գլ. Գ. 1. « Անէճ զօրն իւր և ասէ »:

(3) Յոբ որպէս թագաւոր և որպէս տանուտեր ունէր զքահանայութիւն ազգին իւրոյ և ընտանեաց, որպէս էինն և Մելքիսեդեկ և Աբրահամ և Յակոբ և այլք ՚ի նահապետաց:

ուսնի Տեառն. եկն և սատանայ ընդ նոսա յածեալ ընդ երկիր և շըր-  
 ջեալ 'ի նմա : Եւ սակ Տէր ցատանայ . Գու ուստի գաս : Պատաս-  
 խանի եւ սատանայ Տեառն, և սակ . Ըրջեալ ընդ երկիր, և յածեալ  
 'ի ներքոյ երկնից, եկեալ կամ : Եւ սակ ցնա Տէր . Կայեցար մտօք  
 քովք ընդ ծառայ իմ ընդ Յօք, զի ոչ գոյ իբրև զնա 'ի վերայ երկրի  
 այր անարատ, ճշմարիտ, աստուածապաշտ, մեկնեալ յամենայն իրաց  
 չարաց : Եւ սատանայ սատանայ, և սակ ընդգէմ Տեառն . Միթէ  
 ճրն պաշտեցէ Յօք զՏէր . ոչ գու ամբացուցեր զարտաքին նորա և  
 զներքին տան նորա, և որ ինչ միանգամ արտաքոյ շուրջ զնովաւ է,  
 զգործս ձեռաց նորա օրհնեցեր, և զանասուն նորա բազմացուցեր 'ի  
 վերայ երկրի : Բայց ոչ, աղէ առաքեա գու զձեռն քո և արկ յամե-  
 նայն ինչս նորա, եթէ ոչ յերեսս իսկ օրհնեցէ (1) զքեզ : Յայնժամ  
 սակ Տէր ցատանայ . Ահա զամենայն ինչս նորա տամ 'ի ձեռս քո,  
 բայց 'ի նա մի մերձեցայցես : Եւ ել սատանայ յերեսաց Տեառն . և  
 էր իբրև զօրս զայս, ուստեքն Յօքայ և զստեք նորա ուսնին և բմ  
 պէնն գինն 'ի տան երկուց. եղբօրն իւրեանց : Եւ ահա հրեշտակ եկն  
 առ Յօք և սակ ցնա . Հարկիք եղանցն վարեկն, և էջքն մատակք արա-  
 ծէկն առ նորօք . և եկին գերեվարք և գերեցին զնոսա, և զմանկան  
 կոտորեցին սրով . եւ միայն ապրեալ եկի պատմեւքի : Եւ մինչդեռ  
 նա խօսեր, այլ հրեշտակ եկն առ Յօք, և սակ ցՅօք . Հուր անկաւ  
 յերկնից և այրեաց զհօտան, և զհովիւսն ըստ նմին օրինակի եկեր . եւ  
 միայն մնացեալ եկի պատմեւքի : Եւ մինչդեռ նա խօսեր, այլ հրեշ-  
 տակ եկն և սակ ցՅօք . Աստուակաւորք աստուակեցին 'ի մեզ երեք  
 առաջք, և պատեցան զուղտորքն և գերեցին զնոսա, և զմանկան կո-  
 տորեցին սրով . եւ միայն ապրեալ եկի պատմեւքի : Եւ մինչդեռ նա  
 խօսեր, այլ հրեշտակ գայր և սակ ցՅօք . Մինչդեռ ուստեքն քո . և  
 զստեքը ուսնին և բնուէին առ երկուց եղբօրն իւրեանց, յանկարծակի  
 հօղմ մեծ եկն յանասպատէ, և եհար զգործսն անկրճես տանն, և ան-  
 կաւ առնն 'ի վերայ որդւոցն քոց, և վախճանեցան . եւ միայն ապ-  
 րեալ եկի պատմեւքի : Ապա յորուցեալ Յօք պատուեաց զհամ-  
 գերմս իւր, և կարեաց զվարսս գլխոյ իւրոյ . և անկեալ 'ի գետին՝ եր-  
 կիր եպագ Տեառն, և սակ . Մերկ իսկ եկի եւ յորովայնէ մօր իմոյ, և  
 մերկանգամ գարձայց անդրէն . Տէր ետ և Տէր առ . որպէս Տեառն  
 հաճոյ թուեցաւ . նոյնպէս և եղև . եղևիցի անուն Տեառն օրհնեալ : Եւ  
 յայսմ ամենայնի անցս որ անցին ընդ նա՝ ոչ մեղաւ Յօք առաջի  
 Տեառն, և ոչ ետ անգամուձիւն Աստուծոյ :

Գ Լ Ո Ւ Ի Բ

Եւ եղև իբրև զօրս զայս, և եկին հրեշտակք Աստուծոյ կալ առաջի  
 Աստուծոյ . եկն և սատանայ 'ի մէջ նոցա ընդ նոսա կալ առաջի Տեառն :  
 Եւ սակ Տէր ցատանայ . Գու ուստի գաս : Յայնժամ սակ սատանայ  
 առաջի Տեառն . Սահեալ 'ի ներքոյ երկնից և շըջեալ ընդ ամենայն, և  
 կեալ կամ : Եւ սակ Տէր ցատանայ . Ապաքէն հայեցար ընդ ծառայ

(1) Օրհնել սատանօր նշանակէ անիծանել կամ հայհոյել . զի առ Եբրայեցիս  
 չէր իսկ օրէն արտաբերել զբառքս, և հակադրական ձեով բացատրեին :

իմ Յօք, զի ոչ գոյ իբրև զնա 'ի վերայ երկրի այր ճշմարիտ, անարատ,  
 աստուածապաշտ, մեկնեալ յամենայն չարութենէ, և սակաւին կայ  
 յանմեղութեան . և գու տարապարս խօսեցար կորուսանել զինչս նո-  
 բա : Կրկնեաց անդրէն սատանայ, և սակ ցՏէր . Մորթ ընդ մորթոյ (1),  
 և որ ինչ իցէ մարդոյ՝ ընդ անձին իւրոյ սուտեցի . ապա թէ ոչ, աղէ  
 առաքեա զձեռն քո և արկ զտակերօք և զմարմնովք նորա, եթէ ոչ յե-  
 րեսս իսկ օրհնեցէ զքեզ : Եւ սակ Տէր ցատանայ . Ահա մասնեմ  
 զնա քեզ, բայց միայն զորի նորա պահեցես : Եւ ել սատանայ յերե-  
 սաց Տեառն, և եհար զՅօք չարաչար կեղով (2) յոտից մինչև ցլուուի .  
 և առեալ խեցի՝ քերէր զթարախն, և նստեր յաղբուս արտաքոյ քա-  
 զաբին : Եւ իբրև բազում ժամանակ անցանէր 'ի վերայ, սակ ցնա կինն  
 իւր . Մինչև յէրբ ժուժկաւեալ ասիցես՝ թէ ահա համբերեցից տա-  
 կաւին սակաւ ինչ ժամանակ՝ ակն կալեալ յուսոյ փրկութեան իմոյ .  
 ահա աղիկ ապականեալ է յիշատակ քո 'ի վերայ երկրի, ուստեք քո  
 և զստեքը՝ իմոյ որովայնի երկք և երկուցք, յորա տարապարտուց  
 վաստակեցի տառապանօք : Գու ինքն 'ի զազուձիւն որդանց նստիս  
 օթապացեալ բացական, և ես մորթեալ և հարկահար սոցն 'ի տանն  
 և տեղի 'ի տեղառջէ, սպասեմ թէ էրբ մասնիցէ արեգակն, զի հան-  
 դեպց 'ի տառապանաց իմոց և 'ի ցաւոց իմոց՝ որ այժմ սպասեալ են  
 զինև . աղէ աստ բան ինչ 'ի Տէր, և վախճանեաց (3) : Եւ նորա հայեցեալ  
 ընդ նա, սակ . Իբրև զմի 'ի կանանց անգլանց խօսեցար . եթէ զբա-  
 րիսն ընկալաք 'ի ձեռանէ Տեառն, չարեացս ոչ համբերեցիք : Եւ  
 յայսմ ամենայնի՝ որ ինչ անցք անցին ընդ նա, ոչ մեղաւ Յօք շըր-  
 թամբք իւրովք առաջի Տեառն, և ոչ ետ անգամուձիւն Աստուծոյ :  
 Եւ լուեալ երկց բարեկամացն զչարիսն ամենայն՝ որ հասին 'ի վերայ  
 նորա, եկին յիւրաբանելու արևարհէ առ նա, Եղիկեալ (4) արքայ Թեմ

(1) Մորթ ընդ մորթոյ . իմաստք առակիս են՝ զի միշտք արտաքիք ոչ այնպէս  
 զգալի են մարդոյ որպէս որ ինչ յանձին իւրում կրէ, և զի դիւրաւ յանձն առնու-  
 րք տալ զստացուածս և զնաշինս և զորդիս իւր սիրելիս ընդ անձին առ 'ի պահել  
 զկեանս իւր . վասն որոյ հարբի դեն սովին բանիւ ընդ վայր հարկանել զառաքի-  
 նութիւն Յօքայ :  
 (2) Սուրբ Ոսկերեբանն և այլք յոգունք 'ի հին և 'ի նոր մեկնեաց համարին ըզ-  
 կեղ Յօքայ ազգ ինչ դառնակակիծ և նողկալի բորոտութեան, որովք նեղէր նա  
 և տառապէր անհնարին : Կտուէ իսկ նորա արտաքոյ քաղաքին յաղբուս՝ յայտ  
 առնէ զի էր ազգ ինչ բորոտութեան կեղ նորա . բանզի բորոտք արտաքսէին 'ի  
 բնականութենէ, որպէս բազում ուրեր 'ի Սուրբ Գիրս է տեսանել :  
 (3) Կամեր կինն զի հայհոյեցէ Յօք զԱստուած, և պատուհասեալ 'ի Տեառնէ՝  
 սատակամահ լիցի, քան թէ կեալ յայնպիսի վիշտս :  
 (4) Եղիկեալ էր յազգատուհմ նախնոյն Եղիկազայ անգրանկին Եսաւայ, և որդւոյ  
 նորա թեմանայ՝ յորմէ կոչեցաւ քաղաքն Թեման յԱրարիա . որոյ բնակիչք ընդ  
 իմաստունն համարին 'ի Սուրբ Գիրս և առ արտաքին մասննադիրս : Մնդ .  
 Լ 9, 4, 11 :  
 Բազաւ Սաւրեցի, այսինքն որդի Սաւրայ՝ որ և Սովիւէ կոչի, որդի էր Արբաւ  
 համու 'ի Քետտուրայ : Մնդ . ի Ե . 2 :  
 Սովիւար համարի սերեալ 'ի նախնոյն Սովիւարայ յորդւոյ Եսաւայ . Մնդ . Լ 9, 16 .  
 իսկ մականունն նորա Մինեցի 'ի հօրէ իւրմէ թէ 'ի քաղաքն իցէ առեալ ոչ է  
 գիտելի :  
 Երբքն սոքա իշխանք, արք իմաստունք և աստուածապաշտք, էին յորդւոյ Ար-  
 բա համու իրատեալք 'ի նմանէ յերկիւղ Տեառն :



նացւոց, Բաղդաս բռնաւոր Սաւրեցւոց, Սովխար արքայ Մինեցւոց .  
և եկին առ նա միաբան միեթարել և սիրովել զնա : Եւ տեսաւ զնա  
'ի բացուստ, ոչ ծանեան . և բարբառեալ մեծաձայն լացին . և սա-  
տառեցին իւրաքանչիւր զպատմութեան իւր, և ցանեցին հող 'ի վերայ  
գլխոց իւրեանց՝ ընդ երկինս հայելով : Եւ նստան չուրջ զնովաւ յերկ-  
րի զեօթն օր և զեօթն գիշեր . և ոչ որ 'ի նոցանէ խօսեցաւ ընդ նան  
բան . քանզի տեսանէին զանհնարին հարուածան և զմեծամեծս յոյժ :

ԳԼՈՒԽ Գ.

Նգրիկ Յոր առ վրտին զօր ծնեղևան խրոյ, ցոցաներալ զա-  
ղետս աղցատր կեցցարոյս, և 'ի քակի չարեաց զիրժ գտանին  
մարտակոխիք անդառին 'ի խանձարոց :

Եւ ապա ուր ուրեմն Յոր եբաց զբերան իւր, և անէծ զօրն իւր, և ասէ .

- Կորիցէ օրն՝ յորում ծընայ, եւ կորիցէ գիշերն այն՝ (1)
- Յոր ասացաւ ահա արու . օրն այն դարձցի ի խաւար,
- Մի զայն արկցէ Տէր 'ի համար . մի ծագեացէ նրմա տիւ .
- Մի այն 'ի թիւ անկցի ամսոց, եւ մի թուեսցի յաւուրս ամսոց .
- Մի սօնք 'ի նմա, այլ ճիւղք ողբոց, մի ձայնք 'ի նմա լուկցին երոցոց . (2)
- Նրդովեացէ զօրն այն որեար դարանակաւ մեծ վիշապին : (3)
- Գիշերոյն այնորիկ շնչցին աստեղք ազօտաջահք,
- Դէտակն 'ի զուր կալեալ եւ մի տեսցէ զճագումն արուսեկի,
- Փոխանակ զի ոչ փակեաց զարգանդի մօրն իմոյ ըզգրուս,
- Փոխանակ զի ոչ իմայեաց զնա յաղեալից աստի չարաց :
- Իսկ ընդէր յորովայնի չեղել զսակել ինձ 'ի կենաց .
- Եւ ելեալ յարգանդէ ընդէր անդէն իսկ ոչ կորեաց .
- Աւ իմէ ոչ գիպեցայ իբր ըզվեժածս 'ի յարգանդէ,
- Իբր ըզլայս որ կորեան՝ չեւ ակնարկեալ 'ի լոյս արիւոյն .

(1) Չայն ձև բանի 'ի կիր առնու և Երեմիա . (ԳԼ Ի. 14.) « Մնիծեալ լիցի օրն  
յորում ծնայ ... անիծեալ լիցի մարդն՝ որ ետ աւետիս հօր իմոյ և ասէ՝ թէ ծնաւ  
քեզ արու : Որով յայտ առնեն աստուածարեալքս այսորիկ արք, առանց վեր-  
ջանալոյ 'ի համակամութենէ ընդ կամս Աստուծոյ, զըժողակութիւն վշտացն՝ որ  
ընկձէին զզգայութիւնս նոցա վրդովեալս, առանց զբողուելոյ զկամս նոցա յաս-  
տուածայնոյն :

(2) Ակնարկէ 'ի տօնս և 'ի ինչոյս, որ 'ի տարեդարձս ծննդեան՝ մանաւանդ թու  
գաւորաց և իշխանաց կատարին :

(3) Իբր ազգ յիպիպոսս որսորդ տխաւանց, որ նրդովէր զարև վասն սուրբելոյ  
նորս զանդառանս . 'ի սա ոմանք տան ակնարկել տողես : Այլք համարին ակնար-  
կել 'ի մուգ, որոց կարծէին արևելեայք ունել իշխանութիւն 'ի վերայ լուսաւո-  
րաց, և նրդովէք նոցա կլանել վիշապ աստեղն զարև կամ զլուսին, ուստի և զխա-  
ւարմունս նոցա համարէին :

Աւ Բնչ 'ի գիրիս ընկալեալ, գիւցի զկաթըն մայրենի,  
Չի լինէր ինձ այժմիկ խաղաղաւետ հանգչել 'ի նինջ  
Ընդ թագաւորըս պանծացեալս 'ի յալթական սուսեր իւրեանց,  
Եւ ընդ ճոխ աւագանին՝ որոց ոսկեով լի էին տունք .  
Անդ ամպարիշարն խաղմարար՝ որ բորբոքէն արմուկ եւ խաով,  
Անդ հանգեան եւ որք 'ի կեանս յայսոսիկ լեալ վաստակաբեկ .  
Եւ գերեկիցք, այց ըզլըլթայս 'ի միասին ածեալ 'ի քարը,  
Ոչ եւս անդ 'ի ձայնէ ոստիկանացն զարհուրին :  
Անդ փոքր եւ մեծ եւ աներկիւզ անդ 'ի տեսանէ իւրմէ ծառայ :  
Իսկ ընդէր իցէ անձին դառնացելոյ տեսանել լոյս,  
Կամ առ Բնչ տրեւալ կենցաղ ցաւագնելումն դառնահէծ,  
Որ ցանկան մահու, կոչէն ըզնա, եւ խուլ է նոցա մահ .  
Որպէս այն որ ըզգանձս հետազօտեալ եւ ոչ գտանն :  
Մահ հանգիստ մահկանացուաց, այլ թաքթաբուր մահուն ուղի,  
Չի Տէր թագոյց զայն խաւարաւ աներեւոյթ չըրջապատեալ :  
Դառնացաւ ինձ ճաշակ, խառնեալ ընդ հաց իմ հէժուութիւն .  
Ուղեբոքն յաջաց իմոց գետահետեալ գնան արտասուք .  
Չի երկիւզ՝ զոր խիթայի՝ եկն 'ի վերայ իմ ժամանեաց, (1)  
Կասկածանք իմ չարագոյժք սրտասէցին ելին 'ի գլուխ :  
Այլ ես լուս եւ անմրուսնչ խաղաղեցայ հանդարտեցի,  
Չի 'ի Տեսանէ այս ամենայն եկն 'ի վերայ իմ բարիութիւն :

ԳԼՈՒԽ Գ.

Եղիխազ մեղարքե զՅոր 'ի կարճնուարիակ, և գրակ գործե յաղ-  
րանարել զնա և հասնողէ՝ զի 'ի Տեսանէ փասե մեղաց խրոց կրէր  
պատուհաս, և զի ոչ պատուհասէ Տէր գանկեղէ :

Կրկնեալ անդրէն Եղիխազու թեմնացւոյ ասէ .

- Իրժպրճի ապաքէն թուեսցին քեզ բանք, թէ խօսեցայց .
- Այլ 'ի լուր զըժողովներ բանից քոց մ հանդարտեացէ :
- Խրատեցեր դու զլոգունս եւ արկարաց ետուր խրախոյս,
- Ըզկարճամիտըս գիւրագայթըս կանգնեցեր յորդորանօք,
- Ծընդաց կըթուցելոյ ըզգեցուցեր դու զօրութիւն .
- Արդ 'ի վերայ քո աւասիկ հասին չարիք, զի՛ մըհատիս .

(1) Իմաստոյ է խիթալ միշտ 'ի յալթութեան, և կասկածել զիտիտուսն  
բախտի . այլ մարթ է կարծել ևս 'ի Տեսանէ ազդեալ 'ի Յոր կասկածանս, զի մի  
'ի յանկարծահաս չարեացն ընկձեցի :

Ո՞ւր է երկիւղ քո ի Տեառնէ, անչարութիւն իսկ քոյն ո՞ւր .  
 Յուշ լնցի քեզ, աղէ Յոբ, ո՞նք որ սուրբ էր եւ կորեաւ, (1)  
 Կամ արդարք արմատաքի երբէք յերկրէ աստի խլեցան :  
 Կա աւանդի տեսի երկունս ի նոցանէ դառինս հընձեալ,  
 Որք անպատէհս արօրագրեալ եւ ոյք անձահըս սերմանեն .  
 Տեսի զնոսա ի հրամանէ Տեառն ընդ երկիր կործան անկեալ,  
 Եւ ի աստից սրբամբողութեան նորա եղեալ սատուականս :  
 Մռնչիւն մատակ առիւծու լըռեալ յանտառս դադարեաց,  
 Լըռեաց առիւծ ասէղագոյ, շեջաւ հրաշունչ վըշտպաց ոյժ .  
 Առ ի չոյէ որսոց վագր անկաւ մեռեալ սովալըլուկ .  
 Կորեւք առիւծուց լըքին զերեարքս ցան եւ ցիր :  
 Եթէ էր տակաւին բան ճըշմարիտ ի խօսքս քո,  
 Ոչ արդեօք յոյգպիսեաց ինչ ի չարեաց պատահէր քեզ :  
 Բարբառ, աղօտաձայն եղեւ զանխուլ ինձ լըսելի, (2)  
 Յարհաւիրքս զիշերոյ՝ մինչ մահացուաց տիրէ թըմբեր,  
 Անկաւ սոսկուալն զինեւ, ուժգին ոսկերք իմ սարսեցին,  
 Անց զառաջեաւ իմով հոյժ, քրտմնեցան հէրք իմ եւ մարմինք :  
 Կանգնեցաւ ի հանգիստս եկաց տեսիլ ինձ անձանթ ,  
 Եւ լըսէի ընդ այերս հընչեալ թեթեւ ինչ սօսափիւն .  
 Իցէ ինչ որ ի մարդկանէ սուրբ առաջի Աստուծոյ,  
 Կամ ի դործոց իւրոց ո՞նք արցի երբէք որ անարատ .  
 Հաւատարիմք իսկ ծառայք նորին թէ կան գայթ ի գայթի,  
 Թէ զհրեշտակաց իսկ իւրոց խոտորնագոյնս ինչ խնայաւ,  
 Իսկ արդ զինչ որոց ի տունըս կաւեղէնս է բնակութիւն .  
 Մաշեցին ցեցամեց, յայգուէ ցերեակ ոչ եւս իցեն .  
 Ապիկարք օգնել անձին՝ ապականեալ եւ կորիցեն .  
 Փըչեցէ ի նոսա հոյժ, խորշակահար ցամաքեցին .  
 Սատակամահ էղեցին, զի չիք նոցա խնաստութիւն :

(1) Եղիփազ զնէ աստանոր իբր անխալ օրէնս նախախնամութեան յանցարաց եւթ կրել յաղխարհի վիշտս եւ պատուհաս, ուստի զյանցարորութիւն Յորայ տարապարտ գհետ բերեալ ՚ի սոյն միտս աստի յառաջ վիճեալ պնդի :  
 (2) Յորվք ՚ի մեկնչաց աստուածուստ զտեսիլս զայս համարին լեալ Եղիփազայ, թէպէտ եւ սխալէ նա ՚ի յանդիմանել այնուիկ զարդարն :

ԳԼՈՒԽ Ե

Դարձեալ մեղադրէ Եղիփազ զՅոբ՝ հաստատելոյ՝ զի ոչ զոր պատուհասէ Տէր առանց մեղաց . վասն որոյ յորդրէ զեւ դիմել առ Տէր զի ազատուցի ՚ի վշտաց, և ցուցանէ առ այս զխնամս Աստուծոյ ՚ի վերայ արդարոց :

Արդ աղէ դու կարդա առ Տէր, թերեւըս ձայն տացէ նա քեզ, (1)  
 Կամ թէ զըք ի հրեշտակաց սրբոց տեսցես հասեալ առ քեզ,  
 Զի սպանանէ բարկութիւն զայր դժոխքմբեր անկեալ ի վիշտ,  
 Եւ ընդ նրսէ՛ս այլոց բերեալ առ զայրացուկ սրբոյն նախանձ :  
 Կա՛ ես տեսի արմատս ի խոր անըզգամաց ճրգեալ յերկիր,  
 Այլ հարան վաղվաղակի կործանեցան խըլեալ յերկիր .  
 Դատափետեալ վարեալ առ դրունս որդիք նոցա կողկողեցին, (2)  
 Եւ մի՛ զըտցեն զըք ուրեք՝ որ աջ ի նպաստ կարկառեցէ :  
 Ըզկու՛թ եւ հշուճնս նոցա կերիցեն այլք, այլք ծըծեցեն .  
 Ոչ վայրապար հասաննս ցաւք, ոչ ի լերանց բուսանին վըտք .  
 Այլ մարդ յաղէտըս ծնանի, զերդ բարձր ի թռիչքս ձագք արծուեաց :  
 Հասպա ըզՏէրն ամենեցուն անկեալ առ ոտըս կարգացից, (3)  
 Որ առնէ անքնինս եւ հրաշակերտս՝ ոյց ոչ գոյ թիւ,  
 Որ տայ անձրեւ ի յերկիր ըզբոյս եւ զտունկս արբուցանել .  
 Որ ի բարձունս առնէ զնանարհս, եւ զկործանեալս ի վեր կանգնէ,  
 Որ ըզխորհուրդ խորագիտաց ցըրէ, եւ մի՛ յաջողեցին .  
 Որ ըմբռնէ զնոսա ի հաղթս ի յորոգայթ լարեալ յինքեանց,  
 Եւ զմեքենայս անօրինաց ըզբազմանիւթըս քայքայէ :  
 Ի տուէ պատահեցէ նոցա խաւար եւ մի՛ տեսցեն,  
 Խարխափեցեն ըզմիջաւուրք որպէս որ գնան ի գիշերի .  
 Ազրեցի ի սրոյ նոցա տըկարն ի մարտ պատերազմի .  
 Յայնժամ խրախոյս բարձցէ տըկարն, անօրինին խըցցի բերան :  
 Երանի՛ զոր ի յերկրի աստ Տէր սաստեալ յանդիմանէ .  
 Մի՛ ի խրատուէ նորա լըքեալ մի՛ վըհատեալ հրաժարեցին .  
 Զի կործանէ նա, եւ անգրէն ձեռն տըռեալ կանգնէ ի վեր,  
 Հարկանէ, եւ ձեռք նորա պատեն գարձեալ եւ բլժըլկեն .

(1) Այսինքն՝ եթէ չիցեն բաւական բանք իմ անել զքեզ ՚ի հաւան, հայցես ՚ի Տեառնէ լըսաւորել զմիտս քո՝ ի ձեռն ուրուք ՚ի հրեշտակաց :  
 (2) Չի առ դրունս քաղըբաց ՚ի հնունս զներ ասեան, և անդ առնէին դատաստանք :  
 (3) Խրատէ ՚ի դէմս իւր զՅոբ կարգալ առ Տէր, և առանց գանդատանաց խընդրել ՚ի նմանէ սփոխունս վշտացն :

Վեցիցս ըզբեզ է միջոյ տառապանաց քոց զերծուցէ, (1)  
 Յեթմերորդունս ապա ոչ եւրս մերձեցին առ քեզ չարիք :  
 Ի սովի փրկեցցէ զքեզ է մահուանէ, եւ է մարտի  
 Ապրեցուցէ է ձեռաց բազմատողնոց պողովատի .  
 Ի նեախց շըրթանց նա ինքն քեզ լնցի պատրասարան,  
 Եւ է չարեաց մի է վերայ քո եկեղց զանդիտիցես .  
 Արհամարհեալ ծաղը առնիցես զբարանալիս անրգգամաց,  
 Ի գազանաց վայրենեաց մի զարհուրեալ սասանիցիս,  
 Եւ սպառնականք է գաշտի մի ստնանեցեն քեզ շուրջ քարինք . (2)  
 Գազանք ընդ քեզ վայրենիք խաղաղեցին հեղահամբոյրք .  
 Անշարժ է տան քում յայնժամ կայկայեցի խաղաղութիւն,  
 Եւ է յարկի քում ամենայն ինչ անվըրէպ անօրինեալ :  
 Շուրջ պար առեալ յայնժամ ըզբեւ տեսցես մանկուներս խուռներամ,  
 Որպէս բանջար է գաշտի աճեալ որդիք քո բազմացին .  
 Լիովք ամօք երթիցես պէւտրեալ է գերեզման,  
 Որպէս ցորեան հասկահատուն հընձեալ յիւրում ժամանակի,  
 Իբրեւ ըզէնջ կայս յիւրում ժամանակի շտեմարանեալ :  
 Մէք զայս այսպէս գիտացաք, զայս եւ է հարց այսպէս լուեալ .  
 Բայց դու խորհեա զինչ գործեցեր եւ խելամուտ լեր յանձըն քո :

ԳԼՈՒԽ Զ

Աստուծոր ցուցանէ Յոր ընդդէմ յանդիմանութեանց Եղիփազայ, ըստ տփորակաւ օրինաց արարչութեան Աստուծոյ՝ առաւել քան զկշիռ յանցանաց իբրոց հասեալ 'ի վերայ իբր փորձանս . զի րեպիտ և մեղատր գանձն խուստոյանի, այլ զիսիդ մտաց իբրոց գտեալ սերտեան 'ի ծանուց յանցանաց, և զամբաս որորմութիւնն Աստուծոյ 'ի ներքս ստեալ, տայ 'ի միտ առնուլ՝ զի փորձանքն այնորիկ ոչ 'ի պատուհաս գայիւն նմա 'ի Տեառնէ, և զի լեր ար ժան զարմանալ ընդ զանգատանս՝ որովք զիմերակորիսն աղև տիցն բացայայտեր . և տրտնէ ընդ րոտոյ լքանել զնա բարե կամացն :

Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ստէ .

Թէ կըշտելով որ կըշտէր բարձեալ ըզմեզս իմ 'ի նրժար,  
 Եւ հանդէպ նոցին ըզլըստս իմ եւ զաղէսս համանգամայն,

(1) Ի թիւ սահմանաւոր զանսահմանելն յայտ առնէ :  
 (2) Ակնարկէ 'ի խուժաղուժ սովորութիւն Աբարացաց կանգնելոյ քարինս շուրջ 'ի գաշտի, սպառնալով այնուիկ չարիս ծանուս՝ որոց անդ իշխիցեն առնել մշակութիւն և արարս :

Ծանրադոյն յոյժ քան զաւազ ծովու է ստոր սայք միտելն :  
 Կա ուրեմն է բողբոջէ առ Տէր իցեմ ես անրգգամ .  
 Զի նեաք Տեառն է մարմնի խնամ մրիտեալ կան սայրասուրք,  
 Եւ զարեւն իմ զայրոյթ սրբամբառութեան նոցա ծրծէ .  
 Այն ինչ խօսել ըսկրսեալ, եւ կեղեքեն կրտսեն զողիս :  
 Դրժոնրմբեք են կըշտամբանք ինձ անողք եւ անիրաւ :  
 Թէ անալի ուսիցլի հաց, կամ է է զըոյց համ է մտտի . (1)  
 Իսկ զհարգ, մի թէ զնւր տարապարտուց խանչիցէ ցիւ,  
 Ոչ առ քաղցի խընդրէ ճարակ էրեվայրի սովալըուլ,  
 Կամ գոչիցէ եղն առ մըսուր էթէ գտանէ խար է մըսըն .  
 Սա աւասիկ ոչ կարէ անձն իմ ժուժկալել բուժեւ ըզբաղց .  
 Շարաւալից ըզկերակուր իմ տեսանեմ իբր աւիճու :  
 Յոյս իմ իցիւ ճըշմարտեալ, եւ լնցին ուխտք իմ լուսել . (2)  
 Զի խոցոտել զնս ըսկրսաւ Տէր, ո՞ գիտէ գուցէ սպանցէ .  
 Լիցի քաղաքն իմ ինձ շերիմ, զոյր պարբասպօքըն ճեմէի .  
 Մեռաց յօժար, եւ մի պատգամք սրբոյն էլցեն յիս է գերեւ,  
 Զի գորութիւն իմ աղէ զինչ է թէ է սպառ համբերեցից,  
 Կամ էրբ ցաւոց իմոց վախճան՝ թէ տոկալ անձն իմ կարացէ .  
 Մի թէ վնանց ինձ զօրութիւն, կամ թէ պղնձիք իցեն մարմնք .  
 Եթէ ոչ ինքն ինձ հըզօրն արացէ այց, յոյժ եմ արկար :  
 Չիք ուստեք ինձ օգնութիւն, փակեալ բնաւից գութ եւ գորով .  
 Մերձաւորք իմ գարձուցին զերեսս յինէն գնացին է բաց .  
 Որպէս սրնթաց սահեալ վըտակ, որպէս ալք անցին զնեւ :  
 Որք յինէն ահիւ սարսեալք՝ այժմ աւասիկ յիս յարձակին .  
 Լըբայ յամենեցունց, լըբայ կորեայ եւ անանկացայ .  
 Զինչ էի, զինչ եմ այժմիկ, աւաղ, է սպառ այլակերպեալ,  
 Իբրեւ ըզձիւն կամ ըզսառն է ճաճանչից արփիտհրաստ  
 Հալեալ է ջուր լուծեալ, որ ոչ ճանաչիցի որպիսի էր :  
 Հայեցարուք է թեման, ակն է շաւիղս արկէք Սաբայ, (3)  
 Որ է գոյս են յուսացեալ, որ է քաղաքս՝ յամօթ լնցին .  
 Կա եւ գուք անողրոմ արդ է վերայ իմ հասեք,

(1) Գանգատի զանկարեկիր բանից Եղիփազայ, և անտեղի ցուցեալ զայն յաւելու զի և ոչ անալի ինչ և անհամ անորժեղի է 'ի ճաշակ, թող թէ այնպիսի բանք 'ի լուր . և զանտեղութիւն բանից նորա 'ի բնութենէ իսկ անբանից ցուցանէ, որք բողբոջն առ քաղցի :  
 (2) Թողացուցեալ էր զիւրն 'ի Տեառնէ բռնանալ ամենայն չարօք 'ի վերայ Յոբայ, այլ մի սպանանել զնա . իսկ Յոբ ցանկայ մահու և խնդրէ զայն 'ի Տեառնէ, զի մի գուցէ նուաղեալ 'ի համբերելոյ և մեղիցէ :  
 (3) Եղիփազ 'ի թեմանայ էր, և Բաղդաս և Սովիար 'ի Սաբայ, մին սաւրեցի և միւսն մինեցի : Արդ և 'ի սոցանէ վըտացեալ, յորոց յուսայրն միութարութեան, և որ ընչեղքն էին և իշխանք քաղաքաց, սուս ցուցանէ գյուսալ յիշխանս և 'ի մեւ ծովութիւնս :

Որ ի վերս իմ հայեցեալ եւ արհաւրօք ընկձեք զողիս :  
 Ե՞ս ինչ ըզձեղ խնդրեցի եւ կամ կարօտ իցեմ ինչ ձեօք ,  
 Ընդգէմ հինկ կամ յերեսաց հըզօրի գոլ ինձ ապաւէն .  
 Ուսուցէք զիս՝ եւ լռեցից , ցուցէք ինձ լոյս՝ թէ խարխափեմ :  
 Խոտանք ուրեմն այսօրիկ թըւին ձեզ բանք ճըշմարտութեան .  
 Այլ ոչ ի ձէնձ է զօրութիւն սայց , իւրովն են սայք հըզօր . (1)  
 Կա եւ ոչ կըշտամբանք ձեր ըզըրթունս իմ կարկեսցեն .  
 Հողմոց ի լուր բարբառիք , ոչ անասցից բանից ձերոց .  
 Իբր որբոյ ոլորմեւոյ եկեալ հասեալ էք յիմ վերայ ,  
 Եւ ընդգէմ բարեկամի անագորոյն դըրգէք սայքար .  
 Բայց լուարուք , եւ խեղամուտ լիջիք զի չեն բանքս անիրաւ .  
 Դատաւորք բազմեցարուք , այլ իրաւանց կացէք պատկառ ,  
 Չիք ի շըրթունս իմ սըտութիւն , երկնէ կոկորդ իմ ըզհանձար :

ԳԼՈՒԽ Է

Բացատրե Յոյր ընդ աղիտս մարդկային կենցաղոյս և զիշրան ,  
 և ոչ ևս յոտարոյլ յատտի կեանս վայելելոյ 'ի բարեկենդանութեան ,  
 խնդրե 'ի Տեսանէ գերծանել յաղետից աստի , և զարմանայ ընդ  
 խնաւս Տեսան 'ի վերայ բշտատ մարդկան :

Ո՞չ ապաքէն փորձութիւն են ի յերկրի աստ կեանք մարդոյ ,  
 Եւ կենցաղ իւր ընդ երկնաւ իբր առօրեայ վարձ վարձկանի .  
 Որպէս ծառայ յահէ տեսան իւրոյ զօղեալ ընդ հովանեաւ ,  
 Իբր ըզվարձկան որ սպասիցէ առնուլ ըզվարձ իւր ընդ երեսի ,  
 Հանդոյն եւ ևս ըսպասեցի դէտակն ամսոց կալեալ մոտեաց ,  
 Եւ գիշերս ցաւագինս հեծեծելով արկի ի թիւ :  
 Այն ինչ ի նինձ զաջըս փակեալ , եւ հառաչեմ էրք իցէ տիւ .  
 Եւ իբրեւ այն ինչ յարուցեալ , դարձեալ թէ էրք իցէ երեկ .  
 Կողկողիմ ի ցաւոց յերեկորեայ ցըզարձ այգուն .  
 Կեղովք եւ զազրութեամբ որդանց մարմին իմ թաթաւեալ ,  
 Եւ զկոշտ երկրի մաշեցի առ ի զթարախս իմ քերերց :  
 Թեթեւագոյն քան խօսք ընդ օդս անցին աւուրք իմ եւ կորեան ,  
 Համօրէն ընդ նոսին եւ յոյս մոտի ունայնացեալ .  
 Յիշեա Տէր , զի ոչ եւս աչք իմ գիտեսցեն ըզբարութիւն ,  
 Չի փութք են կեանք իմ , եւ ոչ եւս հայեսցի ակն յիս տեսողի .  
 Աչք քո ի յիս , ակնարկեա եւեթ , եւ այլ ոչ եւս իցեմ ,

(1) Այսինքն զի 'ի չհաւանելոյ բարեկամացն ընդ բանս իւր՝ չտկարանայր ճըշմարտութիւն նոցա , յինքեանց ունեւոյ նոցա զօրութիւն :

Իբրեւ ամպ ջընջեալ յերկնէ , ոչ իսկ ըզհեա թողեալ շաւիղ .  
 Չի իջանել թէ ի դըժոխս որ իջանէ , ոչ եւս ելցէ ,  
 Եւ ոչ ի տուն իւր դարձցի , ոչ ըզնա վայր իւր ծանկցէ :  
 Հանգս օն այսուհետեւ ոչ եւս ի շուրթնս իմ խնայեցից ,  
 Բըզկեցից ըզգառնութիւն , հեղից ըզվշտս անձին իմոյ .  
 Մի թէ ծով իցեմ ես մըրըրկալից կամ թէ վերանայ , (1)  
 Չի կարգեցեր զինեւ սրահ ըզտառասպանս եւ գհեծութիւն .  
 Ասացի թէ անկողինք իմ ինձ լիցին ի քաջալէր ,  
 Եւ սփոփեցայց ի մահճի դոյղն ընդ անձին լեալ խօսակից .  
 Այլ երազովք ինձ արհաւիրս անդ արկանես անդոհականս ,  
 Եւ տեպեամբք ահաւորօք զիս ի յանուրջս իմ հարկանես .  
 Թափես յանձնէ իմնի զողի , բառասս ըզըռնչ իմ ի մարմնոյ .  
 Իսկ ընդէր ոչ եւ ըզկեանս իմ տաս կապտել մահու յինէն .  
 Չի թէ կեւով կեցից , եղէց ինչ ոչ գիտեմ երկայնամիտ : (2)  
 Անփոփեա գձեռնն քո յինէն , զի ընդունայն կեանք իմ են ինձ .  
 Չինչ է մարդ զի խնամարկես դու զնա , հայիս ի նա մըտօք ,  
 Չի պահպանես դու զնա , զի այց ընդ առաւօտս առնես նրմս :  
 Մինչեւ յէրբ ոչ թողուցուս առնուլ վայրիկ մի ինձ հանգիստ ,  
 Չի կլանիցեմ ես ըզաողուկս իմ ի ցաւոց հեղձամըղձուկ :  
 Չի թէ մեղայ , որ սըբաագէտօք ես որ քըննես զերկիւմունս՝  
 Դու գիտես զի զքեզ ինձ հաշտ ցանկամ ի կեանս եւ ի մահու .  
 Իսկ ընդէր եղիր ոտիս զիս քեզ եւ բեռն ինձ անըմբեր .  
 Գաւեա ըզմեղս իմ , Տէր , սըբբեա ի մոռացմնս արկ զայն ի խոր .  
 Չի յերկիր ահա զարձայց ընդ հուս , եւ այլ ոչ եւս իցեմ :

ԳԼՈՒԽ Ը

Մեղադրե և Բարդաստ զՅոյր իբր յաւնաւեայ և մեծարան , և յորդորե զնա դատնայ առ Տէր և վայելելոյ ակորեկ 'ի բարեկենդանութեան , սևտաի գոգանելով զյոյս անպարտաց և զարդարոցն անկրիպելի :

Կրկնեալ անդրէն Բարդաստայ սաւքեցւոյ ասէ .

Մինչեւ ցէրք խօսիցիս զայդ աստուածընդգէմ մեծաբանեալ .  
 Մի թէ զմըր տարապարտուց եւ անիրաւ գատիցի Տէր ,

(1) Ոչ միայն զնհանգս ծովու , այլ և զծով ինքնին նկարագրեն սուրբ Գիբր որ պէս գազան կատաղի անձահարեալ 'ի Տեսանէ 'ի սահմանի՝ ընդ որ չկարէ անցանել միմեալ և զայրացեալ . վասն որոյ ասէ Յոյր . Մի թէ հանդոյն ինչ նոցին իցեմ , պսպլիսի և այսքան վշտօք կարօտ նուաճելոյ :

(2) Երկնչի աստանօր թէ գուցէ չկարիցէ համբերել 'ի սպառ , և խնդրե 'ի

Կամ որ արար զամենայն՝ պղտորիցն՝ ինչ զերաւունս .  
 Եթէ որդիք քո մեղան, ետուն ըզվրէժ մեղաց իւրեանց . (1)  
 Բայց դու կանխես աղօթիւք, կարգա առ Տէր ամենակալ .  
 Եթէ իցես սուրբ եւ արդար, լիցին աղօթք քո լռելի .  
 Դարձցի անդրէն խաղաղութիւն եւ լուծիւն ի յարկըս քո,  
 Եղիցին առ առաջնովքն քովք վերջինք քոյն անբաւք : (2)  
 Բայց աղէ հարց զագգս առաջինս եւ գլխատակս հայրենաւանդ,  
 (Ձի երկեանք եմք, ոչ գիտեմք, զի ստուերք են կեանք մեր ի յերկրի) .  
 Եւ ուսուցեն քեզ նոքին, տացեն պատգամս աստուածուսոյց .  
 Կանաչանայ երբէք պըրտու առանց ջըրոյ բարգաւաճեալ, (3)  
 Եւ առանց ըմպելոյ բարձրանայցէ՞ երբէք կընին .  
 Այլ անդէն իսկ ի վերայ արմատոյն ո՞չ ցամայեացի,  
 Թէպէտ եւ զերծ ի գերանդուոյ, անձեռնմերձ ի հընձողէ :  
 Այս վախճան է այնոցիկ որ ոչ ի յուշ ածեն ըզՏէր .  
 Ձի կորեցէ ամպարըշտի յոյս ի յերկրէ անյիշատակ,  
 Աւերեցի տուն նորս վաղ քան ըզգիւրեղծ սարգիստայն .  
 Թէպէտ եւ ձեռն արկցէ ընդդէմ առ ի նեցուկ, անկցի կործան .  
 Իսկ արգարն՝ յարեգակնէ եւ ի ցողոյ աճեցեալ ծառ,  
 Ի կարկառըս քարանց դաւարագեղ կանաչացի,  
 Եւ ի մէջ մանրախիճ քարանց կեցցէ արմատացեալ .  
 Թէ եւ հատցի, արմատաքի իսկ ի կայիցն եթէ խլեացի,  
 Սակայն անդրէն կայկայեացի նորաբողբոջ շառաւիղեալ :  
 Ձի ոչ մերժէ Տէր զանմեղն, անարդէ զզոհ անպարըշտի .  
 Յայնժամ երեսք քո ծաղկեացին ծաղու, շըրթուք քո գոհուծեամբ .  
 Անաչեացեն նեղիք քո, յարկք անօրինաց ոչ եւս իցեն :

Տեառնէ մահ . և դարձեալ զմտաւ ածեալ զմարդասիրութիւն նորս, հայցէ վախճան արեւոխցն . յանցաւոր զանձն խոստովանի, այլ ինդրէ ՚ի Տեառնէ մի թշնամի իւր զինքն համարել, ներել մարդկօրէն թերութեանցն և սկսուածեան յանցանաց :

(1) Եւ սա ինքն ՚ի նոյն միտս Եղիփազայ՝ համարի զորդիս Յոբայ ՚ի պատուհաս մեղաց իւրեանց վախճանեալ . զհետ բերելով զի չեք ոչ ես վասն նոցա յոյս . իսկ զՅոբ քաջայոյս առնէ ՚ի բարիս՝ եթէ գառնայցէ եւեթ առ Տէր :  
 (2) Այսինքն զի առաջնոց բարեացն յորս վայելէր՝ գեր ՚ի վերոյ լիցին վերջինքն :  
 (3) Այսինքն զի անպարիշտք զրկեալ յօգնութենէ Տեառն՝ կորեցեն, որպէս բոյսք ՚ի յանջօրուոյ :

ԳԼՈՒԽ Թ

Խոստովանի Յոբ սրդար յամենայնի զԱստուած, և զի չկարէ սրդարանայ առայի նորս և ոչ որ . ցուցանէ զամենակալ զօրուրիս նորս և զխնատոքիս ամբաս, որոն ոչ որ կարիցէ կալ հասկատակ . և զի նոյիկ իմաստաբեալք և զօրութեալք հարկանէ և զանմեղն ընդ անպարշտիս . և զարձեալ դիմէ առ Տէր վասն զերծանելոյ ՚ի վշտակութեանց, խրախոյս ՚ի վկայութեան խղճի մտացն առեալ :

Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ .

Այս ամենեւին, գիտեմ թէ այդ այդպէս իցէ .  
 Ձի զկարգ արդարացի մարդ առաջի Աստուծոյ .  
 Ձի գատեղ ընդ նմա թէ իշխեսցէ, պապանձեացի .  
 Եւ ոչ մի հազարոյ կարացէ տալ պատասխանի :  
 Հըրօր միտօք է եւ բազկաւ փառաւորեալ եւ մեծագործ .  
 Ո՞ր ի վըսեր գալ ընդ նրմա որ յանդրգնեալ եւ հանդարտեաց .  
 Որ փոփոխէ բառայ զերկնս՝ ոչ ինչ նոցա լեալ իրազգայ .  
 Տապալէ զնոսս ցամամբ, զառ ի ներքոյս երկնից շարժէ,  
 Եւ սիւնք նորս ի հիմանց ըզգողանի հարեալ սարսեն .  
 Որ հրաման արեգակնայ տայ մի ծագել, եւ ոչ ծագէ .  
 Եւ ընդդէմ աստեղաց կընքէ, եւ ոչ գան յերեւան :  
 Որ ինքնին միայնակ ձրգեաց զերկին լայնածաւալ,  
 Եւ ի վերայ արեաց ծովու շըրթի ի արամ իբր ի գետնի .  
 Որ արար ըզբազմաստեղս եւ զլուսարփին գիշերավար,  
 Ըզայլ հիւսիսաձեմ եւ զհարաւոյ զըշտեմարմա .  
 Որ առնէ անքնինս եւ հրաշակերտս՝ ոյց ոչ գոյ թիւ .  
 Եթէ անցցէ առ ինեւ, զանխուլ յաչաց խոնց սրանայ .  
 Թէ վերացի նա զինեւ, բնաւին իսկ ոչ տեսիլ ըզնա .  
 Թէ հրամայէ պատուհաս, ո՞ր գարձուցէ զայն ի բաց,  
 Կամ ո՞վ ասիցէ թէ զայդ ընդէր ետուր հրաման .  
 Ձի ինքն է տէր, եւ ի սաստից նորս սարսեն պետք ընդ երկնաւ :  
 Իսկ ո՞ր եմ ես, զի լուիցէ ինձ՝ երեսս խոնց առնել բանից .  
 Ձի թէ իցեմ եւս արդար, կարող է զուսին յինէն փակել . (1)  
 Յաղերս ուրեմն խոնարհեալ ըզգուծ նորս աղաչեցից .  
 Եւ թէ իցէ թէ անայցէ, իցեմ այնուիկ լեալ լռելի .

(1) Թէպէտ և ամենայն ուրեք վկայէ չգիտեմ անձին ծանունս ինչ յանցուցեալ, սակայն չհամարի այնու արգարանալ . և յաւելու խոստովանել խոնարհութեամբ զիւր և զամենեցուն տգիտութիւն մինչև անգիտանալու թէ իցէ Աստուած ընդ իւր կամ թէ օտարացեալ ինքն ՚ի Տեառնէ :

Ձի վայրատար խկ կարէ մըրըրկահար զես սատակէլ,  
 Եւ զեղուլ զինեւ հարուածս անդուլ, լնուլ զես դառնութեամբ .  
 Քանզի հըզօր է՝ բըռնանայ, եւ ո՞ նրմս կացցէ ընդդէմ :  
 Թէ փորձեցայց տալ ընդ անձին սրտատխանի, ամպարըշտեմ .  
 Եւ կամակոր գտանիցիմ, եթէ կցեմ խկ անարատ .  
 Գուցէ երբէք յանցուցեալ, եւ զայն թերեւս անգիտանամ .  
 Այլ զարդարն եւ զյանցաւոր գիտեմ զի Տէր կորուսանէ :  
 Չարաչար մահու սպառեալ թէ կորնչել կորնչին չարք,  
 Սակայն արդարք եւս այլանին, մասնին ի ձեռս ամպարըշտաց  
 Դատախեանեալք յատենի, եւ կուրացեալ անդ դատաւորք .  
 Եւ այսոցիկ ո՞ այլ ոք, եթէ ոչ ինքն կցէ անօրէն :  
 Այլ իմ կեանք արագաթեւ քան ըզթեթեւ են սուրհանդակ .  
 Որպէս ըզնաւ ընդ արխ սահեալ եւ ոչ եւս երեւին,  
 Հանգոյն արծուց թուուցեայ որ խընդրիցէ իւր կերակուր :  
 Թէ չեսուցիմ, զերեսս ի վայր յայնժամ արկեալ հեծեծեցից .  
 Երկիւլ է ինձ թէ չկցեն ողբքս իմ առաջի Տեառն անարատ .  
 Ընդէր ապա ոչ մեռայ, զի ինայէի զանձն յարատայ .  
 Եթէ ձեամբ խկ լըւացեալ եւ սրբեափայլ ինձ թըւիցիմ,  
 Այլ արտեղի յաչքս քո եւ թաթաւեալ թուեցայց ի արիւմ .  
 Չաղբացին, յինէն ի բաց դարչեցին ձորձք իմ նողկանօք .  
 Ձի չես գու իբրեւ ըզմարդ ընդ ում դատել թէ մարթացայց,  
 Կամ կարացից ընդ նրմս գալ հասարակ ի դատաստան .  
 Յանկարծ միջնորդ թէ ի միջի գոյր մեզ ի լուր . այլ չիք խկ ոք . (1)  
 Հանգս ի բաց ըզգաւաղան իւր արացէ հըզօրն յինէն,  
 Եւ մի այսուհետեւ ահ նորա զես խոռվեցուցէ .  
 Մի եւս երկեայց, այլ խօսեցայց, զի ի յողերս համր է երկիւլ :

Գ. Ա. Ի. Ժ

Դիմե առ Տէր՝ դարձեալ զպատճառ վշտակորտընեցեալ հետու  
 զօտեղով . մկայնորիւն խղճի մտացն իբրոյ և ողորմորիւն Աստու  
 ծոյ՝ ի անեղծանել զես և ի պահպանել՝ յաւերջն մրազեցել զխոր  
 հոտրոս և որս, և դարձեալ առաջի զգալ իբր ի յոյս :

Հեծեծեղով հասուցից ըզձայն ողբոց խնոց առ Տէր,  
 Հառաչանս աղիողորմ ի սրբտառուչ շըրթանց հեղեալ :

(1) Աստուած տեր է և իշխան ի դատելն, և չիք ոք ի հրեշտակաց կամ ի  
 մարդկանէ՝ որ ի մէջ կարացէ մտանել, և զնել պայման արգարութեան նորա  
 առ մարդիկ, և հաշտարար կալ ի միջի . այլ տես ինձ աստանօր թէ որպէս ցան  
 կայ Յօր բանիւս այսուիկ միայնումն միջնորդի՝ որ հանդերձեան էր գալ և առ  
 նել խաղաղութիւն ընդ Աստուած և ընդ մարդիկ :

Եւ ասացից . Մի ինձ, Տէր, մի ուսուցաներ ամպարըշտել,  
 Ընդէր այսպէս դատեցար եւ ներեցեր զըրպարտել զես  
 Շըրթանց անիրաւաց, եւ զգործ ձեռին քոյ մերժեցեր :  
 Մի թէ հանգոյն ինչ մարդոյ տեսանիցեն, Տէր, աչք քոյին .  
 Կամ հայկցիս որպէս զայր, կամ իբրեւ զառն ամբ քո սահեալ, (1)  
 Ձի վերջստին այց եւ խընդիր առնես իմոցըս մեղանաց .  
 Գիտես զի ոչ հետեցի ամպարըշտեալ յօրինաց քոյ .  
 Այլ ո՞ երբէք յատենէ քուսմէ կցի արդարացեալ .  
 Չեոք քո արարին եւ ըստեղծին զես ի հողոյ,  
 Եւ արդ դառնաս հարկանել զես . յլշեա զի կաւ զիս ըստեղծեր,  
 Եւ յերկիր միւսանգամ յեղաշըրջեալ դարձուցանես :  
 Ո՞չ իբր ըզկաթըն զես կըթեալ եւ մածուցեր իբր ըզպանիր,  
 Մորթ ինձ եւ միս ըզգեցուցեր, ոսկերբք հանար զես եւ ջըջք .  
 Ետուր ինձ շունչ, ողորմեցար ինձ եւ զողի իմ պահեցեր :  
 Չայս ամենայն լըուել լըուես, այլ մոռանաս դու ինչ ոչ . (2)  
 Որ զի թէպէտ եւ մեղիցեմ, այլ դու դարձեալ պահպանես զես .  
 Այլ ընդէր անարատ զես ի մեղաց ոչ արարեր .  
 Թէ մեղաւոր եմ, վայ է ինձ . սակայն արդար խկ թէ կցեմ,  
 Ի ի անարգանօք չկարեմ եւ ոչ ի վեր հայել,  
 Եւ զլորտորտանս իմ ընկճես որպէս որսորդ զառիւծ նուաճեալ .  
 Կորոզես յիս ըզհարուածքս, չարաչար սատակես զես .  
 Հէն ի վերայ իմ ածես՝ ծանրացատումն ինձ պատահեալ .  
 Ընդէր հաներ զես յարգանդէ, եւ ոչ անգէն եւ անդ մեռայ .  
 Յանկարծ ական չէր զես տեսեալ եւ լինէի իբր ըզգեղեալ .  
 Ընդէր խկ ոչ յորովայնէ ի գերեզման վըճարեցայ :  
 Իսկ քանի՞ն աւուրք են իմ, թոյլ արա ինձ սուղ ինչ հանգեւլ  
 Մինչեւ կցեմ երթեալ յերկիր՝ ուստի ոչ եւրս դառնայցեմ,  
 Յերկիր խաւարին, յերկիր մըթին ուաղձամբղին,  
 Յերկիր յաւերժական՝ ուր ոչ գոյ լլլս, ոչ յոյս կենաց :

(1) Մարդիկ սակաւօրեայք չեն ինչ զարմանք զի պարտին քննել և խուզարկել  
 առ ի գիտել ինչ և դատել, այլ դու Աստուած յախտնական՝ ամենագէտ եւս,  
 անցեան՝ այժմուս և ապագայն մերկապարանոց կան առաջի աչաց քոյ :  
 (2) Այսինքն թէպէտ և մոռացօնք թուիցին լեալ քեզ ողորմութեանցդ առաջ  
 նոց և զի ստեղծուած ձեռին քո եմ և յանբաւ ինամս քո վայելեալ, այլ գիտեմ  
 զի յիշես դու զամենայն, և առ սիրոյ յաճախես վիշտս ի վերայ իմ :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Դատապարտե Սովիար տարապարտոց զՅոր, և հաւարի պա-  
տռնաւեայ զնա վասն մեղաց իւրոց և ապատարեոյ ՚ի Տեսակե .  
և ապա յորորե զնա դառեալ առ Տէր ՚ի յոյս ընդունելոյ անդրեկ  
գրարիս :

Կրկնեալ անդրէն Սովիարայ մինեցւոյ ասէ .

Որ շատ խօսի , ապաքէն հարկ լիցի նրմա եւ լռեւ .  
Կամ որ խօսողն իցէ , տացի՛ նրմա բանիւք արդարանալ .  
Լրուեսցեն այլք , կարկեալ կացցեն ի լուր բանից քոց անմուռնչք :  
Մի ասէր թէ անարատ առաջի Տեսուն իցես դործովք . (1)  
Յանկարծ խօսէր ընդ քեզ Տէր , յանկարծ շըթունս առ քեզ բանայր ,  
Հանել ըզգաղանիս իմաստութեան իւրոյ ի վեր .  
Յայնժամ ի միս առնուիր զի ըստ մեղաց քոց անց ընդ քեզ :  
Կարկեցես հասու լինել հետոց նորա , եւ դիտիցես  
Զաստուածախնամ՝ սեսչութեան զօրէնս ըզկարգ եւ ըզհանն .  
Գեր ի վերոյ է քան զերկինս , աղէ դու զի՛ դործիցես .  
Խոր քան զանդունդըս դրժոխոց , եւ կարծիցես դոլ խելամուտ .  
Լայնատարրը քան զերկիր , եւ ընդարձակ է քան ըզծով :  
Ըզտիզերս առ հասարակ թէ վեր ի վայր տապալեսցէ ,  
Ո՞վ ասացէ թէ զիմրդ այդպէս դու զայդ դործեցեր . (2)  
Չիք ինչ զանխուլ ի նմանէ , իցէ՞ թէ ակն ամենատես  
Ի տեսանել զանարժանըս կարկեցէ առնել անտես .  
Այլ անկուչէ մարդ անաստէ , եւ խընդրէ այր կանանցածին  
Խոյս ի սանձուց տալ ի բաց հանդոյն ցրուոյ անապատի :  
Արդ եթէ սուրբ իցէ քո սիրտ , տարածես զձեռքս քո առ նա .  
Իսկ թէ իցէ ինչ ի ձեռին քում անհաճոյ յաջըս նորա ,  
Հեռի արա զայն ի քէն , եւ ի յարկի քում մի ազցի .  
Յայնժամ երեսք քո փայլեսցեն իբրեւ ըզճուր ականակիտ ,  
Մերկասցիս ըզնոհերս եւ ի չարեաց ոչ երկիցես ,  
Եւ մոռացիս ըզվերարս քո իբրեւ զալիս ուղից սահեալ :

(1) Անիրաւի աստ Սովիար , զի չիք ուրեք այսպիսի ինչ ասացեալ Յորայ . որ  
թէպէտ և բազում ուրեք յայտ առնէ զվկայութիւն խղճի մտաց իւրոց՝ դու զերծ  
ի մեղաց մեծաց , այլ լի երկիւղեւ վասն ներելեաց և անյայտից՝ որ ծածկազիտին  
եւեթ Աստուծոյ են յայտնի :  
(2) Կամի տալ ի միս առնուլ , զի առաւել ևս անիրաւէր Յոր ՚ի արտնջել զար-  
կածիցն ՚ի վերայ տան իւրոյ հասելոց :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

Իբր ի արխուր դիշերի քեզ արուսեակնն ծագեսցէ ,  
Եւ ընդ երեկրս կենաց դարձցի քեզ լոյս միջօրէի :  
Մի վերկեսցի յոյս քոյնն վըստահացեալ աներկեւան ,  
Եւ ի հոգոց միջն յանկարծ երեւեսցի խաղաղութիւն .  
Հանդարտեսցես , եւ ոչ որ յարկեցէ՛նդ քեզ ի պատերազմ .  
Գարձցին աղաչաւորք հեղուլ առ ոտըս քո աղերս :  
Այլ ամեպարիշտք մի կեցցեն , զուր ակննկալեալ ի փրկութիւն ,  
Եւ յոյս նոցա լիցի անձանց իւրեանց ի մահ եւ ի կորուստ :

Կրկնեալ անդրէն Յորայ ասէ .

Իսկ արդ ուրեմնն դո՞ք եւեթ մարդիկ իցէք , ուրեմն ընդ ձեզ  
Վախճանեսցի իմաստութիւն . է եւ յիս սիրտ իբրեւ ըզձերդ ,  
Այլ այր արդար եւ անարատ եղեւ ի ծաղը ի կատականս . (1)  
Ի ժամանակ սահմանեալ դարձցի անդրէն պայծառասցի ,  
Տեսցէ ըզտուն իւր կանգուն ըզկործանեալն յամպարըշտոց :  
Սակայն մի՛ որ , որ չար իցէ , անպատուհաս դոլ յուսացի .  
Որք միանգամ ի յաստուլն բարկութեան դըրդեն ըզՏէր ,  
Ո՞չ լինիցի նոցա սցց , ո՞չ լինիցի նոցա խընդիր .  
Հորց աղէ զըրբոտանիս , եւ լըւիցես պատասխանի .  
Ըզթըռչունըս թեւաւորս , եւ ասացեն թըռչունք քեզ զայն .  
Ճառես երկրի , հարց ըզնա , եւ խելամուտ արացէ զքեզ .  
Պատմեսցեն ձրկուցք ծովու թէ ո՞ արար զայս ամենայն ,  
Եթէ ո՞չ ի ձեռին նորա իցէ շունչ կենդանեաց ,  
Եթէ ո՞չ ի նմանէ բնաւից մարդկան պահպանեալ կեանք .  
Զի միտք ըզբանդս քըննեն , քիմք ճաշակեն ըզկերակուր . (2)  
Թէ յամայր ամն իմաստութիւն թէ ի յուրմ կեանս է հանձար .  
Ի նմանէ միտք եւ կորով , նորա է տալ ըզհանձար :  
Թէ ինչ յեկց կործանեսցէ , ո՞ իսկ շինել զայն կարացցէ .

(1) Ուր ուրեք պարծանաց են բանք , յերրորդ դէմն խօսի զանձնէ , որպէս և աստ :  
(2) Այսինքն որպէս քիմք ընտրեն ճաշակաւ զկերակուրս , այսպէս և միտք յեկց  
աստի իմաստախիբնն զիմաստութիւն և զգօրութիւն Աստուծոյ :

Թէ փակեացէ ընդդէմ մարդկան, ո՞ իսկ բանալ զայն զորեացէ .  
 Ըջուրս յերկնից Թէ արգելցէ, պանքի երկիր առ հասարակ .  
 Թող հեղեղաց եթէ տացէ, կորուսանեն զայն ողորեալ .  
 Ի նմանէ միտք եւ կորով, նորա է տալ ըզհանձար .  
 Ինքն իրատէ զխորհրդականս, ըզբատաւորս յապուշ կրթութ .  
 Կըստուցանէ Թագաւորս, ածէ ընդ մէջ նոցա կամար .  
 Վարէ գերի զքահանայս, ըզգորաւորս երկրի նուաճէ .  
 Փոխէ զչըրթուհա հաւատարմաց, ըզճերունեաց բառնայ զհանձար .  
 Հեղու ամօթ զաւագանւով, փառաց ի փառս ածէ զնոնարհս .  
 Յայտնէ ըզխորըս խաւարի, զըստուերս ի լոյս հանէ զմահու .  
 Կորուսանէ զազգս ի ստերիւր արեւալ նոցա գնալ ի շաւիղ,  
 Եւ սրբուէ զազգս առաջնորդեալ նոցա ի գնացս ընդ արահէտ .  
 Փոփոխէ զսիրտս ի ինանայ, տայ նոցա գնալ ուր ոչ գիտեն .  
 Գնայցեն ընդ մութ առ խարխափ, ոչ ծագեացէ նոցա լոյս,  
 Ըջափեացեն ըզխաւար, մորթեացին իբրեւ զարբեալ :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

Չյանդիմանար ինչ յարեկանացն շրջէ Յոր 'ի գրոյն ևոցս, և  
 դատապարտոր ինչ 'ի Տեսակե սպառնայ ևոցս վասն տարապարտ  
 մեղադրանացն . խրախուսէ զարձեալ յանկողնոր ինչ ինչ, և հայ-  
 ցուածոյ պայմանաւ զվասն երև ինչորէ 'ի Տեսակե զմանուց վրչ-  
 տակորտեանցն, և իբր ընդ ոտիսի վարեոյ ևորս ընդ ինչ ոք  
 ոչ ինչ ընդհատե է 'ի հողմախար խոտոյ, և որ 'ի փոյն ընդ հոռոյ  
 դատապարտե է :

Չայս ամենայն ետես ան իմ, լուաւ ունին իմ զայս ամենայն .  
 Գիտեմ ապաքէն որչափ եւ գուք էք խելամուտ .  
 Չեմ իսկ անմիտ, ոչ ի ստորեւ իսկ քան ըզձեզ ի գիտութիւն .  
 Սակայն ընդ Տեսաւն խօսեցայց, սակայն նրմս հեղեղ աղբս .  
 Չի գուք բրժիչիք մեղանչականք էք ինձ և տուիք իրատուց չարեաց :  
 Իցին լինէր ձեզ համբանալ, իմաստնադոյնք համարէիք .  
 Արդ լուարուք ինձ եւ իրատուց իմոց լերուք արդ ունկընդիր,  
 Չի զանիրաւըս բարբառիք . եւ կարծիցէք ինչ այգուիկ  
 Ըզվե՛՛թ Տեսաւն ինչորէ, սպասաւորել նրմս սրբուք,  
 Կամ Թէ հաճոյ ինչ նրմս գործել զարդարն զըրպարտեալ .  
 Յատուածակողմն կոյս սրտեալ, ոչ ինչ ընդհատ տայցէք վըրէ՛՛թ .  
 Չի աչտուք ի ծածուկ 'ի միտըս ձեր կամակորեալ, (1)

(1) Յանդիմանէ զգաղտնի անձնասիրութիւն բարեկամացն, զի պատճառանօք  
 ինչորէն զվրէ՛՛թ արգարութեանն Աստուծոյ՝ յամառեալք և չկամէին տեղի տալ  
 անմեղութեան նորա, և 'ի վերայ տարապարտ մեղադրանացն իւրեանց, վիճեալ  
 պնդէին :

ԱՅ ի վերայ ձեր անկցի, հարցէ ըզձեզ Տէր արհաւրօք,  
 Եւ պերճութիւնք ձեր գիպեցին ձեզ իբր ըզկաւ իբր ըզմոխիր .  
 Կարկեցարուք զի խօսեցայց՝ դոյնն ինչ ըզսիրտ իմ ըսփոփել .  
 Չեւ ըզմարմինս իմ յատամուհա առեալ եւ չեւ զոգի ի բուին . (1)  
 Եթէ արկցէ զձեռն իւր զինեւ, քանզի սկըսեալ իսկ է հըզօն,  
 Ո՞չ խօսեցայց, ո՞չ առաջի նորա ըզսիրտ իմ մերկացայց .  
 Լիցի ինձ այս ի փըրկութիւն, չեն ինչ հաճոյ նրմս կեղծիք :  
 Լուարուք լուարուք բանից իմոց, եւ սպասեցից ձեզ լու ի լու .  
 Չի հասանէ ինձ ահա մտանել ընդ հուսկ ի դատաստան  
 Եւ գիտեմ զի երեւել երեւելոց եմ անդ արդար . (2)  
 Ո՞վ է ոտին իմ ճն տայցէ ինձ անդանօք պատասխանի .  
 Յառաջ մատիցէ, ոչ կարկեցայց ես պապանձեալ :  
 Երկու ինչ, Տէր, պիտոյ են ինձ, եւ յերեսաց քոց ոչ Թագեայց .  
 Ամփոփեա զձեռն քո յինն, ահ քո զես մի խաղեցուցէ .  
 Եւ կոչեցես զես սպա, եւ լուայց եւ տաց պատասխանի .  
 Գանի ինչ մեղք իմ եւ ոճիք իցեն, ուստ ինձ քանի՞ն .  
 Ընդէր Թագուցանես, համարիցին զես քեզ ոտիս,  
 Ի հողմախար՝ տերեւոյ իցէ Թէ հըզօրդ երկընկցիս .  
 Իբր հողմաւար խոտոյ իցէ Թէ դու կացես ինձ հակառակ,  
 Չի գրեցեր ինձ ի չարիս յիշեալ ըզմեղըս մանկութեան .  
 Չի եզիր ինձ ոտնակապ, արկեր ըզքայլս իմ ի համար,  
 Որ եբր ըզտիկ գըսայց հնացեալ, երբեւ ըզձորձըս ցեցակեր :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

Նկատեալ զտկարոր ինչ մարդկան՝ զարմանայ աստուծօր Յոր  
 ընդ մարդասիրտոր ինչ Աստուծոյ . յոյս ևորս առ հանդերձեալ  
 կեանս, և 'ի յարտոր ինչ մարմնոց . և ահ դատաստանիս Աւ-  
 տուծոյ :

Չի այր կանանցածին սակաւակեաց եւ լի ցաւովք  
 Իբր ըզձողիկ վաղանցիկ փըթթեալ ընդ այդն եւ Թօթափի,  
 Խուսափէ որպէս ըստուեր փախըստական, եւ մի կացցէ .  
 Եւ դու համար ի նմանէ ի դատ մըտեալ պահանջեցես :

(1) Այսինքն չէ 'ի յուսահատութիւն անկեալ, չէ զմարմին իմ խաճատեալ առ  
 յուսահատութեան և զուսածեալ 'ի վտանգ մահու :  
 (2) Խրախոյս անմեղութեան և սիրալիք անկեղծութեան ընդ Աստուծոյ, որում  
 հանդերձ պատկառանօք մերկանայ ընտանեւոր զամենայն զգացմունս սրտի իւ-  
 րոյ, և զփորձութեան իսկ գանգատանաց վասն նորօրինակ գնացից աստուածա-  
 ինամ տեսչութեան ընդ իւր :



Իսկ արդ ով իցէ երբէք սուրբ ի յաղտոյ . այլ եւ ոչ ոք ,  
 Թեպէտ եւ սուղ եւ առօրեայ իցեն նորա կեանք ի յերկրի .  
 Թուէցեր զաւուրս նորա , սահման եղիւր , եւ ոչ անցցէ .  
 Ի բաց կաց ի նմանէ , եւ Թողացո ի յանդորրու .  
 Ամբէլ նրմա ըզկեանս իբրեւ զաւուրս վարձկանի :  
 Գոյ իսկ յոյս ծառայ անդրէն : զի առ արմին Թէ կըտրեսցի ,  
 Ծարկեսցէ միւսանգամ , մի սպառեսցի բողբոջ նորա .  
 Եթէ խոր ի յերկրի արմատ նորա ծերանայցէ ,  
 Թէ բուն նորա զառամեալ կոճկ ի քարի վահճանեսցի ,  
 Ի հոտոյ ջրոյ վերընձիւղեալ աերեւեսցի զերդ նորատունկ .  
 Իսկ այր վահճանեալ գընայ անգարձ ոչ եւս իցէ :  
 Զ ի որպէս ծով անօսրեալ կամ որպէս գետ զի ցամաքի ,  
 Այնպէս անկեալ մարդ ի նին՝ ոչ զարթնուցու , ոչ յարիցէ ,  
 Մինչեւ երկինք փեռեկեալ եւ նորահրաշ կարկատեսցին :  
 Իցիւր յայնժամ ի դբժոխս Թողուիր զիս ի Թագուստ , (1)  
 Մինչեւ ցատուսն աստուածասաստ սրբամբուութեան քո անցանէր ,  
 Եւ ապա ինձ ձայն տայիր , ապա քեզ յուշ անխանէի :  
 Զ ի կեցցէ՞ երբէք գնացեալն՝ անդրէն Թէ ոչ ի քէն կոչեալ .  
 Կայից մնացից մինչեւ ի գործ ձեռին քո ինձ ալ կարկատեալ ,  
 Կոչեսցես զիս միւսանգամ , եւ ես քեզ տաց պատասխանի : (2)  
 Թըւես դու զբայլս իմ եւ ոչ մի զքեւ ի մեղաց իմոց անցցէ .  
 Կընքեցեր զայնտսիկ ամբափակեալ իբր ի քաակի , (3)  
 Քաւել զըջօք զակամայից իսկ նրկատեալ խոհերս ի յիս .  
 Սակայն եւ լեանն անկցի փրուղեալ , վէմ ի կայիցըն կորզեսցի ,  
 Ողորկեսցեն ջուրք ըզքարինս , եւ սպառեսցին դաշտք ի ջրողով .  
 Հանգոյն եւ կեանք մահացուաց մաշեալ եւ ոյժ նոցա նուազի .  
 Թէ անըսպան ետուր կորով կաւոյն ուստի դու զիս ստեղծէր .  
 Ոչ իսկ գիտէ բարձրնս արգեօք եթէ նրկուն Թողցէ որդիս . (4)  
 Այլ մարմին ախտակիր եւ անձամբ զանձն հոգին սրբայ :

(1) Հրաշքի ձև քերթողական , որով ցանկայ կալ եւ մնալ ի գերեզմանի Թա-  
 զեալ ե իբր Թէ մնացեալ ի Տեառնէ ՚ի յարուցանել նորա զննջեցեալ ՚ի բար-  
 բառ փողոյն , մինչև անցցէ ժամ ահաւոր դատաստանին :  
 (2) Այսինքն լուսայց հրամանի քում , յարեայց ՚ի գերեզմանէ ՚ի կոչելքն զիս .  
 այս է տալն պատասխանի :  
 (3) Մինչև հնարեալ փականաց երկաթեաց , ընդ կնքով պահէին աւանդք :  
 (4) Այսինքն չգիտէ եւ ոչ զօրհաս իւր , եւ ոչ Թէ յոր տիս Թողցէ զորդիս իւր ,  
 մանկունս Թէ ՚ի չափ հասեալ :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

Էդիփազ , որոյ յատաչ քան զայս ՚ի քարեկանաց յանդիմա-  
 նեալ էր զՅոք , վեր ՚ի վերոյ զպատասխանիս կորս յունայ՝ դառ-  
 նայ անբաստանէ զնա յար եւ յիերեանաւանորիս , ՚ի կարձմը  
 տոքիս ե յաստուածամարտ յանդգնորիս , ցոցսանկրով եմա զի  
 յիք որ սուրբ առաջի Աստուծոյ , ե զանեծս անպարտաց եկարաւ  
 գրկրով :

Կրկնեալ անդրէն Եդիփազու Թեմնացւոյ սահ :

Ոչ ապաքէն հանձարեղն իմաստութեամբ պատասխանէ ,  
 Ոչ ի բոց սրբամբուութեան միտք իւր վառեալ եւ մըրբրեկալ .  
 Իսկ դու առ Տէր զոր չէ արժան զոր չէ յօգուտ քեզ բարբառիս ,  
 Զերկիւլ նորա մերժեալ յանձնէ ի մարա խօսիւք քովք դումարեալ :  
 Ի բերանոյ քուսմէ գտանիս դատապարտեալ աստուածամարտ .  
 Յանդիմանէ աւասիկ ըզքեզ բերան քո եւ ոչ ես .  
 Ահա բողբ բարձեալ շըրթունք քո հակառակ քեզ վըկայեն :  
 Իսկ զիարդ , մի Թէ յառաջ քան զարդ մարդկան ծընեալ իցես , (1)  
 Կամ յառաջ քան ըզքերինս եւ քան ըզբըւրս հաստատեալ ,  
 Կամ ըզպատգամ Տեառն լըւեալ գոլ խորհրդոց նորին տեղեակ :  
 Զինչ է զոր դու գիտիցես , եւ մեք չիցեմք նոցին գիտակ .  
 Կամ դու զինչ իմանայցես , որոյ իցեմք մեք անիմաստք .  
 Գոյ եւ ի մեզ ծեր հինաւուրց երիցագոյն քան զՆայր քոյնս .  
 Սակաւ իսկ քան զոր մեղարըն տանջիս , զի մեծարանես .  
 Եւ ընդէր սիրտ քո յանդընեալ եւ լըկնեալ աչք քոյնս հրաշէկ ,  
 Բզջջոյրթ սրբամբուութեան քո առաջի Տեառն Թափես ,  
 Զըրոյց այգպիսի ի բերանոյ քուսմէ հանեալ .  
 Իցէ իսկ ոք լեալ անարատ , լեալ ոք արդար կանանցածին .  
 Զ ի Թէ սըբոց իսկ դոյ գայթեւլ , զի Թէ երկինք յաջս նորա  
 Չեն սուրբ , չեն անարատ , Թող Թէ այր գարշ եւ այր անսուրբ .  
 Որ ըմպէ անօրինեալ ըզմեդս հանգոյն իմն ըմպելոյ :  
 Պատմեցից քեզ , Յօք , եւ լուր , զոր ինչ տեսի պատմեցից քեզ .  
 Զ ի իմաստունք ոչ լըւեն որ ինչ ի հարց իւրեանց ուսեալ ,  
 Որոյ երկիրս այս տըւաւ երկիր անկոխ յօտարաճնաց : (2)

(1) Այսինքն մի Թէ երիցագոյն գոլով քան զազս մարդկան՝ ուսեալ իցես զա-  
 մենայն ինչ ՚ի փորձոյ , եւ հմտացեալ երկոյնաւորք քան զմեզ . կամ Թէ դու  
 ինքն իցես իմաստութիւն , ծնեալ յառաջ քան զերկիր առնել ե նախ քան զան-  
 դունդս գործել , որպէս յԱռական Բ , 25 :  
 (2) Ակնարկէ իմաստունս աշխարհին իւրոյ , որ չև ես զառածեալ էր ՚ի մըր-  
 բութիւն յաճախութեամբ ե կաց օտարաճնաց :

Ամենայն կեանք ամպարը չի հոգովք, եւ ամբ նորա թրւեալ: (1)  
 Գուժէ հանապազ եւ սպառնայ մահ յունկըն նորա.  
 Ի կարծել զանձն յապահովի՝ գայ հասանէ նրմա վըսանդ.  
 Ի խաւարի կայ շուրջ պատեալ ի սուսերաց անխուսելի,  
 Գիտէ զի գէշ անգեղաց է պատրաստեալ ի կերակուր.  
 Անձկուծիւն եւ արհաւիրս ազգէ ի սիրտ իւր օր մըլծին,  
 Զարհուրի զերդ զօրավար յառաջակաց տապաստ անկեալ.  
 Զի ձեռս ընդգէմ Բարձրեղն ամբարձ, ի Տէր ընդվըզեցաւ,  
 Ի Թանձրուծիւն վահանի իւրոյ յանդուգն սպաստանեալ,  
 Ճարպոյ զակամբ նորին եկեալ, սուր երկայրի յազդեր իւրում:  
 Ի առնս անէնս եւ ի քաղաքս կործանեալըն ընակեացէ,  
 Ի շեջակոյտըս քարանց տուն եւ տեղի իւր պատրաստեալ.  
 Մի մեծացի եւ մի մնացեն ինչք իւր ի բուռն անկեալ հինից.  
 Մի ծագեացէ նրմա արեւ, եւ մի արմատս արկցէ յերկիր.  
 Խորշակահար լնցի բողբոջ իւր ծաղկընկէց տերեւաթափ.  
 Մի յուսացի կեալ, ի մոտիս յոյս իւր նրմա պատահեացէ.  
 Հարեալ կրորոն իւր գեռաբոյս անկցի ի սայր մայրեւորի,  
 Եւ շառաւիղ նորա մի եւրս բըղխեացէ վերընձիւղեալ.  
 Կըթեցի տարածամ՝ զերդ խակակուծըն ժանգահար,  
 Իբր ըզծաղկի ձիթենայ Թօթափեացի մըրրիմատարաբ:  
 Զի բարձցէ մահ ի յերկրէ ըզլիշատակ ամպարընտի,  
 Եւ այրեացէ հուր ըզլարկ կաշառառուաց բոցակիղեալ,  
 Զի ամպարիշա երկնէ շարիս, եւ կրէ ի ծոց իւր նենգուծիւն:

Գ. Ա. Խ. Ժ. Զ

Զայրացեալ ՚ի բակից բարեկամացն սիրտ Յորայ, ողբայ  
 սրտատուց զբռնաւորիս իւր և զտարապարտ վշտակորոքիս ՚ի  
 դիւեւ, զՄատուած ՚ի վիպարիս կուկոյմ ամբոնարեան իւրոյ ՚ի  
 մեղաց մեծաց, հանդերձ երկիւղիւ ՚ի դատաստանաց նորա:

Կրկնեալ անդրէն Յորայ ասէ.

Բազում ինչ այդպիսի բազում անգամ լըւեալ է իմ,  
 Որպիսիս դուք ինձ բարբառիք մըխիթարեցքդ զըժպըհիք:  
 Այլ գուցէ խկ արգեօք ճամարտակեալ բանից վախճան.  
 Կամ Թէ դք Թախանձիցէ՞ զքեզ ի խօսել ս' Եղիփազ:  
 Մարթէր եւ ինձ խօսել ընդ ձեզ Թէ իբրեւ զիս էիք եւ դուք.

(1) Ճշմարիտս իմաստասիրէ զամպարընտաց, սոց սխալէ՝ ՚ի Յոր զակնարկուծիւն առնելով:

Այլ կամիք զի եւ ես կըծանէի ըզձեզ բանիւք,  
 Զի շարժէի եւ ես ըզգըւիս իմ ի վերայ ձեր իբր ըզձեզ.  
 Այլ սրջափ գոյր յիս զօրուծիւն ոչ խնայէի շուրթն ի սփոփանս:  
 Իսկ ի պէտս ում արդ խօսեցայց, զի ցաւք իմ ոչ փարատեցին.  
 Բայց մեղմացին ինչ արգեօք, նըւաղեացէն եթէ լուիցեմ:  
 Հարայ կարեվէր, փրտեցան վէրք իմ խըղկայթեալ.  
 Հակառակ ինձ այնորիկ կացեալ այժմիկ ի վկայուծիւն,  
 Յարուցին ինձ սոսիս ըզսրտուծիւն կըշտամբել զիս:  
 Ոսն ի վերայ իմ սրտիեալ, կըրձակ ընդգէմ ինձ զատամուռս.  
 Տեղան յիս նետք հինից նորա, տիգօք աչաց խաղայ զինեւ.  
 Հարեալ ի ծնօտս արագարագ, լինիմ կոխան ամենեցուն. (1)  
 Բանիկ մասնեաց զիս Տէր ի ձեռս անիրաւին լըքեալ ի սպառ, (2)  
 Ընկէց ի մէջ ամպարընտաց, եւ շուրջ պատեալ պաշարեն զիս.  
 Մինչդեռ ի խոր Խաղաղութեան կայի, նըստոյց զիս ի մոխիր.  
 Բուռն ըզվարսից իմոց հարեալ փեռեաց, կացոյց զիս նըշաւակ  
 Եւ խոցոտեն զերկամուռս իմ անխընայ նետք եւ նիղակք.  
 Ի խիտառիս հարուածոց յերկիր ընդերք իմ հեզանին.  
 Գուրձ իմ ընդ մորթ իմ մաժաւ ի յարձակել յիս հըզօրաց.  
 Խարշեցան դէմք իմ ի լարոյ, եւ լոյս աչաց իմոց շեջաւ,  
 Ի վերայ արտեւանաց իմոց ըստուերք մահու բազմեալ:  
 Սակայն չէր իսկ եւ չէր ինչ անիրաւ յիմում ձեռին,  
 Եւ աղօթք իմ առ Աստուած էլանէին ընդունելի:  
 Մի գուր մի ծածկեր, երկիր, զարիւն մարմնոյ իմոյ հեղեալ,  
 Եւ մի տեղի տար ի քեզ աղաղակի իմոյ Թարջել.  
 Ահա յերկինս է վըկայն իմ, եւ սըբտագէտն իմ ի բարձունս.  
 Հասցէ աղերս իմ առ նա, կաթեացէ ակն իմ արտասուս.  
 Այլ իցէ Թէ զատաստանք ի յատենի անդ առնիցին  
 Որպէս յերկրի աստ սոսիս ընդ ընկերի գատախաղեալ.  
 Ամբ ինձ թըւով սակայն հասին, եւ հուսընդհուպ՝ սահեալ անցցեն.  
 Եւ գնացից ընդ ճանապարհ անդարձ յահեղն անդր ի յատեան:

(1) Զգառնուծիւն նախատանացն սցսուիկ այլաբանէ:  
 (2) Ակնարկէ աստ յայտնապէս ՚ի դէն փորձիչ ըստ մեկնւաց, որք և զառաջ  
 նոց տողիցն ՚ի նա տան զհայեցումն. զի զոր ասէն Յոր յարուցեալ զստուծիւն  
 ՚ի վերայ սոսիս, զնոյն ինքն զստուծեանցն հայր իմանան զատաստայ:

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

Բողոքի աստուծոյ Յոր գրչաւորքնեկ խորնե, և ցանկաց մա-  
նու. զանգատի զնախառնաց խորոց և զնարատահարոյաց, և  
յանդիմանեկ զանխրատարիւն բարեկամացն՝ որ այստն կեկօրս նա-  
մարեիկն սանձանեկայ զխարձ արդարոյ :

Հողմավար կորնիւմ, մըրըրկօրէն վարեն զիս վիշտք.  
Կարօտիմ գերեզմանի, կոչեմ զօրհաս եւ խուլ է ինձ.  
Տառապիմ կողկողիմ, եւ ոչ գիտեմ զինչ գործեցից.  
Օտարք ըզգոյս իմ գողացան, եւ ձեռք բնաւից ինձ ի հարուած :  
Դարձ Տէր դարձ առ իս, փըրկեա զիս ի բանից տարապարտուց.  
Ձի ի սըրտից իւրեանց ի բաց հալածեցին զիմաստութիւն, (1)  
Կորակոր ի սաստե քուսմեկ յամօթ լեալ կարկեացին,  
Եւ սպամեացեն իրերաց՝ խարեալք խըզ՛իւ՝ զամօթ իւրեանց :  
Կըւաղեցան անձկանօք աչք իմ ըզհեա որդւոց հալեալ,  
Ի բամբասանս եղէ ազգաց, եղէ նոցա ծաղը եւ ծանակ.  
Աչք իմ շրջպն ի ցամանե՝ թըշնամանեալ յամենեցունց.  
Չարմանք կաջին ըզճըշմարիտս, արդարն ընդդէմ անօրինին (2).  
Բողոք բարձեալ իւրախուսեացէ, գնասցէ ուղիղ զիւր ճանապարհ :  
Բայց դուք փոխեալ աղէ զբարբառ, եկայք ի յիս յարեցարուք.  
Ձի զանխրաւըս բարբառիք, եւ չեք ի ձեզ ճըշմարտութիւն :  
Աջին աւուրք իմ շարաւով, պայթեան երակք սըրտի իմց.  
Ըզգիշեր ինձ տիւ եղի, սպասեմ լուսոյ ի խաւարի.  
Այլ ի զուր, զի լոյս մերժեալ յինէն, զըժօխք են ինձ տուն,  
Եւ ի զըժօխս անդ ի միգի ինձ տարածեալ կան անկողինք.  
Ըզմահ ինձ հայր կոչեցի, զորդունս եւ զերբ ինձ մայր եւ քոյր.  
Ո՛ւր է արդ յոյսն իմ, ո՛ւր տեսից այսուհետեւ ըզբարութիւն.  
Ի զըժօխս ընդ իս թերեւս իջցեն ի խորս ի միտսին,  
Կամ իցէ թէ անդ ընդ իս դայցէ բնակել խաղաղութիւն :

(1) Ակնարկէ յերեսին բարեկամս իւր, որք ոչ իմացեալ զխորհուրդս իմաստու-  
թեանն Աստուծոյ՝ պարտաւոր պատժոցն այնոցիկ անեկէն գնա. վասն որոյ ապա  
յամօթ եղեն յանդիմանեալ ի Տեառնէ :  
(2) Այսինքն զարմասցին ճշմարտասէրք ընդ հալածել անօրինին զարդարն, և  
սա ընդդէմ նորին ըզդրեացէ. և յանդէտս իսկ խորհրդոցն Աստուծոյ՝ որ թողա-  
ցուցանէ ի վերայ նորա զհալածանսն, արեանայ գնալ անստերիւր զճանապարհ  
իւր :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

Դարձեալ վերստին կշտամբէ Բաղդաստ գՅոր, նամարելոյ զնա  
պատուհասեալ իրբն զանպարիշտ՝ գորոյ նկարագրէ գանեկս :

Կրկնեալ անդրէն Բաղդաստայ սաւքեցւոյ սակ :

Մինչեւ ցերբ ոչ հանդարտես, լուեա զի մեք բարբառեցուք.  
Ընդէր հանգոյն չորքոտանեաց կամք առաջի քո համբ եւ լուս,  
Եւ դու միխեալ բարկութեամբ ոչ դագարես ի խօսելոյ :  
Մի թէ անչէն մնայցէ երկիր, եթէ հասցէ քեզ մեռանել.  
Կամ թէ լերինք սասանեալ ի հիմանէ՝ տապալեացին :  
Շիջի ճըրագ ամպարըշտի, բոց նորա մի ճաճանեացէ.  
Ճօճեալ ընդ յարի իւր ի յերեք դարձցի ջահից լոյս ի խաւար,  
Աղօտափահս առկայծեալ մի եւս արկցէ նրմս նըշոյլ.  
Սըխալեացէ խորհուրդ նորա, իւ խիզախէրըն ճոխաճեմ.  
Գըթեացէ ոտն իւր յորոգայթ, անկեալ շաղեալ ի թախարդի.  
Հէնք ի վերայ նորա հասցեն ծարաւայոյծք յառ եւ յսպուռ. (1)  
Ձի թաղուցեալ կան նրմս տուռնք յերկրի աներեւոյթք,  
Եւ ի վերայ շաւրաց նորա անկեալ կալանք շուրջանակի.  
Ընկիճեացէ նրմս ահ, սարսափ զօտիւք իւրովք սպասեալ.  
Կըթուցեալ ծուռիք իւր ի սովոց, կործան ի վէհ անկցի ի խոր.  
Կերկցէ մահտարաժամ յափըշտակեալ ըզգեղ նորա,  
Վարեացի ի յարկաց նորա ի բաց բըժըշկութիւն.  
Տիրեացէ անդանօր մահ իբր ի յարկի իւրում բնակեալ.  
Եղծցին ի ծուռի ծըժըմոց վայելութիւնք տան նորա. (2)  
Արմասք նորա ի ներքուստ ցամաքեացին շուրջ արձակեալք.  
Եւ ի վերուստ թօթափեացին հունձք նորա չեւ հասկահասունք.  
Բարձցի յերկրէ յիշատակ իւր կօրկցէ սպառըսպուռ,  
Մի ի վերայ երեսաց երկրի անուն իւր յիշեացի.  
Մերժեացի ի լուսոյ խորասուղեալ ի խաւարի,  
Անձանօթ յազգի իւրում կեցցէ նըժգեհ իբր եկ օտար.  
Արտաքսեացի ի տանէ, եւ բնակեացին այլք ի նորայն :  
Ողբս առեալ ի վերայ նորա յեախնք հեծեծեացեն,  
Աւաջնոց նորա ապէալ թէ այս են տուռք ամպարըշտաց,  
Եւ այս տեղի այնոցիկ՝ որք ըզՏէր ոչ ճանաչիցեն :

(1) Ակնարկէ ի յերեւոյզան աւարառուս յանդրուրջ Արարից :  
(2) Եժմբոյ և այլոց սաստկահոտ գեղոց ծիմունք առ ի պահել յապականու-  
թեանէ ժանտախտի զբնակարանս :

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

Բողոքէ աստուծոյ Յոյ զանողորմ դատողութիւնէն բարեկամացն, և ևսաստուծո՛ զի վիշտը իւր ոչ առ ՚ի պատիժ մեղաց տուեալ էին ևնա ՚ի Տեառնէ, այլ բառ գաղտնի խորհրոյց ևսխախտումնորեան ևորս. ևկարագրէ զոմեղակորթիւն աղետիցն իւրոց, և զբողոյշ յբանել իւր յամենեկունց. և քաջաչերի ՚ի յոյս յարութեան:

Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ.

Մինչեւ յերբ աշխատ անէք զիս, մինչեւ յերբ խախտէք բանիւք. Մինչեւ յերբ նետիւք չորթանց մարտ ընդ հեքիս տայք անողորմ. Թէ ոչ է զէպ ինչ խօսեցայ, թէ մտորել մտորեցայ, Չի՞ ձեզ ընդ այն, զի՞ ձեզ թէ զիս մողորմութիւն իմ յիս առցէ. Չիք լուսանաց ձերոց տեղի եւ յիմ վերայ մեծաբանէք. Այո՛ եհար զիս Տէր եւ զձեռն իւր ի վերայ իմ ծանրացոյց, Այլ ոչ է ի վրէժ մեղանաց, ոչ է պատիժ պատուհասի: Ծաղր աւասիկ եղէ բնաւից, սակայն առ ո՞ կալայց բողոք. Ազդապատեալ եւ չիք ուստեք ինձ դատաստան, չիք որ լքսէ. Ըրբձապատեալ կամ խաւարաւ, չիք ինձ ուստեք ելք փախըտի. Կապտեաց ըզփառս իմ վերացոյց Տէր ի գրկիս իմնի զարսակ, Պարտրեաց շուրջանակի, եհաս ըզյոյս իմ գտնեայն, Եւ կորեայ իբրեւ ըզծառ խրեալ յերկրէ արմատաքի: Բոցով սրբամաղութեամբ զառեալ՝ վարկաւ զիս իւր ոտիս. Հէնք նորս ի վերայ իմ խաղացին համանդամայն. Կալան ըզձանապարհս իմ պատեցին գարանակալք. Եղբարք իմ խոյս ետուն յինէն, եղէ նոցա բնաւ անծանօթ. Բարեկամք իմ անողորմք ըզգուծ իւրեանց ինձ փակեցին, Անգոմնեցին զիս մերձաւորք, ծանօթք զանուն իմ մուսացան. Աղտնեայք իմ եւ զբացիք զիս ընդ օտարս համարեցան, Այլազգի յաջոս նոցա թըւիմ, եւ ոչ ձանաչէն զիս. Ըզծառայ իմ կոչեցի, եւ ոչ լքաւ ձայնի իմում. Արաչէի ըզկին իմ, աղերս չորթունք իմ հեղունին. Կոչէի ողբաբանօք ձայնեալ զորդիս հարձից իմոց, Այլ եւ նոքա յուրաստ կացեալ զինէն՝ անէծս ինձ կարդային: Գարեցան եւ մշտերիմք իմ յետս ի բաց կացին յինէն. Եւ զոյս ետն սիրէի, նոքին իսկ ինձ եղեն ոտիս: Փրտեալ մարմնիքս ընդ մորթով, սակեք ընդ մորթ իմ կրցեցան. Զատամանց իմոց ըզպար պատեն չորթունք երկթացեալք: Գրթացարուք յիս բարեկամք յողորմ ի դուծ շարժեցարուք,

Չի ձեռն Տեառն եհար զիս, զի ձեռն Տեառն յիս մըխեցաւ. (1) Ընդէր եւ դուք զիս հալածէք, չիցէք մարմնովք իմովք յագեալ: Ո՛ տայր ըզբանս իմ զայստիկ արձանագրել է մատենի, (2) Գրբըս երկաթեալ է կապարի զնոսս գրոշմեալ, Կամ քանդակել է վիմի է վկայութիւն յաւերժական. Չի կենդանի է եւ հրբոր, որ լուծանէն զիս է յերկիր, (3) Յարուցանել անդրէն ըզմորթ իմ որ կըրեաց զոյս ամենայն. Չի զայն դարձեալ ըզգեցայց, եւ տեսցեն աչք իմ այսօրիկ (4) Զամենակալն որ եցոյց զոյս ամենայն ինձ ըզգաղտնիս: Իսկ տակաւին թէ յամուտեալ պընդիք լինել յիս գամաղիտ, Երկերուք. զի վրէժ ընդդէմ անօրինաց հասեալ գայցէ, Եւ ապա գիտացեն թէ յոր գիմեալ գընան է վրէ:

ԳԼՈՒԽ Ի

Սոխար սա փոքր մի շարժեալ ՚ի բանից Յոբայ, ևկարագրէ դարձեալ ՚ի կշումբանս ևորիկ զկեանս անպարտաց հանգոյն իսկ կեանց ևորս:

Կրկնեալ անդրէն Սովիարայ մինեցոյ ասէ.

Ոչ այսպէս կարծէի բարբառել քեզ ընդդէմ մեր զայդ. Իմաստնագոյն ես դուք քան զիս, եւ լուայց խրատուցք անխածո. Սակայն հոգի իմաստութեան տացէ ընդ իմ պատասխանի: [Թեամբ, Մի թէ այժմ գիտացեր, այլ անգրատին է սկըզբանէ՝ Յորմէհետէ եղեւ մարդ՝ չիք ուրուք զայդ անգիտացեալ, Չի սուղ են փառք ամարբըտաց եւ վաղանցիկ վայելութիւն. Եթէ խարոյկ զո՛հից նորս մինչեւ յերկիրս բարձրացի,

(1) Այսինքն զի եթէ ձեռն Տեառն հարկանէ զիս, սակայն առ ՚ի սիրոյ են հա-  
րուածք նորս և վասն բարեբարեւոյ ինձ. իսկ դուք անգթութեամբ յիս յարձա-  
կեալ, անհար լինիք ՚ի վերայ թշուառութեան իմոյ և նախատեք զիս:  
(2) Գրբաւ երկաթեալ գծելով ՚ի կապարի սովորութիւն էր գրել նախնեաց, և  
մի յայլ և այլ եղանակաց գրելոյ առ նոսս: Արդ ցանկայր Յոբ այսու օրինակաւ  
կամ զրոշմելով է վիմի արձանագրել զկենդանի հաւատս իւր ՚ի փրկիչն ամենե-  
ցուն, ՚ի յոյսն յարութեան մարդկան, և ՚ի վարձատրիչն համբերութեան ար-  
դարոց:  
(3) Հատուտէ բանիւս զձմարիտ վարդապետութիւն յարթութեան մարմնոց, զի  
նոյն այն մարմնք իւրաքանչիւրոց յարիցեն նորոգեալ որովք կեցինն:  
(4) Ոչ որ, և ս և զինի շնորհացն ֆրիտոսսի, յայանագոյն քան զայս խօսեցաւ  
զյարութեան մարմնոց և զատուածատեալութենէ արգարոց: Յաւելու սուրբն  
Աւգոստինոս նկատել է բանս յայս և մարգարէութիւն իմն զմարմնաորութենէ  
որդոյն Աստուծոյ, զոր մարմնոյ իսկ աչօք տեսանելոց են արդարք:

Պատարագք իւր զիզգրէզ թէ մինչեւ յամալս մերձեացին,  
 Յորժամ թուիցի նրմա անբոյժ անվրասնոք բախտ իւր հաստատեալ,  
 Յայնժամ ի սպառ կորիցէ, եւ ասացեն տեսողք ապշեալ՝  
 Թէ ուր է նա. որպէս զերազ անիր ընդ այգին խուսափեաց,  
 Թրուեալ արագութեւ իբր ըզտեսիլ գիշերական.  
 Այն որ ետես ըզնա ոչ եւս յաւերացու հայել ի նա,  
 Եւ ոչ տեղի նորին ուր կայրն ծանկցէ ըզնա տեսեալ:  
 Սասանեացին որդիք նորա, ձեռք իւր չարեօք բորբոքեացին. (1)  
 Յագեալ յախտից մանկութեան՝ իջեն ոսկերք նորա ի հող:  
 Թէ քաղցրացի ի բերանի իւրում առ վայր մի չարութիւն,  
 Թէ թաքուացի ի ներքոյ վայրի մի զայն լեզուի իւրոյ,  
 Եւ ի մէջ կոկորդի իւրոյ թէ զնա խնայէ ի կուլ:  
 Այլ ի լեզի այն խժի յորովայնի իւրում դարձցի,  
 Եւ փրփեացէ նա զվեծութիւնս ժողովեալս զըրկանօք.  
 Յերկիամանց նորա զայն հրեշտակ ի դուրս կորդեացէ.  
 Ծըծեացէ նա զլծոյն վեշապաց, հարցէ ըզնա լեզու օձի. (2)  
 Մի տեսցէ զկիթ արօտական, մի զբուռն մեղու եւ ըզկոզու:  
 Զուր տարապարտուց ի մթերս ընչից վաստակեացի,  
 Իբրեւ ըզխտա ինչ անձամ չըկարացցէ ըմբռննել զայն.  
 Զի զտուներս արկարաց բազմաց արար հիմնայտակ.  
 Յափըշտակեաց յարկս ի յաւար՝ որ ոչ էին իւր ձեռակերտք.  
 Եկեր անպաղ, այլ կերակուրն այն մի լնցի նրմա ի սնունդ.  
 Չիք ինչ օգուտ ի ստացուածոց աղահուժեամբ մըթերեղոց:  
 Մի ծողկեացէ նրմա ուս, եւ մի պրտուղ տացեն ուղէչք.  
 Յորժամ ահա լն շտեմարանի իւր թըւելցին, հասանէ սով:  
 Տարնապեացի թէ զխորդ բուժեւ ըզքաղց իւր կարիցէ:  
 Յաւս ըզնովաւ արկցէ գառինս Տէր ի սաստ սրբամբուութեան,  
 Եւ մի յարկնախանձ երկաթոյ խոյս կարացցէ տալ.  
 Խոցոտեացէ զնա ի տարափ նեախց աղեղն պղղնձի:  
 Երկիւղ ի յարկս նորա շըրջեացի ճեմ՝ առեալ ի սուռէ,  
 Եւ արհաւիրս ըզնովաւ արկցեն աստեղք ի գիշերի.  
 Խաւար ըզնա շուրջ սպտեացէ, կերիցէ զնա հուր աննըշոյլ. (3)  
 Դօղեալ ի տան իսկ թէ կայցէ, երկինք զաղուճս իւր յայտնեացեն,  
 Եւ երկիր կացցէ չարեաց նորա վըկայ եւ դատախաղ. (4)

(1) Ախտք և յոռութիւնք ամպարչտաց ընդ նոսա ծերանան, և ընդ նոսա իգանեն ի գերեզման:  
 (2) Ամպարչտա ի յափըշտակէլ զինչ աղքատաց՝ իբր թէ զարին նոցա որպէս զլծոյն օձի և զվեշապաց ծծէ ի փնաս իւր:  
 (3) Մերս ունի հուր անշէլ, այլք ի թարգմանութեանց ունին աննըշոյլ աննըշոյլ, ընդ որով սուրբ Հարք խմանան զհուր գժոխոց:  
 (4) Հանգոյն սին ի գիրս իմաստութեան Ե. 21. Պատերազմեացի խառն ընդ նմա և աշխարհս առ անգգամս:

Հասցէ օրհաս, եւ զտուն նորա կորուստ ի սպառ աւերեացէ.  
 Այս է բաժին ամպարչտի, եւ այս նրմա վարձ յայցեալէն:

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

Անրասիր իմն առնէ Յոք զդատաստան բարեկամացն, մեղս պարտ ի վերին երես վասն նորանչան արկածիցն երևերոյ. և ապա հետագօտէ զպատճառս անպարչտաց ոմանց ի վերայ երկրի յաբոյնոյ, և պատասխանէ պատրաստեալ նոցա զկորուստն յաշտանից, և ի յաբոյնքնէն անտի նոցա զնա բերեալ զի վիշտք և արկածք ոչ միշտ պատուհասք են մեղաց:

Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ.

Երանի՛ թէ մի լինէր ինձ ի ձէնջ այդ ըստփութիւն.  
 Լուսարուք լուսարուք բանից խնց, ներեցէք ինձ զի խօսեցայց,  
 Եւ ապա թէ ծաղք ըզբանս իմ արարեալ այսանիցէք:  
 Ոչ վայրապար ինչ կըշտամբանքս ինձ պատահէն ի մարդկանէ.  
 Եւ զխորդ ի լուր խօսիցըդ կարիցեմ կալ անտըրտում:  
 Յիրուի կայք զարմացեալ զէտակն ի յես ձեռն ի ծնօտի.  
 Իմ իսկ յածեւ ըզընտաւ սասանի սիրտ, եւ տաքնապիմ  
 Զի բնաւ ընդէր ամպարչտոք ի մեծութեան կեան յորացեալք, (1)  
 Ի բազմերամ բերկրեալ յորգիս, շուրջ պար առեալ ի սերնդոց.  
 Տուք նոցա յաջողեալ, ոչ երկեղուկ նոցա ուստեք.  
 Չեն ի վերայ նոցա հարուածք, ոչ պատուհաս ինչ ի Տեառնէ.  
 Արջաւ նոցա ի մըսի ոչ սրխալէ ի ծննդէնէ,  
 Ապրեալ յըզի նոցա եւ ոչ վըրպեալ զերկուճսն տալ ի լոյս.  
 Գընայ նախի ի գաշտի իբր ըզխաշինսն բազմահոյլ.  
 Մանկունք նոցա՝ առեալ թըմբուի եւ քնար՝ պարեն ի ձայն երգոց.  
 Եւ կատարեալ աւասիկ ի բարութեան ըզլեանս իւրեանց,  
 Ի շերիմնս հոյակապս այժմիկ նընչեն խաղաղութեամբ,  
 Ոյք ասէին ցըՏէր՝ ի բաց կաց ծառայել քեզ ոչ կամիմք.  
 Եւ ոչ փոյթ ինչ է մեզ ըզճանապարհս քո գիտել.  
 Զինչ օգուտ թէ ծառայեմք քեզ, զինչ իսկ շահ թէ զքեզ պաշտեմք:  
 Սակայն քան լնցի ինձ գնալ ի ճանապարհս ամպարչտաց,  
 Որոց չեն անկապուտ եւ ոչ ի ձեռս իւրեանց բարիք.  
 Զի ահա ճրագ ամպարչտաց շիջի, հասցէ նոցա կորուստ.

(1) Եթէ ամպարչտաց պահին պատուհասք յերկրի, որպէս Սովիար համարեալ և դատապարտեք զՅօք, ընդէր ապա գոն ասէ և ամպարչտոք յաջողեալք և բարեբաստիկք:

Կայցին երկունք ըզնոսա յաստուածասաստ բարկութենէ .  
 Եղիցին որպէս փոշի յափքշտակեալ ի մըրըրկէ .  
 Իբրև ըզյարդ առաջի հողմոյ վարեալ հալածական :  
 Տացեն որդիք նոցա ըզվեթ հայրենի, Տէր խընդրեսցէ զայն .  
 Աչք նոցա զըստառուածն զուակի իւրեանց տեսցեն ,  
 Եւ զբաժակ սրբոմըտութեան նորա արբցեն ի յապայս .  
 Զի զամէկ իւրեանց փոյթ իցէ նոցա թէ սպառիցի, (1)  
 Թէ ժամանէ օրհաս եւ զթիւ ամաց նոցա թէ կարճատէ :  
 Կարիցէ որ սահմանել նրմա օրենքս տեսչութեան ,  
 Այնմ որ դասի ըզտիեզերս , որ խմաստոց բաշխէ հանձար .  
 Սա ի կենաց թէ ասա զբաւի բարեկեցիկ եւ յաջողեալ ,  
 Որովայն իւր լի ճարպով եւ ուղղակի ոսկերք նորա ,  
 Կա թէ փակէ զաչս առ վըշտին սովալըլուկ անդ եւ թըշուատ ,  
 Իջցեն ի հող առ հասարակ եւ ծածկեսցէ երբ ըզնոսա :  
 Արդ ասացէք որք անիրաւ գատաստանաւ յիսդ յարձակիք .  
 Ո՛ր ապարանք արբեռնիք , ո՛ր իցեն յարկք ամպարըշտաց .  
 Կըշանք նոցա հարցէք , եւ ասացեն ձեզ անցաւորք .  
 Յօր կորըտեան իւրոյ ձեպի , յօր բարկութեան վարեսցի չար .  
 Ո՞ զձնմապարհնա նորա կարողացի պատմել նրմա ,  
 Եւ ո՞ հասուցանել որ ինչ գործերըն կարացցէ .  
 Իջէ ի գերեզման եւ արքնեսցի ի տապանի .  
 Բապորացին նրմա անդ ի մահի՞՞ խե՞ք հեղեղատի . (2)  
 Երթիցէ զհետ նորա ամբօխ , յառաջնթացք նրմա անթիւք .  
 Եւ զի սփոփէք զես սընտեսօք , զուր ինձ ընդ ձեզ է դագարել :

### ԳԼՈՒԽ ԻԲ

Հաստատեք դարձեալ Եղիփազ՝ պատուհաս ՚ի Տեսալէ հասեալ  
 զՎիշտու Յարայ , զուրցանեալ զի Աստուած ոչ վայրապար տեսնէ  
 զորք , եւ յակզկերտիս համարեալ զնկոյ սյլ ինչ պատճառս այնև  
 յաստուածակոյս կողմանէ , զնկու բերի գնեղապարտութիս Յո-  
 բայ . յորորէ զնա այսա ՚ի խառնութեանս յաստուածախնալ  
 տեսչութեան , եւ խառնակայ նմա հաստուցաւն ՚ի Տեսալէ ՚ի դաւ-  
 նայ նորս :

Կրկնեալ անգրէն Եղիփազու Թեմնացոյ ասէ .

Ո՞չ ապարէն Տէր է որ տայ զիմաստութիւն եւ ըզհանձար .  
 Եթէ էիր դու անարատ , եթէ ի գնացըս քո ամբի՞՞՛՛՛՛՛՛՛՛ :

(1) Զի եթէ չէր պատրաստեալ ամպարըշտաց կորուստ ՚ի յապայս , թէթե ինչ  
 ընէր նոցա պատուհաս սպառել զուակի նոցա :  
 (2) Ի սորս երկրի եւ ՚ի նկուզս սովորութիւն էր առ նախնիս թարղել խառն ՚ի  
 խուռն զգիականս , ընդ որ ուղիք եւ հեղեղք անցանէն :

Զի փոյթ էր Տեսալն եւ զինչ օգուա ի հարկանել ըզքեզ ցաւովք .  
 Աւ ահի՛ թերեւա ըզքեզ այսպէս խրատիւ դատեալ խրատէ .  
 Ո՞չ ապարէն վասն մեզոց քոց եւ անթիւ շարեաց պատժեալ :  
 Զի գրաւ յեղբարց քոց ի կարիս նոցին առեր տարապարտուց, (1)  
 Եւ զորոս պարս էր քեզ ծածկել՝ զերծեր ըզքեզս գու ըզմերկոց .  
 Զուր ծարաւեսց ոչ արբուցեր, ըզքաղցերոց հատեր ըզհաց .  
 Այն առեր երեսաց առ ի թիւրել ըզգատաստան ,  
 Զիրաւունս այրւոյն ժըխտեալ , արարեալ զորբըն գատափեա :  
 Վասն այնորիկ պաշարեցին ըզքեզ ահա շուրջ որոգայթք ,  
 Տագնասք եւ արհաւիրք հասին յանկարծ ի քո վերայ ,  
 Սինչգեա դու ոչ կասկածէիր թէ ծածկեսցէ ըզքեզ խաւար ,  
 Թէ զբոսանք եւ ալքը գեղցին ըզքեւ հեղեղատեալ :  
 Որ ի բարձունն է մի թէ ոչ տեսնիցէ նա զամենայն .  
 Կա աւանիկ խնարհէ զամբարտաւանըս կործանեալ .  
 Եւ մի ասիցես թէ զի՞ ծանեաւ հըզօրն ի ստոր ,  
 Կամ թէ ազօտ իբր ի միգի գաւ ի ներբոյս երկինց գիտէ .  
 Զի թէպէտ ամպք ծածկոյթ նորին , թէպէտ ընդ ծիր երկինց չըրջի ,  
 Այլ տեսանէ զամենայն , այլ զամենայն ինչ ձանաչէ :  
 Ընդ շուրջս յաւիտենից գընալ թերեւս կամիցես . (2)  
 Որք կոխեցին զայն ամպարիչարք՝ կորեան յուղինց յափքշտակեալ .  
 Որք ասէին զի՞ արացէ մեզ Տէր , կամ զինչ կարիցէ տալ .  
 Սակայն նա ինքն ելից բարեօք ըզմուա եւ զելըս նոցա ,  
 Եւ ինքեանք ոչ ծանեան ըզնա . այլ քաւ յինն խորհուրդ նոցա .  
 Տեսեալ արդարոց ծիծաղեցան ըզնօք .  
 Տեսեալ անարատին եւ զամպարիչան արհամարհեաց .  
 Զի յարկ նորա կործան անկեալ , հուր ըզմնացորդ նորին եկեր :  
 Բայց աղէ յանձն արասչիր ըզքեզ ի ձեռքս Բարձրելոյն ,  
 Եւ մի վրիպեսցի ի նա ինքն յոյս քո հաստատեալ .  
 Հնպա ընկալ եւ ի սրբոսի քու՛՛՛ ըզգատագամըս նորա գիր :  
 Եթէ աս ոտըս նորա անկցիս դարձեալ խնարհեալ ,  
 Եւ ի յարկէ քու՛՛՛՛՛՛ ձեռի ըզչարութիւն մերժեալ ի բայ ,  
 Լիցիս յամբի եւ էբր ի վէ՛՛՛՛՛ նրատցիս ձորոյն Սովիեբայ , (3)  
 Եւ լիցի ամենակալն ընդ քեզ ընդդէմ թըշնամեաց քոց :

(1) Ոմանք Հարցուածոյ պայմանաւ իմանան զբանքս՝ որ արդարև ծանունք են ,  
 եւ դժուարին է թէ ՚ի հաւանութենէ մտաց ասիցէ զայնս Եղիփազ . որ ՚ի ԳԼ Դ .  
 զհակառակն վկայէր : Այլ մարթ է կարծել ես , զի ներելովն Աստուծոյ առ ՚ի  
 փորձ արգարոյն՝ զառածանիցի նա վե՛՛՛՛՛՛՛՛ ծարանելով մինչև ՚ի դժոգակ զըպարտու-  
 թիւնս յայտասիկ , այնու եւթ վրիպակ գատամը՝ զի ոչ տանիցէ Տէր զամենին :  
 (2) Ընդ շաւիղ՝ զոր ՚ի սկզբանէ հետէ կալան ամպարիչարք եւ կորեան . բայց  
 յուղինցն յափքշտակեալ կորնէլ նոցա՝ ակնարկէ ըստ օմնաց ՚ի կորուստն Եղիպ-  
 տացուց ՚ի ծոնն Կարմիր :  
 (3) Այսինքն լցցես սակով , զի ՚ի Սովիեբ բովք են ոսկույ ազնուի :

Լըցուացէ ըզքեզ գանձիւք զեղեալ ոսկւով եւ արծաթով,  
 Եւ համարձակ լիցի հայել քեզ ի յերկինս յայնժամ առ Տէր .  
 Յայնժամ լուցի քեզ յաղաչել քում, հասուացէ զաղօթքս քո .  
 Գարձուացէ զյարկ քո ի քեզ, ծաղեսցէ լոյս ի գնացքս քո .  
 Զի խոնարհեալ եւ խոստովան լեալ ասացեր թէ հպարտացայ .  
 Զի փրկեսցէ Տէր զանկեղն եւ ըզխոնարհն ակընկորեալ,  
 Եւ ասրեսցի սրբբուծեամբ ձեռաց իւրաց այր անարաս :

ՔԼՈՒԽ ԻԳ

Ընկնեա Յոյ գանձն 'ի ձեռս Աստուծոյ՝ զոյրմուրթիս ետրս 'ի  
 դատաստանի ինկորեոյ, զպանպանութիս պատուիրանաց ետրս  
 յաղերս անեալ . խոստովանի գամենակայ զօրութիս ետրս, յե-  
 ղեաց ետրս առաւել քան 'ի կրկնոց վշտացն տագնապեալ :

Վրկնեալ անգրէն Յորայ ասէ .

Դատինք են բանք իմ, ոչ ժըխտեմ, ծանուցիք են ողբք իմ եւ բողբք .  
 Այլ ծանրագոյն ձեռն որ ցաւովք զիս հարկանէ գառնակըսկիծ :  
 Ո՛ տայր գտանել ինձ ըզնա, մինչեւ յաթուռ նորին մասչել (1)  
 Եւ առ ոտըս նորս զաղերս եւ զողբս իմ արկանել .  
 Լըսել որ ինչ խօսիցի, եւ իւրք զիս ողբեցէ .  
 Եւ ինքամուտ գոլ խորհրդոց՝ զօրքս նա ինքն ինձ պատմեսցէ :  
 Յանկարծ թէ ոչ զօրութեամբ գայր ի վերայ իմ հասանէր,  
 Պակուցանել զիս յերեսաց իւրոց ըզսաստ ի կեր արկեալ,  
 Այլ յաղերս խոնարհեալ՝ զերաւուռս իմ հանէր ի լոյս :  
 Եթէ յելս արեւու երթայց յառաջ ի խընդիւր,  
 Թէ յեաղս կոյս ընդ արեւմուտս, այլ եւ ոչ անդ գրուից ըզնա .  
 Թէ գառնայցեմ յաջ թէ յաչեակ, այլ ոչ ուրեք գրուից նա ինձ . (2)  
 Իսկ ինքն ըզգնացս իմ եւ ըզսիրտ գիտէ՝ փորձեալ զիս իբր ոսկի .  
 Ի պատուիրանըս նորս արահետեալ անբատերիւր,  
 Չանցի զնոքօք, թագուցի սրահեալ ի ծոց իմ զայնտիկ :  
 Ապա թէ ինքն այսպէս գտաի, ո՞ գառնայցէ նրմա ընդգէմ .  
 Արար որ ինչ եւ կամեցաւ, եղէց խրատու նորին ժուժկալ .  
 Երկեայց ի նմանէ, ի միտ ըզսաստ նորին առեալ .  
 Զի Տէր շարժեաց ըզսիրտ իմ, նա ինքըն զիս տագնապեցուց .  
 Անկեալս ի մեզ վըշտաց՝ ընկալայ արդ ի խաւար յաչէ նորին :

(1) Յայտ առնէ զբարեք վկայութիւն խղճի մտաց իւրոց՝ յատենան Տեառն գի-  
 մեւով 'ի սփոփումն, ուստի խուսեղն ինդրէ մեղաւոր :  
 (2) Այսինքն 'ի հարաւ՝ որ անկանի յաջմէ 'ի հայելն ընդ արեւել, եւ հիւսիս 'ի  
 ձախմէ :

ՔԼՈՒԽ ԻԳ

Այս 'ի հաստատել եւ ես զի վիշտք եւ արկածք ոչ միշտ 'ի պա-  
 տիժ հասանեն, ցոյցանէ աստ Յոյ զգալուի խորհուրդս եւսիս,  
 ինկանութեան Աստուծոյ 'ի յաւնկ զպատուհաս անօրինաց՝ զորոց  
 եկարացրէ զկործանումն :

Իսկ ընդէր ի մտացոնս ամբարհաւաճք արկին ըզՏէր,  
 Զանդ այլոց գրաւեցին վազեալ ըստ վէմ եւ ըստ սահման . (1)  
 Ընդէր ըզՏոտ հանդերձ հովուօք յափըշտակեալ անպատուհաս,  
 Զէջ որբոյն վարեցին, եւ զեզն այլուոյն առին յաւար,  
 Ըզաղկանն ընկճեցին, զըրկեալ զանկածն ի յերաւանց,  
 Եւ յերեսաց նոցա հեղք երկրի թագեան մացառաղօք .  
 Դիպեցան իբրեւ ըզլիւ վայրի մորեալ ընդ արտորայս .  
 Յանդ արհաս, որ ոչ իւրեանց էր, հինաբար արկին մանգալ .  
 Եւ զայգի անանկին կըթեալ, հարին յարին նորին հընձան .  
 Ըզմերկին անձորձ նընջեցուցին, զերծին զըզգեստ ծածկոյթ հիւքին .  
 Եւ ի ցօղոյ լերանց թացեալ՝ եմուտ անյարի ինքն ընդ վիմաւ .  
 Կորեցին զօրքն ի ստենէ, եւ զբաղեցրոց հասին ըզհայ .  
 Արբեցան ի կուծս այգեաց պապակերցն ի ծարաւոյ .  
 Եւ որ ի տանց իւրեանց զըրկեալք՝ եւ ազաղակ նոցին առ Տէր :  
 Իսկ նա ընդէր այսոցիկ այցելութիւն ոչ առնիցէ .  
 Կա աւանիկ խարխափեն ի խաւարի, աստեն ըզլոյս .  
 Մորբեալք եւ զձանապարհս արդարութեան ոչ գիտացին .  
 Ի մահունս եւ ի գողոնս յածին ըզցայգ եւ ըզցերեկ .  
 Եւ շնացելոյն աչք կըկոցեալ զերեկորին գիտէ զնըսեմ,  
 Գօղ զերեսօք արկեալ զի ակն ըզնա գէտ մի զականիցէ .  
 Փորէ իւր տուն ի մըթան, խոյս ի լուսոյ տըւեալ ի տուէ . (2)  
 Եւ նըշոյք առաւօտին ըստուէրք մահու թըլին նրմա .  
 Յերեսաց նորս աչիւ յուզեալ ծըփի իբրեւ ըզծով,  
 Իբրեւ ըզփայտ յանառի ի մըրըրկէ հողմակոծեալ :  
 Այլ յիշեցին մեզք իւր անգէն, ասցէ նա վըժ էրազահաս,  
 Փոխանակ զի զորբոյն յափըշտակեաց զանթանոցիկ .  
 Բարձրի իսկոյն անօրէն հանդոյն ամուլ ծառոյ հասեալ :

(1) Այսինքն ընդ կոթողս՝ որ 'ի բաժինս անդոց առ 'ի նշանակ կանգնէին :  
 (2) Անօրէնք, եւ մանաւանդ որք պղծութեանց զհետ երթեալք, ինդրեն զսա-  
 ւար գիշերոյ, եւ աստեն զլոյս տուրնջեան, երկուցեալ թէ գուցէ յայտնեցին ա-  
 նօրեւութիւնք իւրեանց :

Ձի ոչ խնայեաց ամուրւոյն, զի այրւոյն ոչ բարերարեաց,  
 Ձի ոտընհար եղեւ հիլքին, զի հար զանդօրն եւ կործանեաց:  
 Բայց թէ եւ ինքն յոտին կայցէ, մի կարծեսցէ զանձն անկործան:  
 Որ զնեբեղով հրգօրին արհամարհեալ կայ ի չարիս,  
 Թէպէտ եւ յամր՝ հասցէ ասլա օրհաս նըմին եւ կորիցէ,  
 Իբր ի ասթի բոյս թարչամեալ, որպէս անկեալ հասկ ի ցօնոյ:  
 Իսկ որում սուա բանք իմ թուիցին, ցրել ցրեսցէ զնոսին ճն:

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

Յանեղ մեծորենեկ Սատուծոյ և ՚ի վելին վիսնարարենեկ մարդ-  
 կան զնետ բերե աստ Բաղդաստ, զի ոչ ոք ասայի նորա կարացե  
 արդարանայ:

Կրկնեալ անդրէն Բաղդաստայ սաւքեցւոյ ասէ.

Իսկ ընդունայն ինչ իցէ ահ մահկանացուի առ ի նմանէ,  
 Որ իչնեն ի բարձունս եւ չիք համար զօրաց նորա.  
 Յոյր վերայ հէնք դարանակալք գահու նորա ոչ եկեսցեն.  
 Եւ զնա՞րք արդարացի մարդ յատենի նորա դատեալ, (1)  
 Կամ երեւել առաջի նորա սուրբ այր կանանցածին.  
 Ձի լուսնի թէ հրամայէ, եւ լուսին ոչ լուսածագէ,  
 Եւ աստեղք լուսափայլք թէ առաջի իւր չիցեն սուրբ, (2)  
 Թող թէ մարդ երբը զազիր, եւ որզն անարգ որդի մարդոյ:

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

Եկարագրորիսն ամենակալ գորտրեանեկ Սատուծոյ, զոր յան-  
 դիման առնեկ գործք նորա. և զի չէ նա կարօտ յառեքե օգնու-  
 կանորեան:

Կրկնեալ անդրէն Յորայ ասէ.

Յո՞ մօտիցիս ձեռնն տալ, ո՞ւմ ի թիկունքս հասանել.  
 Իցէ թէ Տեսարն զօրութեանց կարօտ քոյսուից իցէ բազուկ,

- (1) Այս ՚ի պատասխանի բանիցն Յորայ, որ ՚ի ԳԼ ԻԳ. բողբերն յատեան ամենակալին:
- (2) Իմա զկատարելագոյնս յարարածոց:

Կամ խորոց իմաստութեան խորհրդակից գոլ իչնիցես.  
 Իցէ թէ սկայք վերկենցաղեալ ելցեն իւրովքն անդրէն յալեաց: (1)  
 Մերկ են դրժոխք յաչա նորա, եւ չիք բղբեստ կորուսեան.  
 Կախեաց զերկիր զըջնչեւ, կան յոջնչի բեւեռքն ի յեց.  
 Ծարարէ ի յամիս ի վեր ըզջուրս, և ոչ հերձուն ամաբ ընդ նորօք.  
 Ծածկէ զգահոյս իւր ի վերայ ամպոց, թաուցեալ ըզնովաւ մեզ.  
 Սահման եգ ջուրց, եւ ոչ անցցեն ցորչափ ծագէ արեւ յերկիր.  
 Ի սաստէ նորին զահի հարեալ կան սիւնք երկնից ի թիւ. (2)  
 Չօրութեամբ հանդարտէ զժող, սանձէ զալն ովկիական.  
 Ալիք երկնից սարսեցին բոցաձաձանչ յեռեալ աստեղք,  
 Եւ հրամանաւ իւրով ի վե՛հ անդր ըզվեշապն արկ զապրստամբ: (3)  
 Այսոքիկ զօրութեան նորա հանգէպ փոքր ի շատէ.  
 Իսկ եթէ չի՞ մի ի բանից նորա այսքան է հրաշալի,  
 Ո՞ սպառնալեաց որոտալց նորա ի լուր հանդարտեսցէ:

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

Դարձեալ հատուտ գանձեղորիսն իւր՝ հերքելոյ զյանդիմա-  
 նորիսն բարեկամացն, զվկայորիսն իւր՝ մտացն ՚ի ներքս ա-  
 ծեալ. ՚ի պատճառս զգորտրեան ՚ի մեղաց՝ զհանդերձեալ քոչա-  
 ւորիսն ամպարչտաց նկարագրէ:

Դարձեալ յաւելեալ Յորայ յառակի (՞) իւրում ասէ.

Երգուեալ ի Տէր կենդանի՛ որ զիս այսպէսն դատեցաւ,  
 Յամենակալն՝ որ հարուածովքս այսոքիք հար զիս կարեվէր.  
 Յորչափ իցէ շունչ ի յես, ցորչափ հոգի աստուածեղէն,  
 Մի՛ խօսեսցին շերթունք իմ սուտ, մի՛ թիւր ինչ սիրտ իմ իմացի.  
 Եւ զրահեղեղ բանից ձերոց մի լիցի ինձ տալ իրաւունս.  
 Արդարութեան պատկառ կացից, ոչ ուրացայց զանմեղութիւն,  
 Ձի ոչ զիտեմ գործեալ անձին ինչ անպատեհըս, քան լիցի: (4)  
 Թըշնամանողք արդարութեան ընդ ամարբիշալս կորիցեն,

- (1) Ահնարիէ ՚ի ջրհեղեղն յորում կորեան հսկայքն պատահեալ ՚ի Տեսանէ ընդ որեարն ժամանակից նոցա և մեզակից:
- (2) Միւս երկնից իմա զերկես բարձունս՝ որք իբր այն թէ բառնան զերկեսս ՚ի վեր, որպէս և յարտաբնոցն քերթողաց ոմանք այլաբանեցին:
- (3) Բնականագոյն իմաստ ասղիս է իմանալ զվեշապն անդնդային զստանայ:
- (՞) Առակ ՚ի բարբառ երբայական նշանակէ տաղ, ոտանաւոր, բան չափաւ:
- (4) Եթէ մեղաւոր այլուր զանձն խոստովանի՛ այն զգուզնաբէից ակարութեան յանցուածոց է իմանալ, որովք եթմնիցս յաւուրն անկցի արդարն. վասն որոյ ասպախեալ ՚ի վկայութիւն իւր՝ մտաց իւրոց, գատապարտէ զզրպարտիչս իւր ընդ անօրէնս:



Եւ ի վերայ իմ յարուցեալք իբր անօրէնք սատակեցին :  
 Իսկ զինչ է յոյս ամպարըշտի իւ խիզախէ թէ ապրեացի,  
 Կամ թէ երկինք ի վերուստ աղերսանաց նորա լուիցեն .  
 Թէ հասանէ նրմա տաղնապ, ոչ իշխեսցէ կարգալ առ Տէր :  
 Արդ սրտամեցից ձեզ ըզխորհուրդս Բարձրելոյն, ոչ ծածկեցից .  
 Այլ աւագիկ չեն ինչ զանխուլ ի ձէնջ, գիտէք իսկ զայնոսիկ .  
 Սակայն անտախ դուք ըզնոտուով պատէք ի զոյցըս տարապարս .  
 Այս է բաժին ամպարըշտի յամենակալ Տեառնէ կրնքեալ .  
 Անկցին ի սուր սուսերի որդիք նորա բազմասերունդք .  
 Եթէ հասցեն իսկ ի տխ' ի մոյր առ գրունըս շրջեցին,  
 Եւ մնացորդաց նոցա հասցէ տարաժամու կանխեալ օրհաս .  
 Եւ մի այրեաց նոցա զք ցականեցոց ողորմեացի :  
 Եթէ իցէ մըթերեալ նորա արծաթ իբրեւ ըզհող,  
 Եւ հանդոյն կաւոյ ոսկի թէ գիզաղէզ շեղձակուտալ,  
 Չայն ամենայն արգաթք կալցին, այն ճըշմարտից լիցի բաժին . (1)  
 Եւ տուն նորա իբր ըզցեցոյ, իբր ըզգիւրեղձ ոստայն սարգի :  
 Այ ինչ ընդ իւր ոչ ինչ տարցի ճոխն ի քնարան անգըր շրմին,  
 Եւ ի բանալ զաչս անգամօր' ոչ ինչ յիւրոց անտի տեսցէ .  
 Պատահեսցեն նրմա ցաւք որպէս հեղեղք ջուրց որպէս ուղեք,  
 Եւ պատեսցին ըզնովաւ որպէս մըրրիկ ի գիշերի :  
 Աւցեն ըզնա որպէս խորշակ եւ ի կայից իւրոց խեցեցին .  
 Հարցէ զնա Տէր, մի խնայեսցէ, չեք յերեսաց նորա փախուստ .  
 Եւ որ զնորին տեսցէ զտեղի՝ ծափըզծափի հարցէ զնովաւ,  
 Աւ ի սոյլ շըրթանց ու ի արոփ ոտին նրմա եղերըս կարգասցէ :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

Միտս եւ սրտածառ գգոշորքեան 'ի մեղաց' ւտանայ գձընալ  
 յիտն ինստուորքիս, որ սրտուախանագոյն է քսն զամենայն  
 զաննս, և չկն կորա քոյք որպէս ոսկոյ և արծարոյ, այլ սրարգև  
 է կրկնատուր' որ կրկնոյիս կեր Սատուոյ ստացակի :

Զի է տեղի արծաթոյ, ուր գնան երակք գեռեալ նորին .  
 Զի է տեղի եւ ոսկւոյ, ուստի կըզկղի հետագօտեալ .  
 Երկաթ ի հող ներգոյացեալ, եւ վնամձեւ տաշի սըզինձ .  
 Կարգ եզ եւ բնաւք գան գիւտք ի լոյս, հերքեալ խաւար յայնժամ ի  
 [բաց

(1) Զի որպէս ցեց կրծելով զհանգերձա՝ կազմե իւր անդ լոյն, որ 'ի թօթափեւ  
 հանգերձիցն՝ կորնչի, և որպէս ոստայն սարգի յաւել անել կոծանի, այսպէս և  
 տունք անօրինաց են գիւրակործանք :

Իբր ի խրամ հեղեղառի անկեալ գոհար անձեռնմերձ .  
 Ար ի հունձ հասկահասուն երկիր երբեմնն ծածանեալ,  
 Բերէ հրահալ ընդ հացի, բերէ քարնըս շափիլոյ :  
 Թըւչոյ իսկ ոչ ծանուցեալ, եւ ոչ գիտեաց զայն ակն անդեղ .  
 Այ կոխեցին անդ թանգարաց որդիք, չէանց ընդ այն սախձ .  
 Չըգէ ըզձեռն իւր յապառաժ, քակէ զերկնս ի հիմանէ . (1)  
 Պատառէ զժայռս բանայ առ ի պըտոյալս ջուրց ուղի .  
 Հաս յամենայն ինչ ցանկալի ամենատես ակն նորա .  
 Յայանէ ըզխորըս գետոց, ածէ որ ինչ անդ գանձք ի լոյս :  
 Իսկ ուստի իմաստուժիւն գըտաւ, կամ ուր վայր հանձարոյ .  
 Այ գիտէ զուստ նորին մարդ, եւ ոչ նորա գիւտք ի մարդիկ .  
 Ետուն անգունդք ձայն ի խորոց եւ սասցին թէ չէ առ իս .  
 Չայն եւ անք ետուն ծովու, սասց եւ ծով չէ ընդ ինեւ .  
 Այ գրաւ ընդ այնոր տացի, ոչ կըշուեսցի արծաթ փոխան .  
 Այ ընդ ոսկւոյն Սովիերայ բարձցի ի նժարս այն ի կըշուոյ .  
 Այ զուգեսցի ընդ շափիլոյ, մի 'նդ եղնգան պատուականի .  
 Այ ի կըշու ընդ նրմա գայցէ ոսկի, ոչ սպակի . (2)  
 Եւ ոչ ի գինըս նորին բաւեն անօթք անբաւ ոսկեայք :  
 Կարկեալ առ նովաւ գաղարեն խորք, լուեն բարձունք .  
 Չըգի ի խոր քան զանգունդս եւ գեր ի վեր իմաստուժիւն .  
 Այ ընդ ոսկի սուրբ բարձցի, ոչ ընդ հընդիկ արպագինն .  
 Իսկ ուստի իմաստուժիւն գըտաւ, կամ ուր վայր հանձարոյ :  
 Դօղեալ ի մարդկանէ եւ ի թըւչոյ երկինց անտես .  
 Կորուստ եւ մահ սասցին՝ մեք ըզփառաց նորին լուաք,  
 Իսկ ճանապարհ իւր եւ տեղի՝ ոչ մեզ այլ Տեառն է գիտելի,  
 Միայնում որ զամենայն առ ի ներքոյս երկինց գիտէ,  
 Ար զամենայն ինչ ինքն արար, կըշու հողոց, չափ եղեալ ջուրց,  
 Օրէնս անձրեւաց եւ սահմանեալ ուս՝ մըրրիկի :  
 Յայնժամ ետես ինքն ըզնա, յայնժամ պատմեաց ըզնրմանէ .  
 Անգըստին տեսող գաղանեաց նորին ասէ յայնժամ ցըմարդ .  
 Ահա երկիւղ Տեառն, եւ չեք բաց ի նմանէ իմաստուժիւն .  
 Ահա մեկնել ի չարեաց, եւ չեք հանձար բաց ի նմանէ :

(1) Այսինքն զի առ 'ի հանել գոսկի և զարծաթ յազմէ մարդ ամենայն գժուա  
 բուժեանց, մինչև պեղել զանկոխ վայրս հասանել 'ի խորս ցհիմունս լերանց, և  
 զժայռս պատառել :  
 (2) Ապակի գժուարագիւտ երբեմն էր և մեծագին յոյժ :

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

Յանկայ յառաջին բարեկենդանորիս իշր դառնայ, և զայնր ժամանակի բարեկործորիս իշր սրտով՝ առ ՚ի հերքել զանկայս կշտանքանս բարեկանացն :

Դարձեալ յաւերեալ Յորայ յառակի իւրում ասէ .

Ո՞ր առնէր զիս ըստ աւուրց՝ որ բարեբաստք անցին զինեւ, Յորըս պահէր զիս Տէր եւ ճրագ իւր յորժամ յիս լուսածաղկը, Յորըս գնացի ես ընդ խաւար զըւարձացեալ ի լոյս նորին, Յորժամ այց առնէր ինձ Տէր եւ մեծութեամբ էի զգածեալ, Յորժամ որդեակք իմ առ ինեւ եւ շուրջ զինեւ կային ծառայք, Յորժամ կողով իւրաթուրմբն ճանապարհք իմ թանային, Եւ կաթամբ լերինք եւ բլուրք իմ գեղուն ուղանեալ: Յերանէլ իմում այդուն ի հրապարակըս քաղաքին, Արկանէր ինձ աթոռ, արկանէր բեմ դատողական: Յերեսաց իմոց սարսեալ խուսափէին երկտասարդք, Եւ յառնէր ձերակցսրն յոտնն կայր պատկառանք: Դազարէին ի խօսելոյ՝ մասն ի շքութունն ճոխք երեալ: Որք լսէինն զինն երանէին ինձ հեռաւորք Եւ տեսողաց անմոռունչ լեզուք ի քիմնս կըցէին: Ունին որ լսէր՝ երանի տայր, ակն որ հայէր՝ խորչէր յինն: Փրփրեցի զորքն անօգնական, զորքն եւ զաղքատ ի հըզօրէ: Օրհնեաց բերան զիս այրւոյն, շուրթն ի կորուստ վճարանդէլն: Ըզգեցեալ զարգարութիւն, եւ զերաւունս արկեալ զինեւ հանգոյն ծիրանւոյ, գնացի նորիմբք գերազարդեալ: Ի՛ի ես հայր արկարաց, էի կուրաց աչք, ոտք կաղաց: Ըզգատաստան անձամբ մանրախուզիւ հարցափորձեալ, Եւ վրէժխնդիր ըզկըզակս անիրաւաց խորտակէի, Ի միջոյ ժանեաց նոցա զառ եւ զապուռ յախրչտակեալ: Ասէի. Թէ ձերացայց, կեցից հանգոյն արմաւենւոյ, Արմատս ի ջուր ընդարձակեալ, աճեալ ի ցօղ երկնատեղաց: Այլ ի դերեւ եւ յոյս իմ, եղեն կարծիք իմ ընդունայն: Անկաւ աղեղն իմ թուրացաւ, լքաւ բազուկ իմ կորով: (1) Ունկընդիբք իմ անային ինձ կարկէին ի խորհրդեան

(1) Աղեղամբ, որով հինք առաւելապէս մարանէին, այլարանի զօրութիւն որ պէս և այլ ուրեք ուրեք ՚ի սուրբ գիրս :

Կացեալ յաւերեալ իրնդամիտք, ոչ ինչ ի բանս իմ յաւերեալ, Իբրեւ զերկիր ծարաւայոյձ՝ որ սպասիցէ անձրեւաց, Այսպէս եւ նոքա սպասեալ կային խօսից իմոց . Ոչ սպասեալ երբէք նոցին ի ծիծաղել իմում նուազէր, (1) Ոչ բաթափուսն ի խօսել իմում խոժոռ եւ անժբախտ, Իբր ահաւոր թագաւոր բազմեալ ի խուճի զօրականին :

ԳԼՈՒԽ Լ

Որայ աղիտորով զվշտակրորիս իշր յիշատակաւ աւուրցն անցկոյց, զխախտիլն ՚ի սինչոր մարդիակն և գրողոյ յրանել իշր ՚ի Տեսակէ . և սպաս յիմե առ ես, և ՚ի ես դարձեալ յառայ հաւրերկ ՚ի սպաս :

Արդ ծիծաղին զինեւ յեանք, եւ խրատելով զիս արդ խրատեն . Չորոց ըզհարս անդոմէի, եւ զորս չէր իմ համարեալ հաւասար շանց՝ որ հօտից իմոց յարօտս ունէին պահ . Որոց չէր ինչ վաստակ և ոչ ի ձեռնս զօրութիւն . Ոչք առ յոյժ կարօտութեան ծիւրեալ ծընգեալ սովալըււկ, Խոյս ի յերեկնն տային ի յանձնըդիս յանձկութենէ . Ոչք խարափուն բանջարով կերակրէին շքրճապատեալ, Եւ ըզփայտից առ սաստիկ սուց զարմատըս կըրծէին: Արդ ի վերայ իմ յարեան գողք՝ որոց սուռք ծակք էին վիմաց, Որոց ի մեջ արձագանդաց ի քարանձաւս էր բնակութիւն . Որք ընդ խըռուովք վայրենեօք մացառաղօք լինէին, Որդիք անրգգամոց շեջլափառք եւ անուանարիք . Արդ քընար եմ ես նոցա, եւ ի լուտանըս զիս ունին . Գարշեցան յինն, եւ ոչ թուք յերեսաց իմոց ինայեալ . Չի երաց Տէր ըզկապարճ իւր եւ սպասէ ըզնեաս ի յիս : Իբր ամէհւոյ երկվարի սանձ երեսաց իմոց էարկ . Ի բողբոջէլ իմում ձըգեաց զտան իւր զինեւ, եղէ կոխան . Աւընթեր շառաւեղաց իմոց արար իւր արահեա . Շրփեցան շառաւեղք իմ ընդ շաւիլ իւր ի կորուստ : Մերկացոյց զիս խոցոտեաց նեախք զխարդ եւ կամեցաւ . Ազխարք եմ վարակեալ, գեղան յիս ցաւք գառնակըսկիծք . Գընաց յինն յոյս իբր ըզհողմ, եւ փրկութիւն իբրեւ ըզմեզ . Եւ արդ գեղճցի անձն իմ յիս, ունին աւուրք զիս արդ ցաւոց .

(1) Առաքինութիւն կարեւոր իշխանաց, ոչ ՚ի զուարճախօսեն վերջանալ ՚ի ծանրութենէ, և ոչ ՚ի բարկանան ՚ի քաղցրութենէ :

Խարչին ոսկերք իմ զիշերի, ջիւք իմ լուծեալ եւ գերանին .  
 Զօրութեամբ բազմաւ ըզձեռն իւր արկ զինեւ, շուրջ կալաւ զիս  
 Զերդ ժապաւէն պատմունճանի իմոյ զինեւ չըրջապատեալ :  
 Հանդոյն կաւոյ հանարեցայ, բաժին իմ հող է եւ մոխիր :  
 Առ քեզ աղաղակեմ, եւ ոչ ձայնի խնում լըտես ,  
 Եւ ոչ զաջըս քո յիս ի գուժ ամեալ դարձուցանես .  
 Պատահեցար ինձ անողորմ, հրգօր ձեռամբ հարկանես զիս .  
 Ընկեցեր ի բարձուէ ի խոր անդունդըս զիս վըշտաց :  
 Գիտեմ այո, գիտեմ զի մահ զիս ի վերջոյ սատակեացէ ,  
 Զի բնակուածիւն մահկանացուի է հող թէ վաղ թէ անաբան .  
 Այլ ոչ ի սպառնապուռ երբէք դու զնա կորուսանես :  
 Լայն ընդ վըշարս արկարի, ընդ տառապեալն հեծեծէի .  
 Եւ աւասիկ պատահեցին ինձ դառնագոյն աղէտք չարեաց .  
 Արովայն իմ եռայ, եւ ոչ տայ ինձ գուլ եւ հանգիստ .  
 Հասին աւուրք ինձ կարեաց, նեղեալ չըրջիմ եւ կարօտեալ .  
 Բողբ ի մէջ եկեղեցւոյ գուժիւ բարձեալ աղաղակեմ,  
 Կամակար ըզսրտառուչ չըրթունա ինձէն սանձակոծեալ .  
 Համբարուաց եղէ եղբայր, եղէ ընկեր ես ջայլեմանց . (1)  
 Սեւացաւ մորթ իմ ի տապոյ, եղեն ոսկերք իմ տօթակէզ .  
 Դարձաւ քընար իմ ի սուգ, սիրտ իմ եւ երգ իմ ի լալեն :

ԳԼՈՒԽ ԼԱ.

Աստի ցրեղ ՚ի ապառ գրարեկամացն գրպարտորիւն, գրատաս  
 տանսն Աստուծոյ կոչե ՚ի վերայ իւր ՚ի վկայորիւն անկեղորեան  
 իւրոյ, և պատմե գառաքիկորիւն յորս ՚ի մանկորեակ վար  
 ժեպե եր :

Ուխտ ընդ աչս իմ եղի, եւ չհայեցան աչք իմ ի կոյս .  
 Զի սր բաժին, սր հանգիստ ի սիրտ անսուրբ է Բարձրեղոյն .  
 Ոչ ապաքէն գանձի կորուստ անիրաւաց եւ անարբոց,  
 Եւ տարադիր ի նմանէ մերժին ոյց պիղծ են ճանապարհք .  
 Ոչ ապաքէն գիտէ նա ինքն ըզճանապարհս իմ ի վերուստ,  
 Եւ զամենայն թըւեն ըզգնացս իմ աչք նորա ամենատես,  
 Գիտէ նա զանմեղուծիւն իմ ի կըշիւ արդար կըշուեալ :  
 Եթէ գնացի ընդ անիրաւս եւ վաղվաղեաց ոտն իմ ի նենգ ,

(1) Համբարուաց և ջայլեմանց ասէ նմանեալ ողբովքն, որպէս և Մկրիա ասէ  
 ԳԼ Ա՝ 8 . Արասցէ կոծ իրրե զգտերաց համբարուաց :

Թէ զարտուղեաց ոտն իմ, թէ սիրտ իմ ի հրապոյրս աչաց իմոյ ,  
 Եւ ի կաշառս եթէ երբէք եղեւ ձեռաց իմոյ հըպել,  
 Ապա ես սերմանեցից եւ այլք զարգիւնարն կերիցեն .  
 Ապա կորեայց, արմատաքի ապա յերկրէ աստի խըցայց :  
 Թէ զհեա կընող առն այլոյ խոտորեալ սիրտ իմ զաւածաւ,  
 Եթէ առ գրունըս տան նորա եղէ երբէք դարանակալ,  
 Լիցի ապա հարսն ծոցոյ իմոյ այլում ի յաւար ,  
 Անտերունչ ապա մանկունք իմ սիրասունք տառապեացին :  
 Զի եղեն է մեծեղեն ըզհարսն այլոյ անեւանկել .  
 Հուր ի յանգամըս նորա վառեալ մոլի բոցածաւալ,  
 Այրէ սպառէ զամենայն յոր կոյս եւ շուրջ հասանիցէ :  
 Թէ արարի երբէք անտես ըզճառայի կամ զաղախոյ  
 Մատուցելոյ առ իս յատեան զարգարութիւն եւ զիրաւունս ,  
 Զինչ գործեցից եթէ հարցփորձ ինձ զայնմանէ արասցէ Տէր ,  
 Զինչ նլմա տաց պատասխանի թէ արասցէ այցելութիւն .  
 Ոչ եւ նորա եղեն այնպէս որպէս եղէ ես յարգանդի,  
 Ոչ հանգունակ իմ եւ նոցա լուծեալ զերկունըս մայրենի :  
 Ոչ որոց պէտք ինչ էին վըճարեցի կարօտելոց .  
 Ետն երբէք այլոյ առ գրունս իմ կողկողել ցականելոյ .  
 Եթէ կերայ արգեօք ինձէն ըզպատառիկն իմ միայնակ,  
 Եւ ոչ մասն անտի որբոյ սովեցելոյ կարկառեցի .  
 Ի սկըբնաբոցս տիոց անտի եղեւ ինձ գուժ սընընդակից ,  
 Եւ անդրատին ի յարգանդէ մօր իմոյ ել ընդ իս ի լոյս :  
 Թէ արարի անտես ըզմերկն, եւ ոչ զաղբասն ըզբեցուցի .  
 Ոչ օրհնեցին թիկունք նորա զիս ի կըտրոց իմոյ ջեռեալք :  
 Թէ յիրաւունս խի առի ընդգէմ որբոյն ըզձեռն ի վեր ,  
 Անկցի ապա թափեցի ուս իմ յանրակէ իմմէ ի բաց ,  
 Եւ բազուկ իմ ջախջախեալ խորտակեցի յարմըլիանէ .  
 Զի ահ Տեաւըն կալաւ զիս, եւ ոչ ընդգէմ դարձայ նըմին :  
 Թէ յուսացայ երբէք յոսկի եւ ի յականըս պատուականս,  
 Եթէ ի գանձըս մեծութեանց յամբաւըս ձեռն յանձին հարեալ,  
 Անի ի ճաճանչ արիււոյն արկի կամ ի լուսին լուսապատար, (1)  
 Եւ խաբեցաւ սիրտ իմ գընել աջ ի չըրթունս առ ի համբոյր,  
 Համարեցի ինձ այն յեղեռն ի թըշնամանըս Բարձրեղոյն,  
 Որ տայն իմաստութիւն, յորմէ է կար եւ զօրութիւն :  
 Թէ գորեղոյ թըշնամոյն եղէ երբէք ես ոտընհար,  
 Եւ ընդ աղէարս նորին թէ ասացի երբէք վաշ վաշ,

(1) Իմա առ ՚ի պաշտել զարեգակն և զլուսին, որպէս յաճախեալն էր յայնժամ  
 այս ազգ դիցապաշտութեան առ արեւելայս, որք երկրպագէին արեւու՝ յերս նո  
 րա, և լուսնի՝ մանաւանդ ՚ի լրանալ նորա, և զեղանակ իսկ պաշտամանն բացա  
 րէ. որպէս սովորութիւն է ցարդ արեւելայց առնել ՚ի մեծարանս :

Լըւիցէ ունին իմ անէծս, եղէց խնոցս զըզուելի:  
 Քաղցր աղախնեայց էի խնոց, բազում անգամ նոցա զինէն՝  
 Ո՞ տայր յագէլ մեզ ի մարմնոց նորա՝ ըզձիւք յեղեղելով: (1)  
 Ոչ ագանէր բացթեալ օտար ի դուրս իմ արտաքոյ,  
 Զի դուռն իմ բաց բոլորեցունց էր եկելոց առ իս հիւրոց .  
 Արձակեցի՛ երբէք զք բունայն գոգով ի դրաց խնոց .  
 Թագուցի՛ երբէք ըզմեզն իմ ահամայ թէ մեղուցեալ,  
 Առ ի չարամել առ ամօթոյ ի բազմախուռն լըսելեաց .  
 Ո՞ տայր թէ գրէր զք զայնոսիկ ինձ ի յեակար արձանակեալ . (2)  
 Որպէս պըսակ զայն ի գլուխ եւ իբր օրէն պատուոյ ի յուս  
 Բարձեալ կրէի, առ դատաւորն իմ զայնոսիկ խոստովանեալ:  
 Եթէ հեծեաց երկիր վասն իմ, եթէ ահօք նորա լացին, (3)  
 Թէ զգորուծիւնս նորա կերի երբէք առանց գընոց,  
 Եւ զտէր երկրին եթէ երբէք զպրացուցեալ տըրամեցուցի,  
 Բուսցի ապա եղի՞՞ ի յանդս իմ փոխանակ ընդ ցորենոյ,  
 Եւ փոխանակ գարւոյ բերցեն ինձ արտորայք իմ մորենի:

ԳԼՈՒԽ ԼԲ

Եւ դագարեաց Յօբ ՚ի խօսից . լըսցին եւ երեքին բարեկամք նորա  
 այնուհետեւ ՚ի խօսելոյ ընդդէմ Յօբայ, քանզի էր Յօբ արդար առաջի  
 նոցա: Եւ բարկացաւ Եղիուս (4) Բարաբիելի բուզացի, յագգականու  
 թենէ Արամայ՝ աշխարհին աւստացուոց, բարկացաւ Յօբայ յոյժ, զի  
 երևեցոյց զանձն արդար առաջի Տեառն: Եւ ՚ի վերայ երեցուն բարե  
 կամայն բարկացաւ յոյժ, զի ոչ կարացին առ պատասխանի ընդդէմ  
 Յօբայ . և եգեալ զնա լինել ամապրիչս: Եւ Եղիուս հանդարտեաց ՚ի

(1) Սովին բացատրէ զէր աղախնեայց իւրոց ընդ իւր . որպէս և Ոսկերերան  
 հայրապետին զայս այսպէս իմացեալ, և ապա յարէ . Այսպէս և Քրիստոս ետ  
 մեզ զմարմին իւր ՚ի կերակուր, հրաւիրելով զմեզ ՚ի սէր իւր:  
 (2) Այնքան ՚ի վկայութիւն խղճի մտաց իւրոց վստահացեալ, զի ցանկայ թէ  
 գրէր զք ՚ի տոմակի զյանցուածս իւր յորս չգտանէր ինչ ՚ի ծանունց աներկբայ  
 ապէս, որով լինէր նմա այն իբրև պսակ և իբր շիգղ պատուոյ ՚ի խոստովանել  
 իւրում զայնոսիկ առ դատաւորն ծածկագէտ:  
 (3) Յանիրաւել ուրուք առ մշակս և ՚ի զրկել զվարձկանս՝ իբր թէ հեծէ երկիր  
 բողբոքով և ահօք նորա լան:  
 (4) Սուրբն Հերոնիմոս, ընդ ոմանց ՚ի բարունեացն Հրէից, համարի զԵղիուս  
 նոյն ընդ Բաղասամու: Ըստ այսմ զասեռն յագգականութենէ Արամայ մարթէ  
 իմանալ յագգէ մերմէ, որպէս և զԲաղասամայ կարծէ բազմահմուտ Հայրն Ինձիւ  
 ճեան ՚ի Հնախօսութեան Հայաստանի. Գ. 53. 54: Սա ևս որպէս զայլս զբար  
 առ զՅօբ . և ոչ համօրէն ՚ի վերայ կացեալ բանից նորա, համարի կարծել նմա  
 արդարանալ առաջի արգարութեանն Աստուծոյ՝ առ որով ամենայն արգարու  
 թիւն արարածոց են որպէս խաւար առ լուսով . ուր և ինքն իսկ Յօբ խոստովանի  
 զայս ոչ դուռն ուրէք, և մանաւանդ ՚ի Գլ. Թ:

առայ պատասխանի Յօբայ . զի ծերագոյն քան զնա էին աւուրբք: Եւ  
 ետես Եղիուս եթէ ոչ գոյ պատասխանի ՚ի բերան երեցունց արանցն,  
 և սրամտեցաւ բարկութիւն նորա:

Ի յանցուցանել Յօբայ զերևսին բարեկամս իւր, Եղիուս ՚ի  
 ներքս մտանէ պակածացեալ յիմաստորիւն իւր . և վեր ՚ի վերայ  
 ողորակօք չարաչար ևս անբաստանէ զՅօբ ՚ի կոյն միտս պըն  
 դեալ:

Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ Բարաբիելի բուզացուոյ ասէ .

Մանուկ եմ ես հասակաւ, երկցադոյնք էք դուք քան զնա .  
 Այսր աղագաւ որ ինչ խորհիմըս լըսեցի ցարդ ի պատմել,  
 Ասացի թէ ծերագոյնք իցեն աւուրբք որ խօսիցին,  
 Եւ ուսուցեալ բազմահոլով ամաց նոցա իմաստութիւն:  
 Այլ ոչ այնպէս, այլ ՚ի Տեառնէ անձնիւր մըտաց է զօրութիւն,  
 Այլ հոգի աստուածուսոց նա ի մարդումըս բարբառի .  
 Ոչ հինաւուրցն է իմաստուն, ոչ ծերունեաց է տալ վըձիւ .  
 Արդ ունկըն դէք բանից խնոց, եւ պատմեցից ձեզ զոր գիտեմ .  
 Կարկեալ կայի ձեզ լու ի լու մինչեւ յամբօկ վըձգ ելանէր,  
 Եւ ահա չէր որ յաղթէր Յօբայ եւ տայր պատասխանի .  
 Մի՞ դուք յաղթել կարծեալ այնու զի զնա Աստուած է որ խրատէ,  
 Իչնէք բանիւք այգախնօք գոլ ոտընհար առնն միում:

Զարհուրեցան, և ոչ ևս ետուն պատասխանի . հնացուցին յին  
 քեանց զբանս . հանդարտեցին և ոչ խօսեցան, զի կացին և ոչ ետուն  
 պատասխանի:

Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ .

Խօսեցայց դարձեալ, զի բուռն առնէ եռանդն ինձ խօսելոյ .  
 Որովայն իմ եռայ իբրեւ ըզտիկ քաղցուոյ կապեալ,  
 Իբրեւ ըզփութըս դարբնաց հինինայ փոր իմ ոււուցեալ:  
 Խօսեցայց զի հանգեայց, արձակեցից ըզբըրթունս իմ,  
 Ոչ ահն ածեալ երեսաց, ոչ յուժեքէ ամաչեցեալ .  
 Զի ոչ գիտեմ աչառել, թէ ոչ՝ եւ զնա ցեց կերկցէ:

ԳԼՈՒԽ ԼԳ.

Ողորձ Եղիտու գՅոր, և ընդդէմ մատանարեան նորա 'ի խիղճ մտաց՝ ցուցանէ զի չէ մարք արդարանայ մարդոյ առայլ Սատու ծոյ . հերքէ գրորդրէն նորա յատեան ամենակայիկն, բացատրէ զև դանակ Երկնաւոր ազդեցութեան և խրատու, և գրորդրութիւն Սատու ծոյ 'ի վերայ սպաշխարոյսց :

Բայց աղէ լուր դու զբանս իմ Յօր, եւ ունկըն գիր խօսից իմոց . Բացի զբերանս իմ, եւ յանկեղծ սրբոսէ լեզու իմ բարբառի, Պարզ եւ վըճիտ ի շըրթանց իմոց բըղխէ ճըջմարտութիւնս : Հոգի աստուածեղէն ան ի չգոյն զիս ի դոյ, Եւ շունչ ամենակալ Տեառն է որ զիս ուսուցանէ : Եթէ կարող ինչ իցես, տուր դու ինձ առ այս պատասխանի . Ճակատ առ ճակատ Էկ ընդ իրեարքս մարտիցոյք . Ոչ ապաքէն հոգեղէն եւ դու հաստեալ ես իբրեւ զիս, Անդրաստին ի նմին կաւոյ եմք ըստեղծեալ երկաքանչիւր . Մի ապա ահ արկցեն ի քեզ, մի քեզ ծանունք բանք իմ թուեսցին : Դու արդ յակամնս իմ խօսեցար, լուայ զըրթանց քոց ըզբարբառու, Զի ասէիր թէ ոչ մեղայ, սուրբ եմ եւ չիք իմ յանցուցեալ . Այլ մեղադրանս յիս եգիտ, համարեցաւ զիս իւր ոտիս, Եւ եդ Տէր զտանս իմ ի կոճեղ, գէտակն ի գնացս իմ կառուցեալ : Բայց ոչ արդար խօսիս դու զայդ, զի յոյժ իսկ մեծ է քան ըզմարդ Ընդ ում ի վէճ գալ յանդըմնիս թէ էր ձայնի քում ոչ լըսէ . Միանգամ եւեթ խօսի Տէր, միւսանգամ ոչ յաւերեալ . (1) Յանուրջնս գիշերոյ եւ ի նիրհէլ անդ յանկողնի Արհաւիրք անհրնարինք յորժամ ի սիրտ անկանկիցին, Յայնժամ խօսի նա տեսեամբք եւ երազովք, յայնժամ իրատէ, (2) Դարձուցանել ըզմարդ, փըրկել ի մահուանէ զոգի նորա, Խնայել ի նա, մի զնա մատնել ի սայրասուր սայր սուսերոյ : Դարձեալ ըզնա եւ ի մահիճնս կըշտամբէ հիւանդութեամբ, Ըզբազմակոյտ ոսկերաց նորա հարեալ դառնակըսիլիծ . Յայնժամ գարչի նա ճաշակել որոց ցանկայր անձնն նորա .

(1) Պատասխանէ այսուիկ բողոքելոյ Յօրայ յատեան ամենակալին, և 'ի դուր ասէ սպասել նմա վերաստին բարբառելոյ նորա, 'ի յայտնել միանգամ զկամս իւր : (2) Յուցանէ զկրկին եղանակս յայտնելոյ Տեառն զկամս իւր, այսինքն տեսլեամբք և պատուհասիք :

ԳԼՈՒԽ ԼԳ.

Մինչեւ մարմին նորա սպառեալ, յայտնին ոսկերք իւր մերկ եւ սոսկ . Մահ ի վերայ կայեալ, եւ կեանք իւր ի դրժոխս մերձենան : Սակայն թէ բիւրք բիւրուց հասեալ գայցեն հրեշտակք մահահրաւ Եւ ոչ մի ի բիւրոց անտի հարցէ ըզնա ի մահ, [Էբք, Ի գառնալ նորա առ Տէր՝ յիւրոց չարեաց սարաշաւեալ : Իբրեւ ըզճեփ որոնց մարմին նորա յայնժամ նորոգեացի, Լիցին ոսկերք իւր ուղղալոցք, քընքեալ մարմին իւր փափկացի Իւր ըզմանկան սրբայոյ, անդրէն յառոյդ ի տիս դարձեալ : Յազաչէլ իւրում առ Տէր՝ լիցին աղօթք իւր լըսել, Եւ հաշտ ի նա անհարկեալ առնէ նրմա Տէր իրաւունս : Մեղադիր յայնժամ անձամբ անձին կղեալ ասացէ մարդ, Մեղայ եւ չար արարի, մեղայ ծանունս անորինեալ, Եւ ոչ զիս Տէր արժանի որոց մեղայն պատուհասեաց . Կեցոյց նա զիս ի մահուանէ, աչք իմ տեսին անդրէն ըզլոյս : Ահա զայս ամենայն գործէ հըզօրն երկես ընդ մարդ, (1) Առ ի փըրկել ըզնա եւ սալ աչաց նորա հայել ի լոյս : Ունկըն գիր Յօր եւ լուր ինձ, կարկեաց եւ թոյլ տուր ինձ խօսել . Եթէ ունիս ինչ առ այս, ասա ինձ, տուր պատասխանի . Բանդի կամիմ, քանդի ըզճիւք ցանկամ զի դու արդարացիս : Ապա թէ ոչ, լուր դու ինձ, եւ ուսուցից զմաստուածութիւնս :

Եղիտու մեղադրէ դարձեալ գՅոր՝ ամպարչտութեան զբանս նորա 'ի մտարեալ, և ցուցանէ զարդարութիւն դատաստանացն Սատու ծոյ՝ յարմէ ոչ ինչ ծածկի :

Կրկեալ անդրէն Եղիտուայ ասէ .

Լուարուք ինձ իմաստունք, եւ ունկըն գիր ինձ հանձարեղք, Զի ունկն ըզբանքս քըննէ, եւ զկերակուր ճաշակին քիմք : Դատեսցուք ի միտսին, տեսցուք թէ է իրաւացի, Զի ասաց Յօր, սրգար եմ ես, եւ զդատաստանս իմ զընկեց Տէր, Չարար ինձ իրաւունս, հարան յիս նետք իւր տարապարտ : Ո՞րք ըզՅօր որ ըմպէ զարհամարհանս իբրեւ ըզՉօր, (2)

(1) Երկես ասելով ցուցանէ թիւ և սահման կոչելոյ Տեառն զմեղադրս յապաշխարութիւն, ոչ միանգամ եւեթ զնոսա և ոչ յանթիւ և յանսահման նուազս կոչելով : (2) Այսինքն արհամարհէ զԱստուած, անիրաւ զնա վանս անպարտակիր վըլտացն համարելով :

Անպարբըշտեալ Հանդոյն նոցին՝ որ բամբասան ընդ վայր զԱստուած,  
 Զի ի վերայ արդարոյ չեք ի նմանէ այցելութիւն :  
 Արդ լուսարուք ինձ հանձարեպք, մարթ իցէ Տեառն անիրաւել .  
 Քաւ լիցի ամենակալ Տեառն արմբկեղ զերաւունս ,  
 Այլ բառ գործոց իւրաքանչիւր հատուցանէ նա զհատուցումն .  
 Համարիցիք ըզնրմանէ թէ գործիցէ ինչ անիրաւ ,  
 Թէ կարիցէ ամենակալն զերաւունքս պըղտորել .  
 Ոչ նա արար ըզտիեզերս , ոչ ինքն էիցս իշխէ բնաւից .  
 Եթէ հրաման տացէ դաւնալ շնչոյ աւ ինքն կենդանոյ , (1)  
 Վախճանեացին որ ի վերայ երկրի մարմնք համանդամոյն ,  
 Եւ ամենայն մարմին դարձցի անդրէն ի հող ուստի ստեղծաւ :  
 Լուր արդ թէ է իմաստութիւն ի քեզ , անաս բանից խնոց .  
 Համարիցին դու անիրաւ զայն որ գարչի յանիրաւէն ,  
 Որ սիրէ զարդարութիւն , որով արդարք յաւիտեան կեան ,  
 Որ ոչ աւնու ակն երեսաց , եւ ըզհզորն իւր ըզարկար  
 Եւ զթագաւորն իւր ըզլամիկ դատապարտէ առ հասարակ ,  
 Ընդունայն հեղեալ նոցա աղերս , ընդ վայր արկեալ բողբ .  
 Զի սրտապէտ ամենեցուն է , չեք զանխուլ ինչ ի նմանէ ,  
 Եւ յերեսաց նորա տեղի թագբստեան չեք անիրաւաց .  
 Դիտէ ըզգնացըս նոցա , եւ ի խաւար խոր գիշերոյ  
 Ան ամենատես տեսեալ ըզգործս ամպարըշտաց՝  
 Կորուսանէ ըզնոսա , զայլս ի տեղի նոցին կանդնեալ .  
 Յըրէ զխորհուրդս անորինաց՝ ամեալ մըտաց նոցա ստուերած ,  
 Որպէս ի մուսա արփւոյն հրաման նորա փոխէ զտիւ ի գիշեր .  
 Եւ խաւարին չիջելափառ յամենեցունց լեալ մատնցոց .  
 Զի խոտորեալ յԱստուծոյ եւ զերաւունս իւր ոչ ծանեան :  
 Թէ զազարակ տընանկին եւ ըզբողբ այրւոյն լըւեալ ,  
 Լըւեալ տացէ ողբոց նորա , ո՞ արասցէ զնա դատապարտ .  
 Եթէ երեսըս դարձուցէ , ո՞ տեսանել կարասցէ զնա .  
 Այսպէս ազգաց եւ ազանց , այսպէս բնաւից առնէ մարդկան .  
 Զայր կեղծաւոր առ ի խրատ նոցա իշխան կացուցանէ : (2)  
 Խօսեցայ ես , խօսեաց եւ դու այժմիկ ասել ինչ թէ ունիս .  
 Եթէ վրիպակ ինչ տեսեր վազեալ ընդ շուրթն իմ , ցոյց ինձ զայն .  
 Թէ անիրաւ ինչ խօսեցայ , ոչ եւս ասել ինչ յաւելից .  
 Մի թէ ի քէն պահանջիցէ Տէր ընդ բանից իմոց համար . (3)

(1) Եթէ չէր նա մարդասէր , և ամփոփեր ՚ի մարդկանէ զունչ կենդանի՝ զոր փշեաց ՚ի նոսա , վախճանեին առ հասարակ :  
 (2) Ըստ այսմ սպառնայ Աստուած ՚ի ձեռն Եսայեայ . Գ . 4 . Խաբեբայք տիրեացեն նոցա :  
 (3) Ոչ է քեզ պարտ զչարել ընդ բանս , զորոց ոչ ՚ի քէն պահանջէ Տէր զհամար :

Նախ դու սկրսար խօսել , ոչ ես , յաւել որ ինչ արդ գիտեցես . (1)  
 Հանձարեղաց է խօսել , եւ լըւիցէ այր իմաստուն :  
 Այլ ոչ բարւոք խօսեցաւ Յոբ , եւ բանք նորա չէն հանձարով .  
 Սակայն ուսիր Յոբ , մի տացես իբր անբզգամ պատասխանի .  
 Զի մի ի մեղս քո լիցի քեզ յաւելուլ մեղս ի վերայ ,  
 Եւ բանք բազումք քեզ ի յեղեան առ Բարձրեցն համարեացին :

ԳԼՈՒԽ ԼԵ

Եղիոռս սատուօր այլ ընդ այրոյ բանս զեկ ՚ի յերան Յորայ , իբր  
 րէ չիցէ յայր Տեառն զբարեաց գործոց մարդկան և զչարեաց , և  
 հերքէ զայն :

Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ .

Ձե՛նչ իրաւունս համարեցար զայդ , եւ դու ո՞վ ես զի ասես  
 Գող առաջի Տեառն անարատ , կամ նրմա զի՞ թէ մեղայ :  
 Արդ ես քեզ տաց պատասխանի , բարեկամաց քոց լու ի լու . (2)  
 Հայեաց յերկինս ի վեր եւ տես քանի բարձունք են ամպքդ ի քէն .  
 Ապաքէն ոչ ինչ նրմա , թէ մեղանէս , հասանէ չար .  
 Եւ ի ձեռաց քոց զե՛նչ առցէ , թէ գործիցես զարդարութիւն .  
 Զի նրմանոյ քեզ մարդոյ իցեն բարիք քո եւ չարիք : (3)  
 Այլ զըրպարտեալք ի իռանէ եւ ի հըզօր բազկէ ընկճեալք ,  
 Եթէ բողբ բարձեալ առ նա աղաղակեն , ոչ լըւիցէ .  
 Թէ ապաշորհք բարեբարին ոչ խընդրիցեն գիտել ըզնա ,  
 Որ պահէ զպահ գիշերական շուրջ ըզնորք ի յարհաւրաց ,  
 Որ տայն իշխել մեզ հանձարով չորքտանեաց եւ թըւշնոց ,  
 Տարաժամ ապա գիտեալ առ նա լիցին անընտել ,  
 Ապախտեաց նոցա ի ճահ յայնժամ արկածքըն պատահեալ .  
 Զի ոչ այլազգ ինչ հանդուրժէ Տէր տեսանել զանկարգութիւն .  
 Չէ իսկ եւ չէ ամենակալն անկարեկիր մահկանացուաց ,  
 Աստուածախնամ տեսչութիւն չթողու զարիս անպատուհաս :  
 Դու քեզէն ըզքեզ դատեա , եւ խոտովան լինիցիս ,  
 Զի չեւ իսկ աստ ի նոցունց խընդրէ նա զլրէժ իւր զամենայն :

(1) Այսինքն արժանի ներելոյ գտանիմ , զի ոչ ես սկսայ խօսել քո իսկ ձայնս  
 սուր լեալ ՚ի վէճ :  
 (2) Զի յանդիմաներ իսկ զնոսա վերադոյն վանն չկարելոյ նոցա տալ պատաս-  
 խանի Յորայ :  
 (3) Այսինքն զի ոչ ՚ի բարեգործութենէ մարդկան օգուտ ինչ է Աստուծոյ , և  
 ոչ ՚ի չարեաց նոցա փեսա , այլ նմանեոյ իւրում մարդ օգտէ նորք կամ փեսաս :

Ապա ուրեմն զուր բանաց Յոր ըզբերան իւր ի բողոք,  
Եւ ընդունայն յաճախէ անդիտութեամբ ըզգանդատանս :

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

Հաստատե զարձակ Եղիոռս զարդարոյիւն զստատանակն  
Ստորոջն 'ի հարկանել ևորս զմարդիկ առ 'ի խրատ , որպէս զի  
գայցեն 'ի զգատարիւն . և զի 'ի դառնայ ևոցս՝ զերծուցանէ  
զնոսս 'ի հարուածոց անտի : Յորորք ապա զՅոր 'ի խոստայա  
ևարիւն , առաջի դնելոյ ևնա անդրէն զբարեբաւարոյիւն :

Կրկնեալ անդրէն Եղիուայ ասէ .

Մշնա ինձ տակաւն , փոքր միւս եւրս ներեալիւր ,  
Եւ ուսուցից անդրատին քեզ ի հեռուստ ատեալ ըզճառս .  
Զի է զեւ եւս , է ինչ՝ զոր դու անդիտանալ անդիտանաս .  
Արդեամբք յուցից քեզ զերաւունս , ոչ վայրապար ինչ խօսեցեալ .  
Գիտեա զի ոչ ատեայ զհրդորն այն որ եւ ինքն խի է հրդոր . (1)  
Այլ զամբարիչաւն մերժէ , սայ իրաւունքս արկարին .  
Ոչ արկանէ զան յարգարոյ , այլ թագ ի գրուի բարձր ի գահոյս  
Ընդ թագաւորս ըզնոսս նրաուցանէ փառաւորեալ .  
Որ թէ կապեալք ապա տուամբք տընանկութեան վարակեցին , (2)  
Յուցցէ նոցա ըզարիս՝ յոր զորութեամբքն զսուսճան ,  
Եւ խրատեցէ ըզնոսս դառնալ անդրէն ի զգնութիւն :  
Եթէ լուիցեն նրմա , կեցցեն լըցեալ զաւուրս ի բարութեան .  
Այլ ոչ եւ զարբս կեցուցէ , զի չկամեցան գիտել ըզնա ,  
Զի խրատեալ եւ անըսողք եղեն նրմա հետք ի խրատուց .  
Կեղծաւորք սըրտիւք գրդեալ ըզբարկութիւն աստուածաստս ,  
Եւ անկեալ ի կապանս՝ ոչ ամբարձին զաչս ի յերկինս .  
Ստատկամահք վասն այնորիկ լիցին հարեալք ի հրեշտակաց ,  
Փոխանակ զի բըննացան նեղել զանդորն եւ զապիկար .  
Այլ իրաւունս հեղոյ հանցէ , եւ զերծուցէ զքեզ յանդընոց ,  
Ոյր տարածունն ի ներքոյ ընդարձակեալ վիճ անցատակ :  
Եւ բազմեցին ի սեղան քո անդրէն լի պարարտութեամբ .  
Մի իրաւունք քո սուղջին . սաստ ի վերայ ամպարըշտաց ,  
Որ թիւրէն կաշառակուրձք զարդարութիւն եւ զերաւունս :

(1) Ի խոսարհել Տեան յաճախ զհրդոր՝ իբր ոչ էթէ ատեայ զնոսս , այլ անիւր  
տիր ընդ տկարս դատի զնոսս անաշառապէս :  
(2) Ամբարիկ բանիւքս , այլ յանիրաւի , յարկաճա Յորայ իբր առ 'ի յորդորել  
զնա 'ի գարձ :

Մի զքեզ ի թիւր գատաստան ձրգեացեն միտք կամակորեալ  
Ի հեծել արկարին , ի հրդորին վաշ վաշ կարգալ .  
Մի ի յանդէճըս արխուրս երկայնեացես քեզ ըզգրէր ,  
Թէ այլք յազգաց զի՛ գնայցեն զորութենէ ի զորութիւն .  
Կասիր ի խորհրդոց՝ յոր զքեզ արկածք զառանցուցին . (1)  
Քանզի հրդոր է Տէր , եւ չեք ոք զօրաւոր իբրեւ ըզնա .  
Ո՞քըննեացէ զգործըս նորա ասել թէ թիւր է զոր գործեաց .  
Յիշեա զի գործք նորա անհապ օրհնաբանեալ են յարգարոյ ,  
Եւ համայնից ակներեւ , թէպէտ եւ միտք մարդոյ մնայլեալ .  
Զօրութիւն նորա սաստիկ է եւ մնտաց դեր ի վերոյ .  
Անրակիզըն , եւ թիւ ամաց նորա անեղբ եւ անըստառ :  
Թըւեալ նրմա են շիթք յօղոյ , թըւեալ նրմա շիթք անձրեաց .  
Իջուցանէ ուղիս ի յամպոյ , գնան ընդ երկիր դեռահետեալ .  
Հովանեցոյց զամպս ի վերայ ամբաւ մարդկան , աճ մեզ զերկրաւ ,  
Եւ մանակ եդ անանոց , գիտեն զօրէնս եւ զկարգ ճնրդեան :  
Ո՞չ զարմանան միտք քո ընդ այն , ո՞չ սասանի սիրտ քո ի քեզ ,  
Ընդ մեծամեծըս զոր արար , որոց հասու խի գոյ չկարես :  
Հրաման սայ ձեան ծածկել զերկիր , շնոց հալել զայն հարաւոյ ,  
Եւ ձմերայնոյ անձրեաց ձուլել ի խիստ սառամանի .  
Զի ծանկցէ մարդ կընքեալ հաւաստեօք զիւր արկարութիւն :  
Տարածանէ խորանաձեւ յորժամ՝ կամի զամպըս զերեւ .  
ԱՅ ի վերուստ ընդ շանթիս փայլատակեալ յըլէ ի ստոր .  
Պատեն ամպրոպք թըլիպայորքք ըզժիր ծովու ծայրածաւալ :  
Այսպէս զասի նա զմարդիկ , այսպէս ինամէ զազգ եւ զաղինս .  
Ծածկէ զարեւ ի ձեւին , հրաման անդրէն սայ ծագելոյ .  
Եւ զնրմանէ պատմէ արեւ իբր յանմատոյց բնակեալ ի լոյս ,  
Եւ սիրելեաց իւրոց իբր առնէ ի լոյս անդր հասանել :

ԳԼՈՒԽ ԼԷ

Եղիոռս 'ի սրակելի գործոցն Ստորոջն իմաստասիրեալ զար  
դարոյիւն ևորս և զակրկին զատաստանս , զորս հաւնարի ար  
համարնեալ 'ի Յորայ , յորորք գնա խոնարնիլ ընդ հօգօր ձեռամբ  
ևորս :

Վասն այսորիկ սիրտ իմ խոռվեալ ի տեղոյն իւրմէ ճորեաց .  
Լուր արդ ըզուր Բարձրելոյն եւ ըզվըճիւ աստուածաստս .

(1) Համարի զՅոր անկեալ արկածիքն 'ի թերահաւատութիւն զաստուածա  
խնամ տեսլութենէ :

Բարբառ ըզհետ նորա սրանայ որտարնդոսս ի գոչին, (1)  
 Ըզհոյր էից ներգործեալ հրաշակերտից անընձնեւաց .  
 Հրաման սայ ձեան ծածկել զերկիր, շքնաց հալել զայն հարաւոյ,  
 Եւ ձմերայնոյ անձրեւաց ձուլել ի խիստ սառամանի .  
 Զի ծանկեղ մարդ կընքեալ հաւաստեօք զիւր արկարուծիւն :  
 Մըտին գաղանք ի գաղարս եւ ի խըշտիս իւրեանց զօղեալ .  
 Ի համբարոց երկնից ցօղք, ի հիւսիսոյ ելանէ ցուրտ .  
 Եւ ի շքնեղ հըզօրին պողեալ ձուլին սառամանիք :  
 Յեղեղու զուրս որպէս եւ ուր կամի, եւ ամպք տեղան զանձրեւ .  
 Պատեն ամպրոպք մըտայլք զերկին, եւ գնան ուր ինքնն դարձուցէ,  
 Եթէ ի խրատ, եթէ յերկիւղ, եթէ ի բերս անդաստանաց :  
 Ունկնն գիր Յօք, արկ ճն ակն ի հրաշակերտս Բարձրեղն .  
 Գիտիցես ըզնացս ամպոց՝ իբր ի մըլծան փայլատակեալ  
 Ըանթս ի յերկիր արձակեն յահարկուծիւն չարագործաց .  
 Եւ իբր ի շունչ հարաւոյ ջերմ ի ամուռկ ձորձք քո նամեալ : (2)  
 Ընդ նրմա՞ թերեւս էիր ի հաստատել զերկնից կամարս,  
 Հաստեալ կայունս ըզնոսս իբր ըզգործած պըղնձածոյլ .  
 Այլ աղէ գու ուստ ինձ զինչ պարս եւ արժան իցէ ասել  
 Եւ լըռեալ ի բազումնս խօսելոյ՝ գաղարեցից .  
 Մի թէ մատեան կամ գըպիր կայցէ առ իս արձանագրել  
 Ըզհրաշս էից համագոյից ի պատանձուսն ամպարըշտաց .  
 Ո՞չ իսկ քնաւից տեսանելի է լոյս, եւ ո՞չ բոյլք աստեղաց .  
 Ո՞չ համհարզիւք իւրովք ընդ ամպրս փայլածուն մարրական .  
 Եւ ո՞չ ամպ ոսկեճաճանչ լուսածագեալ ի հիւսիսոյ :  
 Ո՞չ ի վերայ այտոցիկ յայտնին նորա փառք ակներեւ .  
 Ո՞ հըզօր իբրեւ ըզնա, ո՞ քան ըզնա արգարադատ .  
 Յերեսաց նորա ապա երկիցեն ազգք եւ աղինք,  
 Զահի հարցին ի նմանէ եւ որ կարծեալքն են իմաստունք : (5)

(1) Բարբառ արարածոցն Աստուծոյ, որք պատմեն զփառս նորա :  
 (2) Իմա զբրտնել մարդկան ՚ի հարաւաշունչ հողմոյ :  
 (3) Յօրդորէ բանիւքս զՅօք երկնէլ ՚ի Տեառնէ, և երկրպպել արդար դա-  
 տաստանացն նորա, որոյ գործք ՚ի վեր են քան զփառս իմաստանոցնից իսկ ՚ի  
 մարդկանէ :

ԳԼՈՒԽ ԼԸ

Աստուած իերկին ՚ի վեճ ակոյր ՚ի մեչ մտեալ՝ լուցարցանէ զէ-  
 դիպազ, և զՅօք յակնիմանէ վասն նկատագոսերոյ նորս զգաղու-  
 նիս նախախնամարեան իւրոյ, ցուցանելով ՚ի գործոց իւրոց  
 սննասանկի զգորտորիւն իւր և զիմաստորիւն :

Յեա գաղարեւոյ Եղիւուսայ ՚ի խօսելոյ, ասէ Տէր ցՅօք ՚ի մըրկէ  
 և յամպոյ .

Ո՞ է գա, որ ըզնորհուրդս իմ յանդըզնի հետագօտել .  
 Պընդեա ըզմէջ քո իբրեւ այր, հարցից եւ տուր պատասխանի .  
 Ո՞ւր էիր յորժամ հիմունս արկանէի ես երկրի,  
 Աղէ գու ճն, պատմեա ինձ՝ թէ խեղամուտ ես հանձարոյ .  
 Ո՞ էդ ըզլափ գորին, կամ ո՞վ արկ ի վերայ գորին լար .  
 Յէր վերայ աղլք գորին յեցեալ, ո՞ զվեմն անկեան էարկ ի գմա .  
 Յորժամ աստեղք եղեն ցիբք ընդ խորանարդ երկնից սրբուեալ,  
 Օրհնեցին զիս մեծաձայն հրեշտակք իմ պար առեալ զինեւ :  
 Փակեցի գըրամբք ըզժով զալիս նորա սանձակօժեալ,  
 Մինչ հանգոյն իմն ի յարդանդէ մօր ելաներ պայր նա ի լոյս .  
 Եղի նրմա զմեզ ի հանդերձ եւ զմտափուղ ի խանձարուրս,  
 Եղի սահմանըս նրմա, եղի փականս աղիս եւ գըրունս .  
 Ասցի ցայդ վայր եկեացես, մի այտի անդր անցանիցես,  
 Եւ ի անդրեն ի քեզ աղլք քո ամեհիք խորտակեացին :  
 Եթէ առ քեւ կարգեցի զլոյս արփիտակիցքն սառաւօտին,  
 Եւ առ քեւ ինչ արուսեակն ետես ըզուհի իւր երկնաճեմ .  
 Գեւ ինչ սարսեն բեւեռք երկրի ի բաց զանկրօնըս թօթափել .  
 Կամ թէ քո առեալ ըզկաւ ստեղծեր նովաւ խօսունս ըզմարդ,  
 Կամ կարիցես վերբաւին մերժել ըզլոյս յամպարըշտաց,  
 Եւ ըզբազուկս հետեւոյ ամբարտաւանըս խորտակել :  
 Հասեալ իցես յակրն ծովու, շըրջեալ ընդ հետս անդընդոց .  
 Բանայցեն առ ոտըս քո զահի հարեալ գըրունք մահու .  
 Սարսիցեն ի տեսանելն ըզքեզ պահակք անդընդեհպետք :  
 Խեղամուտ լայնութեանս առ ի ներքոյ երկնիցս իցես,  
 Աղէ պատմեա գու ինձ ըզլափ գորին, գողջիր սըլափ իցէ .  
 Զինչ երկիր իցէ ուր լոյսն ապանիցի, զինչ ուր խաւար .  
 Տար ի սահմանըս զիս նոցին, թէ հմուտ շաւղաց իցես նոցուն .  
 Գիտիցես իսկ թերեւս, հասակակից իցես նոցին,  
 Ընդ այն աւուրըս ծընեալ, եւ յոգն աւուրց քոյց իցէ թիւ .



Երթեալ իցես ի շտեմարանն ձեան, երթեալ ի գանձ կարկտի,  
 Ուր համբարեալ կան ինձ ընդգէմ թըշնամեաց յոր սրտտերազմի:  
 Ուստի եղեամն երանէ, ուստի՛նդ երկնաւ սրբուի հարաւ.  
 Ո՞ր ըզսաստիկ անձրեաց տեղատարափըս սպարաստեալ,  
 Տեղեալ զամբոսսս ի յերկիր յաննարգաբնակ եւ յանջըրդի,  
 Արբուցանել զերեզ անկոխ, բուսուցանել ըզգեղ դաշար:  
 Ո՞ է հայր անձրեւի, ո՞ է որ ծնաւ ըզշաղ ցօղոյ.  
 Յնոր արգանդէ երանէ սառն, եւ ո՞ երկնեաց զեղեամն յերկինս,  
 Որ ծորեալ իբրեւ ըզջուր, կարծրապընդի իբրեւ ըզլէմ:  
 Խեղամնւա իցես կարգի արբիաձեւմ բազմաստեղաց.  
 Գ՞մ զգատորբակ հայկին ի վեր առեալ ածեալ զայն ի տեսիլ.  
 Դ՞նու զարուեսակըն բանայցես ծագել յիւրում ժամանակի,  
 Դ՞նու զգգէրափարն ի ըջս նըսեմ երեկորին:  
 Գիտիցես ըզբըջանակս երկնից եւ ինչ որ ընդ երկնաւ.  
 Կոչիցես զամսս, եւ ամսք ահիւ լուիցեն քեզ սալ տեղատարափ.  
 Արձակիցես շանթս ընդ երկին, եւ յակնարկել քո շանթք գնայցեն,  
 Եւ ասիցեն զքեզ թէ զինչ տաս հրաման, աւստիկ կամք:  
 Ո՞վ ես կանանց իմաստութիւն ոստայնանկել նոցա զքեհէզ.  
 Ո՞վ ես նոցին հանձար աննել ասղամբ կիտուած նըկարակերտ:  
 Ո՞ թուէ զամսս իմաստութեամբ, յարկէ զերկիննս զերկրու,  
 Հէղու փոշի զնովաւ եւ տրամ իբրեւ ըզլէմ հաստէ գեափն:  
 Որայցես զու առիւծուց ճարակ կորեանցն ի յագեցումն (1)  
 Ըզկայ ի յորն առեալ ինքեանց կամ ի մայրիս զարանակալ.  
 Ագաւաուց սեւաթորմից ո՞ խնամարկեալ սոյ կերակուր,  
 Ի կարգալ ձագուցն առ Տէր շուրջ ի կըրկիս մուրերց:

ԳԼՈՒԽ ԼԹ

Յոչցանէ Տէր Յոբայ զխնամս տեսչորեան խոյոյ՝ ի վերայ այ-  
 ռոց եւ կենդանեաց, առ ՚ի նոյն յակնորակեանքիս. որոյ խնար-  
 անալ խոստովանի Յոբ՝ անգիտացեալ է յանդեօրեկ խօսուցեալ:

Գիտիցես ըզժամանակ ծննդեան յամուրց ի քարանձաւս.  
 Թուիցես զամսս ըզսաղմնառիկ եղանց զերկունսն լուծանել.  
 Խնամարկիցես մանկանց նոցա մինչ ի ստեանց մարջըն քեչ եւ մնջք  
 Գնայցեն յարօտս ի ճարակ, եւ այլ ոչ եւրս դառնայցեն:

(1) Աստանոր է ՚ի յանդիմանել անդ սփոփէ Աստուած զՅոբ, ցուցանելով զհայրօրէն խնամս իւր եւ ՚ի վերայ մրգուզ կենդանեաց, զի ե ոչ գնօցին անտես առնէ զպետս, այլ նոցին իսկ լուծ ձայնի աղաչանայն:

Ո՞ զցիւ արձակ ի կապանաց եթող շըրջել աղասացեալ,  
 Եղեալ սահման եւեթ նըմա ըզվայր անկոխ եւ անմարդի.  
 Արհամարհէ նա ծաղր առնէ ըզբազմամբոս քաղաքաց,  
 Եւ հեռի ի ձայնէ հարկահանաց իննդրէ արօտ,  
 Դէտ ընդ հետըս դաշարուց շուրջ թափառեալ ճարակաւոր:  
 Աւ մըսուր քոյին կաջի՛ յանձին հանգչել միեղջերուն,  
 Կամ ծառայել քեզ ընդ լըծով, ձրգել զակօս քո ի դաշտի.  
 Հաւատայցես ի զօրութիւն նորա զարարս եւ զվարուցան.  
 Հատուցանել ըզսերմանիս քո ամփոփել ըզկալ քոյին:  
 Քէւ ինչ ջայլեամբն թեւածեալ որպէս զասիգն եւ գէէեսա, (1)  
 Յըրուէ ըզձուս իւր ընդ երկիր ջեռուցանել զայն ըզհողով.  
 Եւ ուր ջըրուեացըն մուսացեալ աներկեւան եւ աներկիւղ  
 Ի կոխան զաղանաց անապատի թողու զնոսս,  
 Ուծացեալ յորդուց իւրոց որպէս թէ ոչ առ ի յիւրմէ.  
 Զի ոչ տըւաւ նըմա հանձար, չեա նըմա Տէր իմաստութիւն.  
 Սակայն ճախր ընդ օգս առեալ շուրջանակի եկեալ ի հիւ,  
 Ծաղր առնէ զերկիւրաւ, ծաղր ըզնովաւ եւ զհէծելով:  
 Դ՞նու զերկրինջ էտուր ձիոց եւ աբուցեր իւր զօրութիւն,  
 Եզիր ահ ի սպարանոց նորա, եւ գնացըս սօս ի ձեւմ.  
 Փաւըս լանջաց նորա գ՞ն արկեր ըզկորոխտ յանդըգնութիւն,  
 Զի որոտայ ի դաշտի եւ վըրնելով դափր հատանէ.  
 Զի երանէ զօրութեամբ գիմագրաւեալ ի սրտտերազմ,  
 Անվհէր ի ճարձատել նեախց, անդարձ ի յերկաթոց:  
 Ըրդան աղեղն եւ սուսեր, շկահէ գնովաւ ակդ ընդ վահան.  
 Ինքն անհանդարտ ինդախէ մինչեւ ուրեմն հարկանի փող.  
 Եւ իբրեւ փող հարկանիցի, վաշ վաշ կարգայ վազս տանելով  
 Եւ փուրնելով ի հեռուստ առեալ ըզհոտ սրտտերազմի:  
 Բոյժով իմաստութեամբ եկաց բազէ թեւատարած  
 Դիտել անշարժ ընդ հարաւ առ ի զգեհուլ նորափետուր, (2)  
 Կամ ի քուսմէ հրամանն սըմայ արծուի բարձրաթըռի,  
 Եւ անգլ ի բոյն իւր բարձրաբերձ ըզկայ առեալ դադարիցէ  
 Ի քարանձաւս վննաց եւ յանմատոց ի քարաժայռս.  
 Ի հեռուստ անտի գիտեն աչք իւր զաւար կորովաբերք,  
 Հաստնէ զիշախանձ, եւ արեամբ ձագք իւր թաթաւին.  
 Զի ուր գէշ ուրեք իցէ, անգըր գատնին վազվաղակի:

(1) Մերս թարգման ընդ ջայլեման գնէ հէէղաս, թերեւ համանշանակ. այլ ստորագրութիւն թռչնայ՝ ջայլեման է, որպէս ունի եւ լատինն:  
 (2) Թուշուրս այսօրիկ, բազէ, արծուի եւ անգլ, ՚ի ժամանակի փոխելը զփե-  
 տորան՝ կան թեւատարած ՚ի հարաւ ընդ Ենիկ աստեղք. որպէս զի ՚ի շնչմանէ հա-  
 րաւային հոլմոյս յասաք մորթոյն ընդլայնեալ, զիւրաւ գհին փետուրն թա-  
 փեալ նորափետուր զարդարեացին:

Եւ պատասխանի եւ տէր Աստուած Յոբայ և սակ .

Ո՞ր զգատաստան իմ թիւրեւ, յանգիմանեւ զիս կարիցէ :

Կրկնեալ անգրէն Յոբայ սակ ցՏէր .

Ձինչ եւս ասել իցէ ինձ աստուածաստ յանգիմանեալ .

Ձի եւ ոչինչ եմ եւ ի քէն լռեմ զբոլոյց պղպիսի .

Ձինչ տաց առ այդ պատասխանի, բայց եթէ գող ամի ի բերան .

Միանգամ խօսեցայ, եւ այլ ոչ եւրս յաւելից :

ԳԼՈՒԽ Խ

Դարձեալ վերտիս յայտ առեւ Տէր Յոբայ զամենակալ գօ-  
րոտիս իւր, նկարագրելով զձիագետի և զվիշապ կետն լեկարակ  
առ ի պատանձեցուցանել զիս :

Դարձեալ կրկնեալ Տեառն յամբոյն սակ ցՏէր .

Ոչ այգպէս, այլ արի, պընդեա ըզմէջ քո իբրեւ այր .

Հարցից եւ տուր պատասխանի, մի զգատաստան իմ զընկենուր,

Եւ մի այլազգ ինչ յայտնութիւն համարիցիս քեզ արարեալ .

Մի թէ բազուկ առ բազուկ իցէ քո Տեառն զօրութեանց,

Եթէ բարբառ հանդոյն նըմին որոտայցեն ասէլազոչ .

Արդ աղէ առ բարձրութիւն, առ զօրութիւն թէ կարիցես .

Ըզդեցիր փառս եւ պատիւ, հրեշտակք ի սաստ քո երթիցես

Խոնարհել զամբարտաւանս եւ զյանդրուոնս ակընկորել .

Բարձ զամպարիշտս առ հասարակ յերկրէ, ի խորս արկ անդընդոց,

Եւ զլիշտակըս նոցա ծածկեսլիր, լից անարգանօք .

Յայնժամ՝ ծանեայց զի հըզօր է ի փրօկել աջ քո ըզքեզ :

Այն ի գազանն արկ անհեթեթ որ իբր արջառ ճարակի խոտ .

Չօրութիւն նորա զմիջով իւրով եւ ոյժ իւր ըզպորտիւ .

Կանգնէ զաւրտուն իւր իբր ըզնոճ, ջիւք իւր պատեալ կուռ զիւրբօք .

Ողն նորա իբրեւ ըզձոյլ երկաթոյ, կտլք իւր պըղնձիք :

Հըզօրագոյն ի կենդանիս ըզնա հրամանն արարչական

Կացոյց ի սկիզբն արարածոց, այլ խաղալիկ է հրեշտակայ .

Նըմա լերինք մատուցանեն ճարակ, եւ հոյք չըբոտանեաց (1)

(1) Ձի երկակենցաղ է ձիագետի, և սիրէ առ գետովք և յեղախոր կալ ի հո-  
վանով, և ակորթէ ըմպել պղտօր, որպէս զի զմուր ականակիտ պղտօրել նախ  
ոտամբ և ապա ըմպել :

Պար ըզնովաւ ասեալ խայտան . նընջէ նոգ ծառովք ազգի ազգի,

Բերկրի յեղտիւրս առ պըրտուով առ եղեգամբ եւ առ կնիւնով . (1)

Հովանի առնեն նըմա ծառք անտառի եւ ձողք հազնոյ :

Յանձնապատասխան է, չէ ինչ փոյթ նըմա հեղեղ թէ լինիցի .

Թէ Յորգանան ի վերայ նորա գիմեալ գայ սպառնալից,

Յակնակապիճս իւր ընկալցի ըզնա ի ճեմ իւր անյողգողք .

Սակայն շնորհեալ քեզ ըզնորին ծակել սընդունս եւ նըւաճիլ :

Կարիցես ըզվիշապն ի վեր առնուլ կարթիւ յալեաց,

Եւ զնել պախուրց նըմա զցըւկով, կապել ի քիթ նորա անուր,

Եւ ընդ կըզակըս նորա անցուցանել զանդանաւանդ .

Խօսիցի նա հեղութեամբ ընդ քեզ, եւ գողոր ի բարբառ .

Արիցէ աղբրս զնեղոյ ընդ քեզ ուխտ ի յաւերժ ծառայութիւն .

Խաղայցես գու նովաւ իբրեւ հաւու, եւ կապեցես

Ըզնա կապով իբրեւ ըզձագ, իւ կերակրին սղնիք նովաւ,

Եւ զոր աչքք փրճիկեցուց բաշխեն յիւրեանս ասեալ աւար :

Ոչ զօրեացէ նաւալուղակ թեփի ի աւանոյ նորին բաւնալ,

Եւ ոչ ըզխաւամ նորա ի նաւ ձըկնորսական .

Արկ ձեռն ի բուռն ըզնա ամեւ, այլ յուշ լիցի քեզ մարան ասէլ .

Եւ զյանդրգնեալսն թէ տեսեր, ոչ ընդ պատգամս իմ զարմասցիս :

ԳԼՈՒԽ ԽԱ

Կատարի գնկարագիր վիշապ ձկանն, և յեղուցանն զՅուր :

Չանգիտիցես պատրաստեալ եւ ինձ անտի ճակատամարտ .

Ո՞վ իցէ որ ինձ ընդդէմ գարձեալ եւ ոչ կորնչեցի .

Իմ է որ կանս առ ի ներքոյ երկնից, եւ ոչ ինչ ի յեկց,

Թեպէս հըզօր, ի հրամանաց իմոց ի բաց սպարթանէ :

Ո՞ր զպտորուակ նորին մերկեալ մըտցէ ընդ աղերս պատենիցն,

Եւ զերեսաց նորա ո՞ր բացցէ ըզգրուոնսն փեռեկեալ .

Շուրջ գատամամբք նորա աս, փոր իւր վահան սըղընձակուռ,

Անթափանցք օդոյ զերդ վէմ գայլախաղ յօգք իւր ամբախտք .

Մի ըզմիջ կընի կըցեալ կուռ ի միմեանց անմեկնելի :

Ի փոքրեղոյ իւրմէ ջրացայտ փայլատակուռք հատանին . (2)

Աչք իւր լուսափայլ իբր ըզտեփիլ արուսեկի .

(1) Կէտք ի մեկնաց յարմարեն ի փիղ զնկարագրութիւնս զայս . այլ ինչ ինչ ի  
մա անյարմար պատահեն ի փիղ, ևս առաւել առղս այս, և որ զհետ տորին ին-  
զախել ընդդէմ հասանաց գետոյ :

(2) Փոռնել կիտի իմա ըզխել ընդ ոնդունսն ի վեր ուղտօրէն ջուր, զոր ամ-  
պրոպաց և փայլատակուռք և բոցոյ նմանեցուցանէ :

Ի բերանոց նորա թափին ջահք բորբոքեալք բոցածաւալ,  
 Թօթափին անկանին շանթիք հըրոյ ընդոստուցեալ.  
 Ծուխ ընդ սընդունըս նորա իբր ի հնոցէ հրոյ ելանէ.  
 Հըւնչ նորա փըքոցուռոց բզկայծակունա արծարծանէ,  
 Եւ բոց ի շըրթանց նորա իբր ուղն բըղտէ հընդէն.  
 Ոյժ ի յուլան նորա բնակէ, սով առաջն իւր ընթանայ:  
 Աբրահուու ընդ իրեարս անգամք մարմնոց նորա մածեալ,  
 Եւ ոչ գըրգուին ի բարկաճայթ շանթից ի սաստ ամեղահարեալ.  
 Զի սիրտ նորա իբրեւ ըզլէմ, իբրեւ ըզալ դարբնաց անոստ.  
 Ի խըրտեւ նորա սարսեն նըհանգք ծովու ահաբեկեալ,  
 Գազանք էրկրի զահէ հարեալ, զարհուրին հոյլք չորքոտանեաց:  
 Ոչ լամանեն նըմա արգունք, ոչ գէկք նիղակք թէ պատահէն.  
 Արհամարհէ, համարի յարգ գերկաթ եւ փուս փայտ ըզպըղնձ.  
 Չերգիծանէ ի զսահամըթ նորա աղեղն պըղընձի.  
 Համարի խոտ ըզսըմբարար, եւ եղեղունս հաշուէ զուռունս.  
 Ծաղը առնէ ըզսուսբօք, մահիճք նըմա տեգք սայրասուրք:  
 Խորասուգէ ոսկի ամբաւ ի խորս ալեաց իբրեւ ըզկաւ. (1)  
 Խուովք ըզխորըս ծովու եռացուցեալ իբր ըզկաթնայ.  
 Համարի զծով որպէս ոչինչ, որպէս գերի մի զաարատարոս.  
 Զանդունդս համատարած համարեցաւ իւր ճեմեղի.  
 Չիք ինչ յերկրի նըման նըմա, չիք ի ծովու հանդոյն նըմին.  
 Այլ այսքանեաց հրաշից գործոն, իշխող բնակից էից ընդ ծով,  
 Արարեալ է հրեշտակաց խնոց ի գոյն ինչ խաղաղիկ:

ԳԼՈՒԽ ԽԲ

Խոտոտիակի Յոք գյակոցկոտրիւն բակից իշրոց, գմկոսնս յակնն առեալ:

Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ ցՏէր.

Այս կարես դու զամենայն, եւ տկարանայ ինչ ոչ ի քէն.  
 Եւ ո՞ զխորհուրդըս քոյն ի միտ առցէ հեռազօտեալ.  
 Խօսեցայ որ ինչ ոչն գիտէի, բարբառեցայ  
 Զորոց չէի խելամուռ. արդ լուր ինձ, Տէր, եւ ուստ զիս:  
 Լըսէի զքէն ի լուր ունկան, աչք իմ այժմիկ տեսին ըզքեզ. (2)  
 Խոտեցի զանձն եւ հալեցայ, գիտեմ զի հող եմ եւ մոխիր:

(1) Այսինքն մերիկ յարուցեալ ընդ ծով, և ընկղմեալ գնաւս ակաղճունս ոսկուով:  
 (2) Աստ ուրեմն լուսաւորեալ Յոք յերկնառատ շնորհաց, ի խորս խնամարհութեան խնդրէ իւր սիրփանս:

Եւ եղև յետ խօսելոյ Տեառն զբանս զայստիկ ընդ Յոբայ, ասէ Տէր ցԵղիփաղ Թեմնացի. Մեղար դու, և երկորին բարեկամք քո (1), զի ոչ խօսեցարուք առաջն իմ ճշմարիտ, և ոչ ինչ իբրև զծառայ իմ զՅոբ: Բայց արդ առէք զուարակս եօթն և խոյս եօթն, և երթայք առ ծառայ իմ Յոբ, և արասցէ ողջակէզս վասն ձեր. և Յոբ ծառայ իմ արասցէ աղօթս վասն ձեր: Զի թէ ոչ նմա ակն առեալ էր, և եթէ ոչ վասն նորա էր, կորուսեալ էր իմ արգեօք զձեզ. զի ոչ խօսեցարուք ճշմարտութիւն զծառայէ իմնէ զՅոբայ: Եւ զնայ Եղիփաղ Թեմնացի և Բաղդատ սաւքեցի և Սովիար մինեցի, և արարին որպէս հրամայեաց նոցա Տէր, և ելլած զմեզս նոցա վասն Յոբայ: Եւ Տէր առ ճեցոց զՅոբ. և յառնել նորա աղօթս ի վերայ բարեկամացն՝ եթող զմեզս նոցա: Եւ ետ Տէր կրկին քան որչափ ինչ էրն յառաջագոյն Յոբայ ի յաճախութիւն: Եւ լուսն ամենայն եղբարք նորա և քոքք նորա զամենայն անցան՝ որ անցին ընդ նա, և եկին առ նա, և ամենեքին՝ ոչք յառաջագոյն գիտէին զնա: Կերան և արբին առ նմա, և միխթարեցին զնա, և զարմայան ի վերայ ամենայն՝ զոր ամ ի վերայ նորա Տէր. և ետուն նմա իւրաքանչիւր մէն մի որով, և չորեքդամեան մի ոսկի անգիր: Եւ Տէր օրհնեաց զվերջինն Յոբայ քան զառաջինն. և էին իսաշինք նորա՝ ոչխարք բիւր և չորեքհազար, ուղաք վեց հազարք, լուծք եղանց հազար, էջք մասակք արօտականք հազար: Եւ ծնան նմա ուստեքք եօթն, և գասեքք երեք: Եւ կոչեաց զառաջինն Տիւ (2), և զերկրորդն Կասիա, և զերրորդն Ամաղթեղ իւր: Եւ ոչ գտան համեմատ զատերացն Յոբայ ազնուագոյնք ի ներքոյ երկնից. և ետ նոցա փառանդութիւն ընդ եղբարս իւրեանց: Եւ եկեաց Յոբ յետ հարուածոցն՝ ամս հարիւր և եօթանասուն. և ամենայն ամբ զոր եկեաց՝ երկերիւր քառասուն և ութ. և ետես Յոբ զորդիս իւր, և զորդիս որ դուոց իւրոց, ազգ չորրորդ: Եւ վախճանեցաւ Յոբ ծերացեալ և լցեալ աւուրբք. և գրեալ է նմա յառնել ընդ որս Տէր յարուցանէ (3):

Սա թարգմանի յասորի գրոց. բնակէր յերկրին Աւստայ, ի սահմանս եդովմայեցւոց և արաբացւոց: Յառաջ էր անուն նորա Յոբաբ.

(1) Ոչ յանդիմանէ Տէր զԵղիփաղ ընդ այլ երեսին բարեկամս Յոբայ, թէպէտ և ոչինչ ընդհատ ի նոցանէ յանցեաւ և նա ի զուպարտել զարգարն: Քանզի Եղիփաղ կրտսերագոյն քան զնոսա սիրովք, և իբր արբանեակ իշխանաւորացն երեցունց, համարի և նա յանդիմանեալ ընդ նոսին ի Տեառնէ: Եւ առ Եղիփաղ ուղղէ Տէր զանդիմանութիւնն, զի և ի բանից աստի գրոցս յայտ է՝ զի էր նա երեցագոյն հասակաւ, իշխանութեամբ և իմաստութեամբ, վասն որոյ և առաւել յանցաւոր:  
 (2) Զանուանց գատերացն Յոբայ ասէ սուրբն Գրիգոր Նիսուացի, իմանալ Տուրք ջեամբն զպարկեշտութիւն և զանմեղութիւն, որպէս առաքեալն որդիս տուրնջեան կոչէ զանմեղս և զանբարտա վարուք. Կասիայիս զարբութիւն, որ հոտ անոյշ Գրիստոսի է. և Ամաղթեղջերը զազգս ազգս առաքիտութեանց: Ամաղթեղ իւր նշանակէ եբրայեցիբէն եղջիւր ծարրոյ, այսինքն անօթ յորում պահէին կանայք զանգոյր, զպարել նովաւ. ըստ այսմ՝ նշանակէ անօթ գեղոյ:  
 (3) Յաւեռածս այս յարութեան, որ ոչ յամենայն թարգմանութիւնս գտանի, հաստատէ որ ինչ ի յառաջաբանի անդ գրոցս ասացար, զի յանդգնութիւն և կեղծիս ինչ զպատմութիւն և զանձն Յոբայ համարել:

և առեալ կին արաբացի, ծնաւ որդի՝ որում անուն էր Կննով: Եւ էր  
Հայր նորա Չարեհ, որդի որդւոյն Եսաւայ. և մայր նորա բոսորացի.  
որպէս զի լինել նմա Հինգերորդ Սբբա՛համէ: Եւ այս են Թագաւորք,  
որ Թագաւորեցին յԵդում. առաջին Բաղակ Բէովքայ, և անուն քա-  
ղաքի նորա Գենաբայ. յետ Բաղակայ Յորաբ, որ կոչեցաւ Յոբ. յետ  
նորա Ասովմ, որ էր զօրավար յերկրին Թեմնացոց. յետ նորա Ադադ  
որդի Բարադայ, որ կոտորեաց զՄադիամ՝ ի դաշտին Մովբայ. և  
անուն քաղաքի նորա Գէթեմ: Եւ որ եկին առ նա բարեկամքն, Եղի-  
փազ՝ յորդւոցն Եսաւայ, արքայ Թեմնացոց, Բաղգատ բնաւոր  
սաւրեցոց, Մովփար արքայ մինեցեց (1):

(1) Յետինս այս յօդուած ՚ի մերս և ՚ի յոյն և և Թ բնագրի գրոցս գտանի յաւե-  
լեալ և ՚ի արքոց Հարց բնկալեալ այլ ոչ ընդ սուրբ գիրս: